

MERT ARIK VE ŞERMİN YAŞAR'IN ÇOCUK KİTAPLARININ SÖZ
VARLIĞI BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ

Pınar Sevgili

YÜKSEK LİSANS TEZİ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AĞUSTOS, 2024

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren altı (6) ay sonra tezdin fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Pınar

Soyadı : Sevgili

Bölümü : Sınıf Eğitimi

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı :Mert Arık ve Şermin Yaşar'ın Çocuk Kitaplarının Söz Varlığı Bağlamında Karşılaştırmalı İncelemesi

İngilizce Adı :Comparative Study Of Mert Arık And Şermin Yaşar's Children's Books In The Context Of Vocabulary

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğim ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Pınar SEVGİLİ

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Pınar Sevgili tarafından hazırlanan “Mert Arık ve Şermin Yaşar’ın Çocuk Kitaplarının Söz Varlığı Bağlamında Karşılaştırmalı İncelemesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. İhsan Seyit ERTEM

(Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Başkan: Prof. Dr. Mustafa YILDIZ

(Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi)

.....

Üye: Doç. Dr. Yasemin KUŞDEMİR

(Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Kırıkkale Üniversitesi)

.....

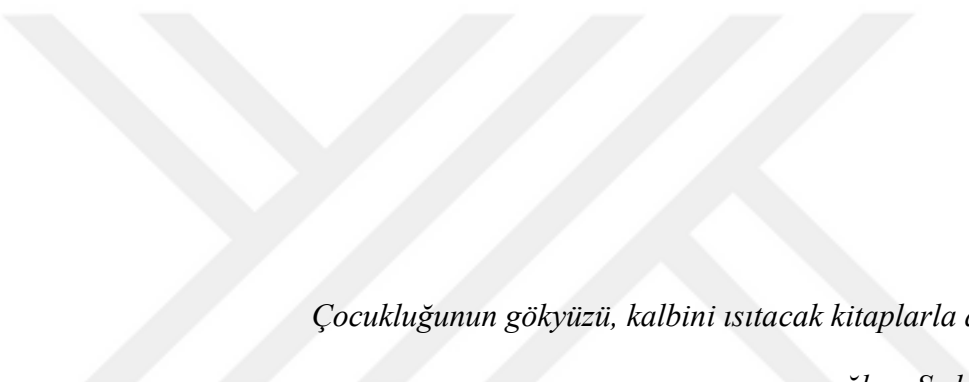
Tez Savunma Tarihi: 22.07.2024

Bu tezin Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

.....

*Çocukluğunun gökyüzü, kalbini ısıtacak kitaplarla dolsun diye
oğlum Sedat Balkan'a*

TEŞEKKÜR

Anadolu’da tüm kız çocuklarının ilk öğretmeni, ilk koruyucusu anneleridir... Bugünleri göremese de en büyük teşekkür anneme...

Tezimin her aşamasında büyük bir nezaketle yolumu açan, desteklerini esirgemeyen, tüm süreçlerde yanımda olan tez danışmanım sayın Prof. Dr. İhsan Seyit ERTEM’e,

Lisans öğrenim sürecimden bu yana hocalığı, ablalığı, dostluğu ile beni daha iyi biri yapan çok kıymetli hocam Dr. Sevilay ATMACA’ya,

Tez yazım aşamasında sevgisi, desteği ile hem duygusal yoğunluğumu hafifleten hem kolaylaştırıcı olan çok sevgili eşim Özhan SEVGİLİ’ye,

Yüzüne baktığımda motivasyonumu sağlayan canım oğlum Sedat Balkan SEVGİLİ’ye

Teşekkür ederim.

**MERT ARIK VE ŞERMIN YAŞAR’IN ÇOCUK KİTAPLARININ SÖZ
VARLIĞI BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ**
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Pınar SEVGİLİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
AĞUSTOS 2024

ÖZ

Çocukların okuması için tercih edilen çocuk kitaplarının söz varlığı bakımından zengin olması beklenir. Bu çalışmanın temel amacı Mert Arık ve Şermin Yaşar’ın çocuk kitaplarındaki söz varlığı unsurlarını tespit etmek ve adı geçen iki yazarın eserlerini kullandığı söz varlığı unsurları bağlamında karşılaştırma yapmaktır. Bu amaçla çalışma nitel bir yöntem olan tarama türünde desenlenmiştir. Mert Arık’ın Benim Zürafam Uçabilir, Uzaya Giden Tren, Çantamdan Fil Çıktı, Ayvayı Yedik Müzesi, Dinozorunun Saklandığı Yer ve Bu Kadar Tantana Yeter kitapları ile Şermin Yaşar’ın Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı Çıracak, Babaannem Geri Döndü, Lo, Cingo, Oh Ne Âlâ Memleket ve Abartma Tozu kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının kullanımını çeşitlilik ve frekans değerlerine göre incelenmiştir.

Şermin Yaşar’ın ve Mert Arık’ın incelenen çocuk kitaplarına bakıldığında; Şermin Yaşar’ın incelenen çocuk kitaplarında 1856 farklı 12333 söz varlığı unsuru, Mert Arık’ın incelenen çocuk kitaplarında 712 farklı 3313 söz varlığı unsuru kullanıldığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucu göz önünde bulundurulduğunda Şermin Yaşar tarafından söz varlığı unsurlarının Mert Arık’a göre daha çeşitli ve sıklık bakımından oldukça fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yazarların incelenen eserlerinde sayfa sayısında ve toplam kelime sayısında büyük fark olduğu için eserlerde bulunan söz varlığı unsurlarının karşılaştırması oransal olarak da yapılmıştır. Şermin Yaşar’ın kitaplarında atasözleri (0,001), Mert Arık’ın kitaplarında bulunan (0,0001) atasözlerine göre daha fazla yer almıştır. Şermin Yaşar’ın kitaplarında

deyimler (0,018), Mert Arık'ın kitaplarında bulunan deyimlere (0,014) göre daha fazla bulunmaktadır. Mert Arık'ın kitaplarında bulunan ikilemeler (0,012), Şermin Yaşar'ın kitaplarında bulunan ikilemelerden (0,010) daha fazla kullanılmıştır. Şermin Yaşar'ın kitaplarında bulunan kalıp sözler (0,006), Mert Arık'ın kitaplarında bulunan kalıp sözlerden (0,003) daha fazla yer almıştır. Mert Arık'ın kitaplarında yer alan terimler (0,141), Şermin Yaşar'ın kitaplarında bulunan terimlerden (0,084) daha fazla oranla yer almıştır. Mert Arık'ın kitaplarında özel adlar (0,030), Şermin Yaşar'ın kitaplarında yer alan özel adlardan (0,018) daha fazla yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Çocuk edebiyatı, söz varlığı, kelime
Sayfa Adedi : xx+174
Danışman : Prof. Dr. İhsan Seyit ERTEM

**COMPARATIVE STUDY OF MERT ARIK AND ŞERMIN YAŞAR'S
CHILDREN'S BOOKS IN THE CONTEXT OF VOCABULARY
(M.S. Thesis)**

Pınar SEVGİLİ

**GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
AUGUST 2024**

ABSTRACT

Children's books preferred for children to read are expected to be rich in vocabulary. The main purpose of this study is to identify the vocabulary elements in Mert Arık and Şermin Yaşar's children's books and the aim is to make a comparison in the context of the vocabulary elements used by the two mentioned authors. For this purpose, the study was designed as a survey type, which is a qualitative method. Mert Arık's books Benim Zürafam Uçabilir, Uzaya Giden Tren, Çantamdan Fil Çıktı, Ayvayı Yedik Müzesi, Dinozorunun Saklandığı Yer ve Bu Kadar Tantana Yeter and Şermin Yaşar's books Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı Çıracak, Babaannem Geri Döndü, Lo, Cingo, Oh Ne Âlâ Memleket ve Abartma Tozu. The use of vocabulary elements in the books was examined according to their diversity and frequency values.

Looking at the children's books examined by Şermin Yaşar and Mert Arık; there are 1856 different 12333 vocabulary elements in Şermin Yaşar's children's books examined, it was determined that 712 different 3313 vocabulary elements were used in Mert Arık's children's books examined. Considering the results of the research, it was concluded that Şermin Yaşar's idioms were more diverse and more frequent than Mert Arık's.

Since there is a big difference in the number of pages and total number of words in the examined works of the authors, the comparison of the vocabulary elements in the works was also made proportionally. There are more proverbs in Şermin Yaşar's books (0.001) than the proverbs in Mert Arık's books (0.0001). In Şermin Yaşar's books, idioms (0.018) are used more than idioms (0.014) in Mert Arık's books. Reduplications (0.012) are used more than reduplications (0.010) in Şermin Yaşar's books. Formulaic words (0.006) are used more than

formulaic words (0.003) in Mert Arik's books. Terms (0.141) are used more than terms (0.084) in Mert Arik's books. Proper nouns (0.030) are used more than proper nouns (0.018) in Mert Arik's books

Key Words : Children's literature, vocabulary, word
Page Number : xx+174
Supervisor : Prof. Dr. İhsan Seyit ERTEM

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Önemi	4
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Problem Cümlesi	5
1.4.1. Alt Problemler	5
1.5. Sınırlılıklar	6
1.6. Tanımlar	6

BÖLÜM II	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. Söz Varlığı ve Unsurları	7
2.1.1. Atasözleri	9
2.1.2. Deyimler	10
2.1.3. İkillemeler	12
2.1.4. Kalıp Sözler	14
2.1.5. Terimler	15
2.1.6. Özel Adlar	17
2.2. Çocuk Edebiyatı	19
2.2.1. Şermin Yaşar ve Eserleri.....	21
2.2.2. Mert Arık ve Eserleri.....	25
BÖLÜM III	26
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	26
3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	26
3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	35
BÖLÜM IV	39
YÖNTEM	39
4.1. Araştırma Modeli	39
4.2. Veri Toplama Araçları	40
4.2.1. İncelenen Çocuk Kitapları	40
4.3. Verilerin Toplanması	48
4.4. Verilerin Analizi	53
4.5. Geçerlik ve Güvenirlik.....	53
BÖLÜM V	55

BULGULAR.....	55
5.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular	55
5.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular	124
5.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular	154
BÖLÜM V	160
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	160
6.1. Sonuç ve Tartışma	160
6.2. Öneriler	164
KAYNAKLAR	166

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları</i> ...	55
Tablo 2. <i>Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	55
Tablo 3. <i>Dedemin Bakkalı Çırak İsimli Kitapta Yer Alan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	56
Tablo 4. <i>Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	57
Tablo 5. <i>Babaannem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	59
Tablo 6. <i>Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	61
Tablo 7. <i>Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i> .	64
Tablo 8. <i>Dedemin Bakkalı Çırak İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	66
Tablo 9. <i>Lo İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	68
Tablo 10. <i>Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	70
Tablo 11. <i>Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i> ...	72
Tablo 12. <i>Babaanem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	74
Tablo 13. <i>Cingo İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	75
Tablo 14. <i>Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	77

Tablo 15. <i>Dedemin Bakkalı - Çıracık İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	78
Tablo 16. <i>Lo İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	79
Tablo 17. <i>Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	80
Tablo 18. <i>Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	81
Tablo 19. <i>Babaannem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	82
Tablo 20. <i>Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	82
Tablo 21. <i>Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	83
Tablo 22. <i>Dedemin Bakkalı Çıracık İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	84
Tablo 23. <i>Lo İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	85
Tablo 24. <i>Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	86
Tablo 25. <i>Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	87
Tablo 26. <i>Babaannem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	93
Tablo 27. <i>Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	98
Tablo 28. <i>Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	103
Tablo 29. <i>Dedemin Bakkalı Çıracık İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	106
Tablo 30. <i>Lo İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	110
Tablo 31. <i>Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	113

Tablo 32. <i>Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	118
Tablo 33. <i>Babaannem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	119
Tablo 34. <i>Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	120
Tablo 35. <i>Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	121
Tablo 36. <i>Dedemin Bakkalı Çıracık İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	121
Tablo 37. <i>Lo İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	122
Tablo 38. <i>Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	123
Tablo 39. <i>Ayvalık Yedik Müzesi İsimli Kitapta Yer Alan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	124
Tablo 40. <i>Ayvalık Yedik Müzesi İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	125
Tablo 41. <i>Benim Zürafam Uçabilir İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	126
Tablo 42. <i>Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	126
Tablo 43. <i>Çantamdan Fil Çıktı İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	127
Tablo 44. <i>Dinozorunun Saklandığı Yer İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	127
Tablo 45. <i>Uzaya Giden Tren İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	128
Tablo 46. <i>Ayvalık Yedik Müzesi İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	129
Tablo 47. <i>Benim Zürafam Uçabilir İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	130

Tablo 48. <i>Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	130
Tablo 49. <i>Çantamdan Fil Çıktı İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	131
Tablo 50. <i>Dinozorunun Saklandığı Yer İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	131
Tablo 51. <i>Uzaya Giden Tren İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	132
Tablo 52. <i>Ayvayı Yedik Müzesi Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	133
Tablo 53. <i>Benim Zürafam Uçabilir Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	133
Tablo 54. <i>Bu Kadar Tantana Yeter Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	133
Tablo 55. <i>Çantamdan Fil Çıktı Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	134
Tablo 56. <i>Dinozorunun Saklandığı Yer Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	134
Tablo 57. <i>Uzaya Giden Tren Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	134
Tablo 58. <i>Ayvayı Yedik Müzesi Kitabında Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	136
Tablo 59. <i>Benim Zürafam Uçabilir Kitabında Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	138
Tablo 60. <i>Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	141
Tablo 61. <i>Çantamdan Fil Çıktı İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	142

Tablo 62. <i>Dinozorunun Saklandığı Yer İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	146
Tablo 63. <i>Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	147
Tablo 64. <i>Ayvayı Yedik Müzesi İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	150
Tablo 65. <i>Benim Zürafam Uçabilir İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	151
Tablo 66. <i>Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	151
Tablo 67. <i>Çantamdan Fil Çıktı İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	152
Tablo 68. <i>Dinozorunun Saklandığı Yer İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	153
Tablo 69. <i>Uzaya Giden Tren İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	153
Tablo 70. <i>Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	154
Tablo 71. <i>Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	155
Tablo 72. <i>Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	155
Tablo 73. <i>Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	156
Tablo 74. <i>Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları</i>	156
Tablo 75. <i>Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları</i>	157

Tablo 76. <i>Mert Arık'ın ve Şermin Yaşar'ın Kitaplarında Bulunan Kelimelerin</i> <i>Frekansları</i>	158
---	-----

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Benim zürafam uçabilir	40
Şekil 2. Uzaya giden tren	41
Şekil 3. Çantamdan fil çıktı	42
Şekil 4. Ayvayı yedik	42
Şekil 5. Dinozorunun saklandığı yer	43
Şekil 6. Bu kadar tantana yeter	44
Şekil 7. Dedemin bakkalı	44
Şekil 8. Dedemin bakkalı, çırak	45
Şekil 9. Babaannem geri döndü	46
Şekil 10. Abartma tozu	46
Şekil 11. Oh ne ala memleket	47
Şekil 12. Lo	47
Şekil 13. Cingo	48
Şekil 14. D&R kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (1)	49
Şekil 15. D&R kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (2)	49
Şekil 16. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (1)	50
Şekil 17. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (2)	50
Şekil 18. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (3)	50
Şekil 19. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (4)	51
Şekil 20. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (5)	51

<i>Şekil 21.</i> Kitapyurdu kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (1).....	51
<i>Şekil 22.</i> Kitapyurdu kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (2).....	52
<i>Şekil 23.</i> Kitapyurdu kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (3).....	52
<i>Şekil 24.</i> Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarında bulunan söz varlığını oluşturan kelimelerin dağılımı	158
<i>Şekil 25.</i> Mert Arık'ın çocuk kitaplarında bulunan söz varlığını oluşturan kelimelerin dağılımı	159
<i>Şekil 26.</i> Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın kitaplarında bulunan söz varlığı unsurlarının oransal açıdan karşılaştırılması	164

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, problem durumu, problemin önemi, amacı, problem cümlesi, alt problemler ve sınırlılıklar açıklanmıştır.

1.1. Problem Durumu

Dil, kişinin bir başkasıyla ya da toplumların birbirleriyle kurduğu iletişimdeki en önemli araçtır. Temiz (2002), dili bireyin sahip olduğu düşünsel öğeleri anlatmak ya da yenilerini öğrenmek, içinde bulunulan durumları aktarmak, bilgi ve kültür birikimlerini taşımak, soru, emir, rica bildirmek gibi eylemleri gerçekleştirebilmeyi sağlayan fiil olarak tanımlar (s. 1). Birey çevresinde bulunan her durumu, nesneyi sahip olduğu, bildiği ana dili ile algılar. Nesneler, olgu ve olaylar arasında anlam kurma çabası düşünce biçimini doğrudan etkiler. Dil hem sözlü hem yazılı anlatım aracı olarak tüm düşünme süreçleri için önem arz eder. O olmadan, düşünmekten bahsedilemez. İnsanların düşünceleri, muhakeme yetenekleri, ifade güçleri ana dilleri sayesinde şekillenir ve gelişir.

Doğar doğmaz ana diline maruz kalan bebekler, kendini ifade etmeye başladığı dönemde öğrendiği kelime ya da cümlelere göre davranışlarını ve duygularını şekillendirir. İnsanlar anlamak ve anlaşılmak isterler, onların hem duygusal olarak iyi hissetmesi hem de bir ürün ortaya çıkarması için bu süreç oldukça önemlidir. Üreten, değiştiren ve dönüştüren, güçlü iletişimi olan bir toplum olabilmek için okul öncesinden başlayarak ana dil öğretim sürecinin içerik bakımından zengin ve kalifiye olması gerekir. Ana dil öğretiminin bireyin yaşamındaki rolü, bireyin de toplumların geleceğindeki rolü göz önüne alındığında; özenli

bir dil öğretim süreci geçirilmesinin, planlanmasının ve kullanılan materyallerin önemi ortaya çıkmaktadır.

Aksan (1983) ana dili, bireyin doğumundan itibaren ilişkide olduğu ailesinden ve temas içinde olduğu yakın çevresinden, edinilen, bilinçaltında yer edinen ve bireyin içinde bulunduğu toplulukla en güçlü iletişimi meydana getiren dil olarak tanımlar. Erken çocukluk döneminde yaklaşık üç yaşına kadar öğrenilir ve birinci dil olarak da isimlendirilir (Sinha, Banerjee, Sinha & Shastri, 2009). Ana dil öğretimi, ailede başlayan, toplumun daha büyük kitleleri içinde devam eden bir süreçtir.

Ana dili öğretim sürecinin en önemli aktörlerinden biri de okuldur. Okulun ele aldığı eğitim-öğretim programları ana dil öğretimini şekillendirir. Okullardaki ana dil öğretim sürecinde kitaplar önemli rol oynar. Son yıllarda anne karnından itibaren kitaplarla etkileşimi olan çocukların dil, sosyal, bilişsel ve kişilik gelişimlerinde önemli ilerlemeler olduğu görülmektedir. Farklı tekniklerle birlikte çocuklarla kitap okumanın dil gelişimine etkisini Şimşek (2017), Tetik ve Erdoğan (2015), Çelik, Er ve Bıçakçı (2020) araştırmalarında ortaya koymuşlardır. Dünyayı algılama, algıladıklarını da ana diliyle ifade etme becerisi okul çağında ölçülebilmekte, aynı yaş grubundaki çocukların becerileri ölçme araçlarıyla belirlenebilmekte ve kıyaslanabilmektedir.

İlkokul çağındaki çocukların, okul öncesi dönemden farklı olarak Millî Eğitim Bakanlığı müfredatının temel amaçları ve özel amaçları doğrultusunda ana dili gelişimlerinin olması beklenir. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB)'nin hazırladığı Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda, Türkçeyi konuşma ve yazı dilinde kurallı biçimde farkında, doğru ve dikkatli kullanımının gerçekleştirilmesi ile birlikte; okuduğundan, izlediğinden ya da dinlediğinden yola çıkarak, öğrencilerin sözcük hazinesinin genişletilmesi, kullandıkları dilden zevk alması ve bilinçli şekilde kullanması; his, mantık ve düş güçlerini geliştirmesi için özel amaçları dil gelişimi adına beklenen becerileri ifade etmektedir (Millî Eğitim Bakanlığı, 2019). Maden'in (2021) araştırma sonucuna göre özel amaç ifadesinden yola çıkarak, anlama becerileri ile bilişsel ve duyuşsal gelişimle birlikte sözcük hazinesini artırmayı ve çeşitlendirmeyi hedeflediği sonucuna ulaşılmış (s. 770) ancak kazanımların çoğunun okuma ve yazma öğrenme alanlarında sayıca fazla olduğu ifade edilmiştir (s.774).

Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurumlarda eğitim alan çocuklar planlanmış öğretim kapsamında söz varlığını geliştirebilir fakat öğretmenler, ebeveynler süreci zenginleştirmek

isteyebilirler. Bu durumda birincil kaynaklar olan çocuk edebiyatı alanında verilen eserler öncelikli olarak kullanılabilirler. Çocuk edebiyatı (yazını), kavramını tanımlayan Sever (2017, s.17), çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun hem metin hem de görsel unsurlar bakımından çeşitlilik barındıran, okul öncesi dönem ile ergenlik dönemini de kapsayan dönemde, çocukların beğeni düzeylerini artıran ürünlerin genel adı ifadesini kullanır.

Çocuk yazını eserlerinin masallar, hikâyeler, fabllarla farklı biçimde, farklı kültürlere ait özellikler taşıması çocuğun dil öğrenimine olumlu katkıda bulunur. Hatta geçmişten günümüze kadar olan farklı içeriklerde toplumsal gelişmeleri, yaşam biçimindeki farklılıkları konu edinebilir. Toplumun yaşam biçimindeki değişiklikleri, tarihsel süreçte yaşananları, bunların kendi yaşadığı toplumda ve dünya üzerindeki etkilerini betimleyebilir.

Çocuk edebiyatının tanımından da anlaşılacağı üzere çocuk kitaplarının söz varlığı bakımından zengin olması hem Türkçe öğretiminin özel amaçlarına hizmet eder, hem çocukların dil gelişim sürecini doğrudan etkiler. Aksan (2021), söz varlığını oluşturan öğeleri sıralarken sadece bahsedilen dilin kelimelerinin değil, aynı zamanda kalıp sözlerin, deyimlerin, atasözlerinin, terimlerin ve çeşitli anlatım kalıplarının da oluşturduğunu ifade eder (s.15).

Söz varlığının tanımından da yola çıkarak çocukların okuması için tercih edilen çocuk kitaplarının söz varlığı bakımından zengin olması beklenir. Çocuk kitabı yazarlarının, nitelikli çocuk edebiyatı ürünü arayan ebeveynlerin, eğitimcilerin; çocukların seviyesine uygun olan söz varlığı unsurlarına hassasiyet göstermesi gerekir. Çocuk kitaplarını incelerken göz önünde bulundurulması gereken temel ilkeleri sıralayan Sever (2017), çocukların kavramsal gelişimine katkı sağlayan bir anlatımın yeğlenmesine, çocuklara Türkçemizin anlatım olanakları ve kurallarının sezdirilmesine ilkeler arasında yer verir (s. 198). Kavramsal gelişimin artması için sözcüklerin cümle içinde farklı anlamlarıyla kullanılması, sözvarlığı unsurları çeşitliliği içinde kullanılması önem arz etmektedir. Bu husus alanda yapılan ve yapılacak olan çalışmalarla derinleştirilebilir.

Okul sürecinin başlamasıyla beraber çocukların okuduğu, etkileşimde olduğu kitaplar sayıca artması beklenir. Dolayısıyla çocuğun eğitiminden sorumlu kişiler de bu zaman diliminde sürekli kitap arayışı içindedirler. Son dönemde nitelikli çocuk kitapları hakkında yapılan araştırmaların artması, kitabın oyunla öğretiminin zenginleşmesi, sosyal medyada yapılan

kitap içeriği tanıtımları gibi gelişmelerin de etkisiyle; öğretmenler, ebeveynler gibi çocuğun gelişim sürecinde sorumluluk alan kişiler için nitelikli çocuk edebiyatının önemi artmıştır. Söz varlığı kavramının önemi daha da belirgin hâle gelmiştir. Oğuzkan'ın (2013, s.4) da ifade ettiği üzere bir edebiyat eseri şekilsel özellikler açısından çok iyi de olsa hikâye unsurları bakımından eksik ya da başarısız eserlerin çocuklara faydalı olması beklenemez. Çocuğun kelime hazinesini zenginleştirmesi beklenen bu eserlerin söz varlığı bakımından zengin olup olmadığının araştırılması bu bakımdan önemlidir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Bir bireyin dil gelişimi yaşamın tüm evrelerinde devam eden bir süreçtir. Çocuklar için bu süreç ele alındığında bireysel farklılıklar olsa da dünya genelinde yaş gruplarının ortak gelişim özellikleri gösterdiği de görülmektedir. Şahin (1995), dünyanın tüm kültürlerindeki çocukların, ilk yılda tüm özgü sesleri çıkarabileceklerini, 2-4 yaş arasında da konuşmayı öğrenebildiklerini söyler.

İlhan (2005), konuşma yeti ve yeteneği ile dünyaya gelen çocuk çevresini, dünyayı içine doğduğu toplumun dil sistemi ile algıladığını, kendisini de mensup olduğu toplumun diliyle ifade ettiğini, bu esnada da öğrenmiş olduğu ana dilinin mantığını en saf ve üretici bir şekilde kullandığını söyler. Bu dönemde çocuğun etkileşimde olduğu çevresel etmenler gelişimi doğrudan etkilemektedir. Bu etmenler içinde ön plana çıkan, önem derecesi en yüksek olan ürünlerden biri de çocuk edebiyatı eserleridir.

Okul öncesi ve ilkokul çağında temas edilen çocuk edebiyatı eserlerinin söz varlığının niteliği bu süreci olumlu ya da olumsuz etkilemektedir. Kitapların zengin söz varlığı çeşitliliği çocuğun gelişimini olumlu yönde etkilerken, kısıtlı kelimelerle kendini tekrar eden kitapların çocuğun gelişimine olumlu etki etmesi beklenemez. Türkçenin barındırdığı çok sayıdaki söz varlığının bir sonraki nesillere aktarımında çocuk kitabı yazarlarına büyük görev düşmektedir.

Yazarlar içinde bulundukları toplumun birer parçasıdır ve onların eserleri üzerine yapılan söz varlığı çalışmaları onların dünya görüşünü ve kavramlar dünyasını yansıtmaları bakımından önemlidir (Özcan, 2018, s. 2). Bu çalışmada birçok platformda yazı türünde eserleri; çeşitli kalite ve bütçede yayınlanan, ulaşılabilirliği artmış olan, kamuoyunda beğeni toplayan yazarlardan biri olan Şermin Yaşar ve son yıllarda çocuk kitapları yazan, kitapları

çok okunan, eserleri çizgi filme uyarlanan Mert Arık'ın çocuk kitaplarının sahip olduğu söz varlığı unsurları incelenmiş ve sonuçları karşılaştırılmıştır. Her iki yazarın da kitaplarının temel eğitim düzeyinde öğretmenler tarafından öneriliyor olması, okuyucular tarafından tercih ediliyor olması, kitaplarının toplam baskı sayılarının çok olması, etkileşimli okumaya yer veren içeriklere sahip olmaları, kullandıkları dil ve kurgu öğelerinin benziyor olması, her iki yazarın da kitaplarının edebiyat dalında ödül alması ve kitap satışı yapan internet sitelerinde çok satanlar listesinde yer almaları nedeniyle söz konusu yazarlar tercih edilerek eserlerindeki söz varlığı unsurları karşılaştırılmıştır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın eserlerinde yer alan söz varlığı unsurlarını incelemek ve karşılaştırmaktır.

1.4. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesini “Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın çocuk kitaplarında, söz varlığı unsurlarının (atasözleri, deyimler, ikilemeler, kalıp sözler, terimler, özel adlar) kullanımı nasıldır?” sorusu oluşturmaktadır. Bu problem cümlesine dayalı olarak aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1.4.1. Alt Problemler

- a. Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarında yer alan söz varlığı unsurlarının (atasözü, deyim, ikileme, kalıp söz, terim & özel ad) çeşitliliği ve kullanım sıklığı nedir?
- b. Mert Arık'ın çocuk kitaplarında yer alan söz varlığı unsurlarının (atasözü, deyim, ikileme, kalıp söz, terim & özel ad) çeşitliliği ve kullanım sıklığı nedir?
- c. Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın çocuk kitaplarında kullandıkları söz varlıkları bakımından farklılıkları ve benzerlikleri nelerdir?

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma verileri Şermin Yaşar'ın yazdığı 18 çocuk kitabından ve Mert Arık'ın yazdığı 8 çocuk kitabından uzman görüşü alınarak temel eğitime devam eden çocuk yaş grubuna (6-10 yaş) uygun olan eserler incelenerek elde edilmiştir.

1.6. Tanımlar

Söz varlığı: Bu araştırmada, söz varlığı, yalnızca o dilin sözcükleri değil, deyimlerin, kalıp sözlerin, atasözlerinin terimlerinin ve çeşitli anlatım kalıplarının oluşturduğu bir bütünü ifade etmektedir (Aksan, 2015)

Kelime Hazinesi: Bir dilin bütün kelimeleri; bir kişinin veya bir topluluğun söz dağarcığında yer alan kelimeler toplamı (Korkmaz, 1992).

Atasözü: Arka arkaya gelen nesillerin, yüzyıllardır geçirdikleri tecrübe ve bunlara dayanan düşüncelerden doğan halk tarafından benimsenen, halkın düşüncesini yansıtan ve mutlaka bir hüküm belirten, yol gösterici, öğüt verici, az kelime ile çok anlam taşıyan, kalıplaşmış sözcüklerdir (Üçer, 1998).

Deyim: Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış anlatım, tabir (Türkçe Sözlük, 1988).

İkileme: Bir sözcüğün ya da yansımali bir birimin tamamının ya da bir kısmının yinelenmesi ya da sözcüğün anlam özellikleri açısından eş anlamlı, zıt anlamlı, anlam açısından ilişkili olabileceği başka bir sözcükle birlikte kullanılmasıyla oluşturulan bir anlatım biçimidir (Türkçe İkilemeler Sözlüğü, 2007).

Kalıp söz: En az iki sözcükten oluşan, içindeki sözcükleri temel (düz) anlamlarını yitirmeden yeni bir kavramı, durumu, eylemi karşılayan söz öbekleri (Çotuksöken, 1994).

Terim: Bilim, teknik, sanat, spor, zanaat gibi çeşitli uzmanlık alanlarının kavramlarına verilen sınırlı ve özel anlamdaki ad (Korkmaz, 1992, s. 149)

Özel Ad: Bir eşi bulunmayan, tek varlıkların sonradan konmuş, yakıştırma, etiket isimleridir (Ergin, 2005, s. 261)

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, söz varlığı unsurları açıklanmış, çocuk kitapları ve Türkiye’de çocuk kitaplarının tarihsel gelişimi hakkında bilgi verilmiş, çocuk kitapları ve söz varlığı arasındaki ilişki açıklanmıştır.

2.1. Söz Varlığı ve Unsurları

Kelimelerin bir araya gelmesiyle dil oluşmaktadır. Zengin bir dilin oluşması kelimelerin varlığına bağlıdır. Söz varlığı kavramı alan yazında “kelime hazinesi, kelime serveti, sözcük varlığı, sözcük dağarcığı, sözcük gömüsü” gibi farklı şekillerle de ifade edilebilmektedir. TDK sözlüğüm söz varlığını tanımlarken, bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu ve vokabüler gibi ifadelere yer vermiştir. (TDK, 2005, s. 1807).

Söz varlığı ile ilgili yapılan araştırmalarda farklı tanımlar da bulunmaktadır. Söz varlığını Karatay (2016), bir dilin anlam örgüsünü, evrenini oluşturan ve iletişimde bir anlama karşılık gelen en küçük anlamlı ses ve ses öğeleri olarak ifade etmiştir. Korkmaz (1992), söz varlığını, bir dilin bütün kelimeleri; bir kişinin veya topluluğun söz dağarcığında yer alan kelimeler toplamı şeklinde tanımlamıştır (s.100). Söz varlığı ile ilgili yapılan tanımlamalara bakıldığında bir dildeki tüm kelimelerin söz varlığını oluşturduğu söylenebilir.

Söz varlığı bir dilin tarihselliği, gücü, zenginliği, dünya ölçeğindeki yeri ve önemi hakkında bilgiler veren temel ölçütlerdendir (Gülsevin, 2013, s. 753). Bir toplumun bireylerinin kültürel varlıklarını devam ettirmesi, teknolojik gelişmelere ayak uydurması, mevcut bilgi birikimlerini bir sonraki nesle aktarabilmesi, günlük hayattaki işleyişin ilerlemesi gibi tüm

konular aslında o toplumun söz varlığının yaşayan bireyler arasında kullanım şekliyle ilgili olduğu söylenebilir.

Algıya dayalı ve üretime dayalı iki çeşit söz varlığı alan yazında ele alınmaktadır. Algıya dayalı söz varlığı, bireyin okuma veya dinleme eylemleri sırasında temas ettiği kelimeleri, üretime dayalı söz varlığı ise bireyin yazarken veya konuşurken sıklıkla kullandığı kelimeleri ifade eder. Söz varlığı hem kişilerin kendini ifade etmesinde hem de ifade edileni anlamasında önemli yer tutar.

Kişinin konuşurken ve yazarken kullandığı kelimelerin dinlerken ve okurken bildiği kelimelerden daha az olduğu “üretici kelime hazinesi alıcı kelime hazinesinden daha küçüktür” biçiminde ifade edilmektedir (Templin’den aktaran Kurudayıoğlu, 2011, s.113). Yeni bir konuşma oluşturma ya da metin yazma sürecinde bireylerin zorlanmasının nedeni budur. Karşılaştığı kelimelerin anlamlarını hatırlama süreçlerinin kelimeleri bir araya getirerek yeni bir anlam oluşturmaktan daha kolay olmasının nedeni budur.

Bireyin sözcük dağarcığı ne kadar gelişmişse, anlama (dinleme, okuma) ve anlatma (konuşma, yazma) becerileri de o kadar gelişmiştir (Nagy, 1988). Buradaki bakış açısıyla kişi ister üretici ister alıcı konumunda olsun yine de sözcük dağarcığının gelişmiş olması onun anlama ve anlatma becerisini güçlendirecektir.

Söz varlığı geniş bir alanda ele alınırken, söz varlığını oluşturan unsurlar da gruplandırılarak alan yazında ifade edilmiştir.

Aksan (2021), söz varlığı unsurlarını; temel söz varlığı, yabancı sözcükler, deyimler, atasözleri, ilişki sözler, kalıplaşmış sözler, terimler ve çeviri sözler başlıkları altında incelemiştir. Demir (2016), söz varlığını oluşturan unsurları ifade ederken “Bir birikim hâlinde dilin bünyesinde nesilden nesle intikal eden ikilemeler, deyimler, atasözleri, farklı yapılarıdaki birleşik kelimeler, yabancı dillerden alınmış kelimeler/sözler (sözlükte yer alsın almasın) argo, jargon kabul edilen tüm kelimeler ve kalıp sözler o dilin söz varlığı içinde değerlendirilir.” Bu çalışmada Mert Arık ve Şermin Yaşar’ın kitapları atasözleri, deyimler, ikilemeler, kalıp sözler, terimler ve özel adlar temel alınarak söz varlığı bakımından kıyaslanarak incelenmiştir.

2.1.1. Atasözleri

Atasözleri, bir toplumun ya da toplumların kültürel ve tarihsel izlerini taşıyan, geçmişten bugüne başlangıç zamanı belli olmayan bir süredir varlığını sürdüren yapılar olarak tanımlanabilir. Korkmaz'a göre söyleyeni bilinmeyen, atalardan miras sayılan ve toplumun asırlık tecrübelerinden, ortak fikir, tavır ve davranışlarıyla aynı zihniyetten oluşan düstur niteliğindeki kısa, özlü kalıp sözlerdir (Korkmaz, 1992, s. 15). Söz varlığına ait bu yapılar hem kullanımın tekrar etmesi hem de nesilden nesile aktarımın olması sebebiyle varlıklarını sürdürebilmişlerdir. Bu durum Türk Dil Kurumu Türkçe sözlükte de yer almıştır. Türk Dil Kurumu sözlüğüne bakıldığında yaşam deneyimlerine, gözlemlere dayanılarak ortaya çıkmış ve olduğu topluluğa mal olmuş, ders verici nitelikte olan ifadelerdir. Söz, deme, mesel, sav, darbimesel gibi isimlerle de anılmaktadır (TDK, 2011).

Atasözünün tanımını yapan Bulut'a (2013) göre, toplumun geçmişten bugüne geçirdiği ortak gözlem ve deneyimlerine dayanan, tutum ve görüşlerinden meydana gelen kısa, kalıplaşmış, anonim niteliğindeki söz anlamına gelmektedir (s. 563). Söyleneni belli olmayan bu sözler zamanla tüm topluma hatta dünyadaki tüm halklara mal olmuş olabilir. Bulut, Kaban ile yaptığı farklı bir çalışmada da değinmiş, cümle olarak kullanıldığını vurgulamıştır. Atasözleri, bir milletin, tarihi sürecinde, içerisindeki geniş topluluklarca tecrübe ettiği yaşantıları ve gözlemleri sonucunda ortaya koydukları düşüncelerden doğan, söyleyenin hatırlanmaması sebebiyle de halka mal edilen, yapısal anlamda yargı taşıyarak cümle formunu almış sözleridir (Kaban & Bulut, 2020, s. 2686).

Atasözlerinin söylenişinde ve akılda kalıcı olmasında uyaklı ve şiirsel bir yapıya da sahip olmasının etkisi vardır. Atasözleri insanlığın tüm dillerinde vardır; çoğunlukla tümce formunda, 13 ölçülü ve uyaklı olup böylece daha etkin bir söyleme kavuşurlar. Tarihsel süreç incelendiğinde atasözlerinin, kamu düzenini sağlamada ve yönlendirmede kanun hükmüne ulaşabildikleri dahi görülür (Keklik, 2015, s. 35).

Farklı tanımlamalar ve araştırmalar incelendiğinde son olarak atasözlerini şöyle ifade edilebilir; her dil ve kültürün bir parçası olan, birçok hayat tecrübesini içeren, toplumsal değer yargılarını nesilden nesile aktararak nasihat eden, hikmetli, özgün, yaşam kılavuzluğu niteliğinde, kısa veya uzun, cümle formunda dilsel ifadelerdir (Haryanti, 2017, s. 180; Mansyur & Suherman, 2020, s. 272).

Atasözlerinin özelliklerini Çetin (2023) çalışmasında şu şekilde sıralamıştır;

- a. Atasözleri uzun deneyimler sonucu oluşmuştur. Kelimeleri kaldırılıp yerine eş anlamlıları getirilemez ('Ak akçe kara gün içindir' atasözünde 'ak' yerine 'beyaz' kelimesi getirilemez).
- b. Atasözleri örf adet ve gelenekler ve inançlar hakkında bilgi verir ('Misafir kısımeti ile gelir'. veya bir Kızılderili atasözüne göre, 'Dünya güneş yardımıyla yaratıldı toprak yaratıldığında üzerinde sınır çizgileri yoktu. Onu bölmek insanlara düşmez').
- c. Bazı atasözleri yaşanan coğrafyadaki doğa olayları ve bunların nasıl meydana geldiği hakkında bilgi verir ('Mart kapıdan baktırır kazma kürek yaktırır').
- d. Atasözlerinin hemen hepsinde gerçek anlam dışında mecaz bir anlam da vardır ('İşleyen demir pas tutmaz').
- e. Atasözlerinde genelde geniş zaman, emir kipi, geniş zamanın olumsuzluğu, şart kipi ve 2. şahıs eki kullanılır ('Ağaç yaşken eğilir', 'Sakla samanı gelir zamanı', 'Terzi kendi söküğünü dikemez', 'Ne ekersen onu biçersin' vs.).
- f. Atasözleri milletlerin ve toplumların çok eski zamanlardan getirdiği bir unsurdur ve kökleri bir dilin ve milletin geçmişine dayanır bu sebeple zaman zaman kendini oluşturan kelimeler değişikliğe uğrayabilir ('Taşığı ısırmaya öpmiş kerek' (XI. yüzyıl). 'Kesemedüğün eli öp başına ko' (XV. yüzyıl) / 'Isıramadığın eli öp başına ko' (Bugün) (Aksoy, 1998: 28).
- g. Her atasözü yaşanan bir olaydan veya bir durumdan yola çıkılarak oluşturulmuştur. Hepsinin birer meydana geliş hikâyesi vardır. Fakat atasözleri birer anonim olduğu için bu hikâyeleri unutulmuştur.
- h. Atasözlerinin bazıları anlam olarak birbirleriyle çelişir (Sakaoğlu, Alptekin, 2006: 161). ('Ağaç yaşken eğilir' / 'Öğrenmenin yaşı yoktur').
- i. Atasözleri; icaz (az sözle çok şey ifade etme), ahenk, cinas ('Varsa hünerin her yerde vardır yerin; yoksa hünerin var her yerde yerin') , seci, mecaz ('Tekkeyi bekleyen çorbayı içer' / 'Deveyi yardan uçuran, bir tutam ottur'), teşhis ve intak ('Katıra "babam kim?" demişler; "dayım at" demiş' / 'Aza demişler: "nereye?", "çoğun yanına" demiş'), teşbih, tenasüp ('Minareyi çalan kılıfını hazırlar' / 'Alma mazlumun ahını çıkar aheste aheste'), aliterasyon ('Sakla samanı gelir zamanı' / 'Hacı hacıyı Mekke'de hoca hocayı tekkede bulur'), mübalağa ('Sır saklayan sıratından geçer'), tezat ('Alçak yerde yatma sel alır yüksek yerde yatma yel alır' / 'Acı söz insanı dininden, tatlı söz yılanı deliğinden çıkarır' / 'Aç tokun yüzüne bakmakla doymaz'), kinaye (hem gerçek, hem mecaz anlama gelen bir sözün mecaz anlamını kast ederek kullanmaktır) (Albayrak, 2009: 33). ('Ateş düştüğü yeri yakar', 'Mum dibine ışık vermez' / 'Taşıma su ile değirmen dönmez'), tekrar ('Nush ile uslanmayan hakkı tekrar, tekrar ile uslanmayan hakkı kötektir'), telmih ('Parayı veren düdüğü çalar'), hüsnü tahlil ('Üzüm üzüme baka baka kararır') gibi birçok söz sanatları barındırır.
- j. Atasözleri; çoğunlukla öğretici bir nitelik taşımasının yanında bazı atasözleri ise öğreticilikten ziyade kalıplaşmış söz veya sözler içeren gözleme dayalı ifadelerdir. Örneğin 'İnsan yedisinde neyse yetmişinde de odur / Can çıkar huy çıkmaz' atasözleri bir öğüt veya bir öğreticilikten ziyade bir durumun saptanmasını ve gözlenmesini içerir ve değişmezlik bildirmektedir. Bu yüzden öğretici olma niteliğinde değildir (Ulusoy Aranyosi, 2010).

Son olarak atasözleri toplumların yaşamışlıklarını, yaşadıklarından çıkardığı dersleri, bir sonraki nesle aktaran ve dilde, kültürel ve tarihi olguları taşıma işlevi gören söz varlığının önemli unsurlarından biri olarak tanımlanabilir.

2.1.2. Deyimler

Deyimler, atasözleri gibi sıklıkla kullanılan söz varlığı unsurlarındandır. Aksoy (1998), bir kalıp ifade olan deymi, genellikle bir vaziyeti, karşılaşılan olayların ve olguların niteliklerini, insanların karakterlerini ve çeşitli davranışlarını, fiziksel ve ruhsal özelliklerini

tasvir etmek amacıyla, en az iki kelime ile oluşturulan söz grupları şeklinde tanımlamıştır. (s. 52). Topaloğlu ise (1989) deymi tanımlarken anlatım özelliği bakımından çekici olması, sıklıkla gerçek anlamından ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış kelime öbeği ifadelerini kullanmıştır (s. 55). Aynı zamanda Aksan (2021), deyimleri; toplumların anlatımındaki zenginliğini ve ifade gücünü, betimlemeye, espiye olan yatkınlığını meydana çıkaran, hatta uzun zaman hiç değişmeden, bazen de sözcüklerinde bazı değişiklikler olan ya da tamamen yenilenerek yeni deyimler olarak ortaya çıkabilen kelime grupları olarak tasvir etmiştir (s.39). Sinan (2008), dildeki ifade gücünü artırmak için dilin gereksinimleri doğrultusunda meydana gelmiş deyimler, kalıtsal olarak kuşaktan kuşağa aktarılmaktadır (s. 91).

Anlatılmak istenen duruma canlılık katmakla birlikte birçok edebiyat alanında da kullanılmaktadır. Bu anlamda şair ve yazarlar tarafından eserlerde oldukça deyim kullanılmaktadır (Kenzhalin, 2017, s. 108). Ayrıca dile kendine özgü ulusal bir karakter vermektedir (s. 11). Bağcı (2010), deyimlerin sahip olduğu özelliklere ek olarak toplumsal olarak millet kimliğinin korunması ve milletaidiyetinin oluşması için deyim öğretiminin önemli bir yeri olduğunu ifade eder. Deyimlerin milletlerin ortak yaşantısı sonucu oluşması milli kimliğin korunmasında ve aktarılmasında önemlidir.

Toplumun tüm bileşenleri için son derece önemli olan deyimlerin hem alıcı hem de üretici konumunda dikkatli bir şekilde kullanılması söz varlığı zenginliğinin yaşatılması bakımından son derece önemlidir. Eker (2012), deyimleri şekil bakımında “cümle şeklinde olanlar ve olmayanlar” olarak ayrıldığını ifade etmiştir. Cümle şeklinde olmayan, sözcük grubu özelliğindeki deyimlerin tamamen kalıplaştığını, artık değiştirilemez olduğunu, bu tür deyimlere “yalın ayak”, “başkabak” vb. gibi ifadelerin misal olarak gösterilebileceğini belirtmiştir. Cümle şeklindeki deyimlerde ise sözcüklerin sıklıkla akla gelen ilk anlamında kullanıldığını, böyle deyimlere de “buyurun cenaze namazına”, “aklıma turp sıkayım” vb. ifadelerin örnek verilebileceğini söylemiştir. (Eker’den aktaran Tekin, 2022).

Aksoy (2020), deyimlerin özelliklerini biçim ve kavram özellikleri olarak iki ayrı başlıkta incelemiştir. Aksoy (2020, s. 36)’ a göre deyimlerin biçim özellikleri şu şekildedir:

1. Deyimler de atasözleri gibi, kalıplaşmış sözlerdir.
2. Deyimler de atasözleri gibi, kısa bir düşüncüyü gereksiz söz kullanmadan anlatabilen araçlardır.
3. Deyimler en az iki kelime ile oluşturulurlar.

Aksoy (2020, s. 38)'a göre deyimlerin kavram özellikleri şu şekildedir:

- 1) Deyim, bir kavramı açıklığa kavuşturmak için icat edilmiş özel bir ifadedir; genel kural olarak kabul edilemez.
- 2) Deyimlerin amacı, bir kavramı ya özel bir ifadeyle veyahut güzel bir söyleyişle dile getirmektir.
- 3) Deyimle atasözü arasında, her ikisinin kurallarına da uygunmuş gibi görünen ifadeler dikkat etmek gerekir.
- 4) Deyimler kavram açısından da ikiye ayrılabilir:
 - a) Deyimlerin çoğunda kullanılan kelimelerden anlaşılan anlam, kelimelerin gerçek anlamlarından farklıdır. Örnekler: Devede kulak – Başlı başına – Çantada keklik
 - b) Bazı deyimlerde ise kullanılan kelimelerden anlaşılan anlam, kelimelerin gerçek anlamlarıdır. Örnekler: Çoğu gitti azı kaldı – Özü kabahatinden büyük – Yükte hafif pahada ağır.

2.1.3. İkilemeler

Konuşma ve yazı dilinde anlamı güçlendirmek için kullanılan ikilemeler dilimizde sıklıkla kullanılan sözcük gruplarıdır. Literatürde ikilemeler farklı tanımlar ile ifade edilmiştir: Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması: yavaş yavaş, irili ufaklı, aşağı yukarı gibi (TDK, 2005). Anlama güç katmak amacıyla kelimelerin veya bazı seslerin tekrarlanması; bu şekilde yapılan kelime öbeği (Topaloğlu, 2019, s. 201). İkileme, anlatım gücünü artırmak, anlamı pekiştirmek, kavramı zenginleştirmek amacıyla, aynı sözcüğün tekrar edilmesi veya anlamları birbirine yakın yahut karşıt olan ya da sesleri birbirini andıran iki sözcüğün yan yana kullanılmasıdır (Hatipoğlu, 1981, s. 8). Anlatımı daha güzel ve etkili bir duruma getirmek için aralarında ses benzerliği bulunan yakın, aynı ya da zıt anlamlı sözcüklerin yan yana kullanılmasına ikileme denir (Hengirmen, 2002, s. 411). Yapılan tanımlardan yola çıkarak ikilemelerin tekrarlı söz grupları olabileceği gibi farklı anlam ilişkileri de kullanılarak oluşturulabilen dilin zengin yapılarından biri olduğu söylenebilir.

İkilemelerle ilgili farklı terim tanımları yapılmış olsa da İpek (2022) araştırmasında ikilemelerin özelliklerini şu şekilde aktarmıştır:

- 1) Genel olarak, Türkçede, hemen hemen her tür sözcük, belli bir kavram için, yan yana ya da bir iki sözcük aralıkla sıralanarak ikileme kurulabilir: “ şırıl şırıl, güzel güzel, kol kanat, eğri büğrü, koşa koşa, göz göze”
- 2) İkilemeyi kuran kelimeler ayırlamaz biçimde kullanılır bu sebeple kelimelerden biri ya da ikisi yalnız başına kullanılamaz: “tek tük, eski püskü, çoluk çocuk, eğri büğrü”
- 3) Ayrı sözcüklerden kurulan ikilemelerin çoğunda, özellikle yansımalarda, birinci sözcüğün ilk hecesinde "a" sesi varsa, ikinci sözcüğün ilk hecesinde "u" sesi bulunur: "çarlık çurpuk, şartlı şurtlu, takas tukas, tak tuk, çat çut, fart furt, cart curt, zart zurt, katır kutur”
- 4) İkilemeyi kuran ayrı sözcüklerden birincisinin ilk hecesinde, özellikle kalın, düz, dar ünlü varsa bütün hecelerde ve öteki sözcükte de kalın, düz, dar ünlü bulunur: "sıkı fıkı, kıvır zıvır, ıvır zıvır, mırın kırın, pılı pırtı" gibi. Ünlü uyumunun ikilemelerin bir parçası olduğu ifade edilmiştir.
- 5) İkilemelerdeki kelimeler oluşturulduğu sıra ile kullanılır, yer değiştirerek kullanılamazlar. "Karı koca, eninde sonunda, kış kıyamet, kol kanat, kör kütük, kıt kanaat”
- 6) Tek heceli ya da az heceli sözcük, çok heceli sözcükten önce gelir. “din iman, çekip çevirmek, kul köle, kul kurban, kol kanat, kış kıyamet
- 7) İkilemede, genellikle ünlüyle başlayan sözcük, ünsüzle başlayan sözcükten önce gelir.” ara sıra, az buz, açık saçık, el ayak, el pençe, eksik fazla”
- 8) İkilemelerde genellikle önce Türkçe, sonra yabancı sözcükler gelir: “kul kurban, kış kıyamet, eksik fazla, güçlü kuvvetli, akça pakça”
- 9) İkilemelerin bazılarında "b-" veya "p-" ile başlayan sözcüklerin ikinci sözcük olarak kullanıldığı görülür: "eğri büğrü, orda hurda, ondan bundan, oram buram, eski püskü”

Toklu ise (2007), ikilemelerin meydana gelme şekillerini şöyle sıralamıştır:

- 1) Eş anlamlı sözcüklerin tekrarıyla meydana gelenler: ses seda, sorgu sual...
- 2) Yakın anlamlı sözcüklerle meydana gelenler: eş dost, çul çaput...
- 3) Karşıt anlamalı sözcüklerle meydana gelenler: er geç, düşe kalka...
- 4) Tek başlarına manaları olmayıp söyleniş bakımından birbirini çağrıştıran sözcüklerle meydana gelenler: abur cubur, eciş bücüş...
- 5) Yansıma sözcüklerle meydana gelenler: şırıl şırıl, mırıl mırıl...
- 6) Her ikisi de anlamlı ve söyleniş bakımından birbirine benzeyen, bu şekilde anlam kazanan sözcüklerle meydana gelenler: ufak tefek, eğri büğrü...
- 7) M sesinin eklenmesiyle meydana gelenler: defter mefter, para mara...

2.1.4. Kalıp Sözler

Atasözleri ve deyimlerin dışında kalan ancak toplum içinde kullanılan, yer edinen söz gruplarına kalıp sözler diyebiliriz. Yaşamın bir parçası olan evlenme, çocuk sahibi olma, kötü bir olayın ya da iyi bir olayın olması, yemek yenmesi, teşekkür edilmesi ya da özür dilenmesi gibi durumlarda bu kelime gruplarının kullanımı gerekir. Bu sözler de atasözleri ve deyimler gibi toplumun kültürünü ve geleneklerini taşırlar. İlişki sözleri olarak da alan yazında ifade edilir.

Toklu (2009)'nin de ifadesiyle Batı dillerinin pek çoğunda yer almayan kalıp sözlerle yer aldığı toplumun kültürüyle iç içe olmasından dolayı, o kültüre ait insan ilişkileriyle ilgili merhabalaşma, tebrik etme, kızgınlık gibi durumlarda karşılaşılabılır. Bu anlamda iletişim dili söz konusu olduğunda Türkçenin sahip olduğu kelime hazinesi içinde kalıp sözler önemli bir yer edinir.

Zülfikar (2007), kalıp sözleri konularına göre şu şekilde sınıflandırmıştır:

- 1) Doğrudan kalıp sözler:

Adam sende, affınıza mağruren, laf aramızda.

- 2) Değişmeztümce biçimindeki ünlem tümceleri:

Adama bak!, Sen bilirsin., Ne haber?

3) Değişmez tümce biçimindeki hayır duaları:

Ağına sağlık., Eline sağlık. Başın sağ olsun.

4) Kalıp cümle yapısındaki beddualar:

Ağzın kurusun., Canın cehenneme.

5) Yabancı bir dilden alınan yapılar

Zülfikâr (2007), kalıp sözleri anlamlarına ve yapılarına göre sınıflandırmıştır. Anlamlarına göre kalıp sözleri şu şekilde sınıflandırmıştır; hayır duaları, beddualar, yemin ve sözler, günlük hayatta kullanılanlar. Yapılarına göre kalıp sözleri şu şekilde sınıflandırmıştır; kalıp sözlerde bulunan eylem çekimleri, tümce biçimine göre kalıp sözler, sözcük grubu biçimindeki kalıp sözler, kalıp sözlerde ölçülü ve kafiyeli deyişler.

Şanda (2022), ilişki sözleri bir toplumun aynasıdır; kullanıldığı toplumun örf, adet, gelenekleriyle kısacası yaşam tarzıyla ilgili ipuçları verdiğini, genellikle bu ilişki söz varlığı ediniminin sıklıkla konuşma yoluyla sağlandığını ve kuşaklara aktarıldığını ifade etmiştir.

2.1.5. Terimler

Spor branşları, sanat, bilim vb. alanların bileşenlerini ifade etmek amacıyla kullanılan sözcükler olan terimler İngilizcede “term”, Fransızcada “le term” olarak ifade edilmektedir. Sefa (2023), belli özel alanların daha net ifade edilmesi, iletişimin iyi ve anlaşılır bir biçimde sağlanması amacıyla kullanılan sözcüklerin genel ifadesi terimdir, şeklinde açıklamıştır.

Özel bir alanda çalışma yapmak isteyen ya da bir alanda uzmanlaşmak isteyen kişilerce ortak anlamlar çıkarılması gereken sözcükler bilimsel araştırmaların sonucunun evrenselleşmesi, konuların anlaşılması, araştırma sonuçlarının aktarılabilmesi bakımından oldukça önemlidir. Bu bakış açısıyla Uysal (2013) terimleri “Akademik çalışmalarda üretilen yeni bilgilerin bütün araştırmacılar tarafından aynı biçimde algılanabilmesini sağlayan bilimsel araçlardır.” şeklinde tanımlamıştır (s. 111). Topaloğlu (1989), terimi açıklarken tek bir kavramın, objenin, vakanın veya olgunun kendisini karşılayan, özel bir alana ait kelime olarak ifade etmiştir. Göktolga’ya göre terim; gündelik dilde kullanılan kelimelerin çokanlamlılığa rağmen genelde tek anlamlı olan, belirli bir kavramı yansıtan ve genel dilde çok kullanılmadığı için alan dışındaki kişiler tarafından bilinmeyen özel sözcüklerdir.

Bilimin ve teknolojinin gelişmesiyle beraber ortak sözcük türetme ihtiyacı artmıştır. Aynı zamanda ortak terimler üzerinde uzlaşma ihtiyacı doğmuştur. Uygulamadaki gereklilik terim bilimi çalışmaları da beraberinde getirmiştir.

Terimlerin genel özellikleri şu şekilde sınıflandırılabilir:

- 1) Terim sözlük anlamı ve kullanım alanları bakımından standart bir anlama sahiptir ve cümle içinde olsalar bile kendi anlamları dışında bir anlam yüklemesi söz konusu olmaz. (Zülfikar, 2011, s. 20).
- 2) Terimler bilim ve sanat dallarıyla ilgili özel kavramları karşıladıkları için anlamları kesidir, kişiden kişiye farklılık göstermez, dil içindeki yaygınlığı ve dolaşımı da sınırlıdır. Günlük dilde sıklıkla rastlanmazken, sıklıkla belli bir bilim ya da sanat alanında çalışan kişilerin dilinde yer alır; bunlar arasında iletişimde netlik olması açısından, bilgi aktarımının doru aktarılmasını sağlamak için kullanılır (Özdemir, 1973, s. 11).
- 3) Birtakım terimlerin ifade ettiği anlam çok daha dar ve kapsayıcıdır. Kısa ve net anlamlarından dolayı bunların terim oldukları kolaylıkla anlaşılır ve bunlar sadece terim anlamlarıyla sözlüklerde yer alır (Zülfikar, 2011, s. 20).
- 4) Terimler, gerçek anlamlarıyla kullanılır. Sınırları belirlenmiş ve anlamları tek olan terimlerin yan ve mecaz anlamları yoktur (Karol vd., 1998, s. 432)
- 5) Terimlerin büyük bir bölümü tek kelimeden oluşmaktadır. Ancak birden fazla kelimeden oluşan kelime grubu halinde olan terim örnekleri de bulunmaktadır (Özbay, 2006, s. 41).

Terimlerin anlam özellikleri ise şu şekilde sıralanabilir:

- 1) Bilim, sanat ve meslek dalına has olan, günlük dilden ayrılan terimlerin anlam ve çağrışım biçimleri sınırlıdır (Zülfikar, 2011, s.147 – 148).
- 2) Türkçede terimlerin Türkçenin köklerinden Türkçe eklerle türetilmesi gerekmektedir (Hatiboğlu, 1982, s. 196).

- 3) Yeni türetilen bir terimin ilgili ve uzman kişilerin çağrışım yoluyla bir anlam çıkarmalarını sağlamak için terimin karşıladığı kavramı çağrıştıracak nitelikte olmalıdır (Pilav, 2008, s. 273-274).

2.1.6. Özel Adlar

Özel adlar dildeki kültürel yapıyı taşıyan, ait olduğu dil içinde anlaşılabilen bu nedenle de çevirisi mümkün olmayan yapılardır. Halkın maddi gelir düzeyi, eğitim seviyesi, inanışları, o toplumda var olan siyasi atmosfer ve baskın ideolojiler ad vermede dil dışı etmenler olarak kendini gösterir (Habibli, 2009, s. 33-38). Özel adlar, benzerlerinden farklı özellik taşıyan bir kişiye, bir varlığa veya topluğa verilen adlardır (Türkçe Sözlük, 2005).

Dildeki yapılan adlandırmalarda özel adlar genel adlara göre daha fazla değişikliğe uğrar. Kendi içinde daha fazla değişikliğe uğrayan özel adlar aynı zamanda başka dillere de çevrilemez ve çoklukları yapılamaz (Karaağaç, 2017, s. 57-59). Aynı zamanda Karaağaç (2017)'a göre genel ad ile gösterdiği varlık arasındaki ilişki nedensiz iken özel ad ile gösterdiği varlık arasındaki ilişki nedenlidir.

Alan yazında özel adlar üzerine yapılan araştırmalara göre farklı sınıflandırmalar yapılmıştır.

Korkmaz (2003) özel adları şu şekilde sınıflandırmıştır: insan isimleri; hayvan isimleri; ulus, devlet, topluluk, boy ve aşiret isimleri; kıta, ülke, yer, il, nehir vb. isimleri; dil, din, mezhep ve tarikat isimleri; kurum, kuruluş, dernek, okul, makam vb. isimleri; saray, köşk, villa, apartman, otel, cami, gemi, uçak, sandal gibi bina araç ve benzerlerine cins isimlerden, tarihî ve coğrafi adlardan veya kişi adlarından alınarak verilen adlar; gazete, dergi, ansiklopedi, kitap, roman vb. (s. 199-212).

Aslan (2022), adları çocuğa görelilik ilkesine göre şu şekilde sınıflandırmıştır:

- 1) Kişi adları: Bilim adamları (insanları); edebiyatçı (yazar, şair); devlet adamı (siyasetçi, yönetici); sanatçı (ressam, müzisyen, heykeltıraş, oyuncu, hattat, yönetmen); tarihi kişilikler, dini kişilikler (tanrı, peygamber, halife, melek, şeyhülislam, din adamı, sahabe); edebi eser ve film karakterleri, takma adlar ve unvanlar; filozof-düşünür; sporcu, akademisyen, araştırmacı; kâşif, mucit; iş insanı, asker; mimar-mühendis; diğer

- 2) Yer adları: Dağ adları (dağ, tepe, vadi, kanyon, geçit, obruk, uçurum, mağara, ova, plato, delta, ada, yayla, bataklık, çöl, yarımada, geçit, burun, havza, çukur); yerleşim yeri adları (şehir, ilçe, köy, mahalle, cadde, sokak, bulvar, semt, site, kavşak, meydan, çarşı, park, bahçe, kapı, eyalet); su adları (okyanus, deniz, ırmak, akarsu, çay, dere, göl, kaplıca, kanal, boğaz, delta, su basar, körfez, koy, baraj, termik santral, iskele, liman); saray, köşk, köprü, anıt, han, kale, kemer, müze, cami, kilise, ören yeri, antik kent, kule, külliye, sınır kapısı adları, türbe, anıt, medrese, kervansaray; diğer.
- 3) Sanat eseri adları: Kitap, dergi, gazete, makale, destan, masal, takvim adları, alfabe, sözlük; sinema, heykel, film, tiyatro, tablo, beste, piramit adları; ayet, sure, dua adları; kuram, teori, yasa, ilke, model adları; proje ve program adları, antlaşma, sözleşme, protokol, bildiri, rapor adları; dans, oyun, şampiyona, kupa, rekor, ödül adları, festival, sertifika; diğer.
- 4) Tarih (zaman) adları: Tarihi olay, çağ, dönem adları; belirli gün ve hafta adları, tarihi antlaşmalar, genelge, kanun, pakt ve belge adları; mitolojik adlar, tarihi kurum ve kuruluş adları; tarihi cephe ve yer adları, diğer.
- 5) Coğrafi adlar: Kıta, bölge, bölüm adları; yön adları, iklim adları; gök cismi adları (yıldız, gezegen, galaksi); diğer.
- 6) Kök adları: Millet, devlet, boy, aile, soy, kavim, topluluk ve beylik adları; din, mezhep, cemaat ve teşkilat adları; dil, lehçe, ağız, şive adları; ideoloji ve akım adları, diğer.
- 7) Kurum, kuruluş ve kurul adları: Kurum, kuruluş, kurul adları (dernek, okul, hastane, üniversite, vakıf, parti, banka, bakanlık); araştırma merkezi, komisyon, topluluk, forum, ofis, pasaj, kulüp, şirket; internet, TV kanalları, radyo adları; diğer.
- 8) Kanun, tüzük, yönetmelik adları: Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, genelge adları; nizamname adları.
- 9) Araç adları: Gemi, zırhlı, uçak, savaş aracı adları; otomobil adları, uzay araç adları; diğer.
- 10) Ürün adları: Yiyecek, içecek adları; marka ve ürün adları, diğer.
- 11) Tıbbi adlar: Hastalık, ilaç, tedavi adları

12) Hayvan adları

13) Bitki adları

14) Kısaltma adları

2.2. Çocuk Edebiyatı

Edebiyat, olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2024). Bu bağlamda bir toplumu oluşturan tüm kültürel, tarihi öğelerin ya da olayların bir sonraki nesle aktarılmasında edebiyatın önemli bir rolü olduğunu söylenebilir.

Edebiyatın genel tanımının dışında değişen yaşam koşullarıyla beraber çocuklar için özel edebi yapıtlara ihtiyaç duyulmuştur. Alan yazında çocuk edebiyatı ile ilgili farklı tanımlar yapılmıştır. Yakar ve Yılmaz (2018)'e göre çocuk edebiyatı, çocuğun estetik ihtiyaçlarını karşılayan, ona okuma alışkanlığı kazandıran ve aynı zamanda ele aldığı durum ve olaylarla çocuğu hayata hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatıdır (s. 30). Bir başka tanımlama da ise çocuk edebiyatı, farklı adreslere, biçimlere, türlere, dilsel ve estetik incelik derecelerine ve işlevlere sahip geniş ve çeşitli metinlerdir (O'Sullivan, 2010, s. 1.). Sınar (2006)'ın ifadesinde çocuk edebiyatı eserlerini, bebeklik döneminin sonundan itibaren erişkinlik çağına kadar olan zaman diliminde bireylerin yaşam deneyimlerine, ilgi, ihtiyaç, gelişim ve algılama seviyelerine göre olan bütün nitelikli (estetik ve edebî) metinler (s. 175), şeklinde ifade etmiştir.

Çocuk edebiyatı deyimi 2-14 yaşları arasındaki kimselerin ihtiyaçlarını karşılayan bir edebiyat alanının adıdır. Çocuk edebiyatı, çocukluk çağındakilerin hayal, duygu ve düşüncelerine yönelik sözlü ve yazılı bütün eserleri kapsar. Bu eserlerin de tıpkı yetişkinler için hazırlanan eserler gibi güzel ve etkili olmaları gerekir. Bu nedenle çocuk edebiyatı; usta yazarlar tarafından özellikle çocuklar için yazılan ve sanat niteliği taşıyan bütün eserlere verilen addır (Oğuzkan, 2013, s.3).

Çocuk edebiyatı ile ilgili yapılan tanımlamalara bakıldığında çocuğa görelilik ilkesiyle beraber edebi bir metnin taşınması gereken tüm özellikleri barındıran, gelişimi, eğitimi ve zevk almayı merkeze koyan bir tür olarak algılanabilir. Ayrıca çocukların içinde bulunduğu döneme uygun olarak fiziksel, zihinsel ve psikolojik açıdan onların ihtiyaçlarına uygun eserler olması beklenir. Şirin (2019, s.24), çocuk edebiyatının temel özelliklerini; sınırlarını ve kaynağını da belirleyen de çocuk olduğunu, çocuğu anlayan, onun bakış açısına ve gerçekliğine uygun yazılmış olması olarak ifade eder.

Mae ve Moore (1987), ilk çocuk kitabı amaçlarının din ahlakı ve sosyal davranış açısından uygunluk kavramının vurgulamak olduğunu, zamanla amacın öğüt vermek yerine zevk vermeye dönüştüğünü ifade etmiştir. Batmaz'a (2020) göre, çocuk edebiyatının ortak amacı, çocukların her açıdan gelişimlerini sağlaması ve onların dünyalarını güzelleştirmesi ve zenginleştirmesi, ayrıca çocukların dört temel dil becerilerini istenilen derecede geliştirilmesi için bebeklik döneminden itibaren birincil kaynak olarak kullanılan edebiyat ürünlerinin nitelikli yazılardan oluşmasıdır.

Çocuk edebiyatı ifadelerindeki incelik, sunumundaki güzellik, mantıksal örgüsü ve edebi eserlerin parçaları arasındaki bütünlük gibi büyüklerin edebiyatı için gerekli olan kalite standartlarına uygun olmalıdır (Şahin, 2024).

Çocuklar için hazırlanan eserler çocuğa uygunluk ölçütünü taşımalıdır. Yapılan tanımlamalardan ve betimlerden çocuk edebiyatının çocuklarda estetik duygusunu geliştirmek, iyi olanla ilgili mesaj vermek, akıcı ve anlaşılır bir dile sahip olmak gibi özellikleri barındırmalı denilebilir. Okuma alışkanlığı olan bir toplumun varlığı için çocukların okumaktan zevk alması önemlidir. Bu sebeple Öztürk ve Kayadibi (2021)'da ifade ettiği gibi kitapların okuma eylemini zevk alınabilir, eğlenilebilir hale getirebilmesi adına önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir.

Karatay (2007) çocuk edebiyatının işlevlerini; bilgilendirme, kendine güven duygusunu geliştirme, başarıya güdüleme, çocuğa hayatı tanıtmaya, sosyal duygusal gelişimi destekleme, öğrenmeye karşı olumlu tutum geliştirme, kişilik gelişimini destekleme, kitap okumayı sevdirmeye, kitapların eğlendirici ve bilgilendirici özelliklerini fark ettirerek okuma alışkanlığı kazandırma, görsel okuryazarlığı destekleme, çocuğa yaşama sevinci aşılama, çocuğun bilişsel ve duyuşsal gelişimine katkı sağlama, çocuğu araştırmaya ve incelemeye yöneltme olarak sıralamıştır.

Çocuk edebiyatı ürünlerinin, taşınması gereken temel ilkeleri Sever (2017), şu şekilde sınıflandırmıştır:

- Kitaplarda, çocuğun kendine özgü içtenliği ile anlatım dilinin doğallığı buluşturulmalıdır.
- Yazar, anlattığı ve kurguladığı olaylarda, çocuklarla arkadaşlık – dostluk kurabilmeyi başarabilmelidir.

- Kitaplar, çocuklara anlamlandıramayacağı ya da yaşama geçiremeyeceği sorumluluklar yüklenmemelidir.
- Kitaplarda çocukların kavramsal gelişmelerine katkı sağlayacak bir anlatım yeğlenmeli, çocuklara Türkçemizin anlatım olanakları ve kuralları sezdirilmelidir.

Çocuk kitaplarında olması gereken özellikler dışında bir de olmaması gereken, dikkat edilmesi gereken durumlarda mevcuttur. Çer (2019), çocuk kitaplarında eğitsel açıdan uygun olmayan yaklaşımları; öğüt ve emir, öğretme ve belletme, korku ve kaygı, ideolojik söylemler, tozpembe bir dünya, cinsiyet ayrımcılığı, geleneksel değerler, yaptırımcı yargılar, tek ve değişmez doğrular, aşırı duygusal öğeler ve şiddet olarak sınıflandırmıştır.

2.2.1. Şermin Yaşar ve Eserleri

Şermin Yaşar 1982 yılında Almanya'nın başkenti Berlin'de doğmuş, bir müddet sonra Türkiye'ye gelmiştir. Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra aynı alanda yüksek lisansını da Gazi Üniversitesi'nde yapmıştır. Yazın hayatına önce reklam yazarlığı ile başlamıştır. Daha sonra yetişkin ve çocuk kitaplarına yönelmiştir. Yazar ilk yayınlarını “Çarkacı” soyadıyla yazmış, 2017 yılında eşinden boşanmasının ardından ailesinin soyadı olan “Yaşar” ile kitaplarını ve yazılarını paylaşmaya devam etmiştir.

Sosyal medyada “Oyuncu Anne” sayfasında yaptığı paylaşımlarla tanınmıştır. Bu sayfada çocuklar için oyun önerileri, onlarla iletişim kurulabilen, becerilerinin gelişmesini sağlayan, kişisel gelişimine katkıda bulunacak etkinliklere yer vermiştir.

2016 yılında “Dedemin Bakkalı” isimli öykü kitabı çocuklar için yazdığı ilk eserdir. Kendi çocukluğunda dedesinin bakkalında yaşadığı hikâyeleri eğlenceli bir üslupla aktarmıştır. 2017 yılında ise yine kendi hatıralarından yola çıkarak, interaktif ve ilk kitabının devamı niteliğini taşıyan Dedemin Bakkalı Çırac kitabını çıkarmıştır. Ticari zekâsı gelişen, iyi kalpliliği ile bilinen Çırac bu defa bakkalın sahibi olur, girişimcilik çalışmaları ona göre şekil alır. Tek amacı dükkanı iki katlı yapmaktır.

2017 yılında aynı zamanda üç kitaptan oluşan “Tilki Masalları” serisini çıkarır. Bu seri “Cesaret Sandığı, Garip Bir Kuyruk ve Uyuyor Musun?” isimli kitaplardan oluşmaktadır. “Uyuyor Musun?” isimli kitabında hayal kurmanın, dilek dilemenin yollarını göstermiş,

aileleriyle güçlü bağlar kurmanın, çocukların gözlem yapmasının öneminden bahsetmiştir. “Cesaret Sandığı” isimli kitabında ise mücadele etme ana fikri öne çıkmaktadır. Korkularla yüzleşmenin, kendini iyi ifade edebilmenin, ön yargılı olmamanın önemini ele almıştır. “Garip Bir Kuyruk” isimli kitabında ise hem hayvanlar tanıtılmış hem de farklılıkları bilerek kabullenmenin, bu doğrultuda hareket etmenin öneminden bahsedilmiştir.

2018 yılında “Kuş Masalları” isimli kitabını çıkarmıştır. Yedi farklı hikâyeden oluşan kitapta yedi tane dağda yaşayan birbirinden farklı 7 kuş türünün başından geçenler anlatılmıştır. Doğru yoldan şaşmamak, kibirli olmamak, paylaşmak, yardımsever olmak, dostluk kurmak, hayal etmek gibi temel değerler ele alınmıştır.

2019 yılında yaratıcı karakter isimleriyle ön plana çıkan “Abartma Tozu” kitabı çıkmıştır. Abartılı spor merakı, daha çok çalışmak, aşırı temizlik hastalığı, aşırı sevgi, gereksiz alışveriş, teknoloji bağımlılığı, daha çok para kazanma hırsı gibi konularda farkındalık yaratacak öyküler yazılmıştır.

2019 yılında bir de daha çok okul öncesi grubuna hitap edebilecek “Bizimki” isimli kitabını yazmıştır. Çocuklara keşfetmeyi, öğrenmeyi bir fasulyenin bakış açısıyla anlatmıştır.

2020 yılında dört yakın arkadaşın hikâyesini konu alan, dostluğun arkadaşlığın önemini anlatırken yetişkinler ve çocuklar arasındaki iletişime dikkat çeken “Oh Ne Ala Memleket” kitabı çıkmıştır.

2021 yılında bir köpeğin gözünden insanların mutluluk kavramını algılayış biçimlerini anlattığı, ders verici mesajlara yer verdiği “Cingo” kitabı yayımlanmıştır. Aynı yıl iyi aile ilişkilerini temel alan, kendi çocukluklarında yaptıklarını unutan ve çocuklarının her yaptığını yaramazlık olarak algılayan anne babaları konu edinen “Babaannem Geri Döndü” kitabını çıkarmıştır.

2021 yılında aynı zamanda konuşmanın, daha çok kelime kullanmanın önemini anlattığı “Hıhıcık”, her şeye “Peki!” diyen bir çocuğu ve davranışlarını konu alan “Pekicik” ve mükemmeliyetçi anne babalarla yaşayan, sürekli daha iyisini yapması, daha başarılı olması beklenen çocukların düşüncelerini yansıtan kitabı “Dahacık” çıkmıştır. Son olarak aynı yıl çocukları hayal kurmakla ilgili cesaretlendirecek, inançlarını güçlendirecek “Çok Hayal Kuran Çocuk” kitabı basılmıştır.

2022 yılında para kazanmayı konu edinen, dostluk, çaba, çalışmanın önemini inceliklerle anlatan “Para Ağacı”, çocuk işçiliğinden, adının bile yok sayılmasından bahseden “Lo”, çocukların yapabilmeyi önemseddiğini, işe yarar hissetmenin değerini anlatan “Cebimdeki Mandalina Ağaçları” kitabı yayımlanmıştır.

Yazarın kendi deneyimlerinden yola çıkarak yazdığı yetişkinler için de kitapları bulunmaktadır. 2014 yılında Elma Yayınevi’nden “Başlarım Şimdi Anneliğe” kitabı yayımlanmıştır. Üç çocuğunu büyütürken yaşadığı süreçte öğrendiklerini aktarmıştır. Yaşadığı zorlu süreçleri, bulduğu çözümleri empatik bir dil, neşeli bir üslupla ele almıştır. Bir annenin doğum yaptıktan sonra ilk günlerde karşılaştığı durumlar olan emzirme, uyku düzeni, bebeğin tuvalet ihtiyacı, emzik kullanımı, hijyen gereçleri, hurafeler, banyo rutini ve hastane süreçleriyle ilgili kendi deneyimlerini anlatmıştır. Bebek bakımını kimin yapacağı, annenin işe dönme süreci gibi ilk yılda karşılaşılabilecek durumları sohbet diliyle okuyucuya anlatmıştır. Sık sık yetişkinlerin çocuklu hayatlarında aksiliklere ayak uydurabileceklerini, bunların normal olduğu gibi mesajları kendi deneyimlerine dayandırarak vurgulamıştır.

2015 yılında Elma Yayınevi’nden çıkan “Oyuncu Anne” kitabı bunlardan biridir. Yazar bu kitabı kendine has samimi, özgün diliyle yazmıştır. Özellikle anne babalar ya da bir çocuğun yetiştirilmesinden, bakımından sorumlu kişiler için rehber niteliğinde bir oyun kitabı olma özelliği taşır. Öğretici olmaktan çok kendini geliştirmek isteyen, hem duygusal hem zihinsel hem kinestetik gelişim bakımından çocuğa katkı sağlamak isteyen ebeveynlere fikir verecek bir üslupla ele alınmış önerilere yer verir. Çocuklara zaman ayırmanın önemini anlatırken, aynı zamanda yorulan ebeveynlerle kurduğu empatik dil dikkat çeker. Oyun fikirleri verirken oyunların hikâyelerine de yer verir. Anne babaların günlük rutinleri içindeki zorluklara dair önerilerde bulunurken aynı zamanda şakacı bir üslupla bu durumlarla eğlenir. Kitabın sonunda yer alan gün gün ay ay uygulanabilecek etkinliklerle ilgili verdiği takvimde önerilerin hayata geçirilmesinde kolaylık sağlar.

2016 yılında “Ev Yapımı Sihirli Değnek” kitabını çıkarmıştır. Bu defa “mutluluk” konusunu ele almıştır. Yazar mutluluğun bazı “an”larda olduğunu söyler. Kitabında da insanlara bu anlardan bazılarına yer vererek ilham olmaya çalışır. Mutluluğun bir yaprakta, bir bakışta, bir dokunuşta, bir çayda, bir yıldızda, bir mumda, bir kestanede bir mandalinada olabileceğini söyler. Aslında büyük büyük beklentileri, hedefleri, planları olan insanların mutluluk fırsatlarını kaçırdığına dikkat çeker. Kitabın anlatım biçimi diğer kitaplarında

olduğu gibi sohbet niteliğindedir. Didaktik bir anlatım, kavramlara literatüre boğulmuş bir kelime dizimi yazarın hiçbir kitabında bulunmamaktadır.

Yazarın 2018 yılının başında Doğan Kitap'tan “Tarihi Hoşça Kal Lokantası” kitabı yine yetişkinler için çıkar. Çocuk kitaplarıyla tanınsa da bu kitap 29 farklı hikâyeden oluşan yetişkinler için yazılmış bir eserdir. Hikâyeler yine özgün bir dille, insanlara tanıdık gelen karakterlerin yüreğe dokunan yaşantılarıyla oluşturulmuştur. Her bölümün konusu birbirinden bağımsızdır. Sade bir dille ve akıcı bir üslupla yazılmıştır. Yazarın yetişkinler için yazdığı kitapların ortak özelliklerinden biri de daha önce hiç duyulmamış kelimelerin de kullanılmış olmasıdır. Şıfalgut gibi ilk defa duyabileceğiniz kelimelere, başlıklara yer verilmiştir. Kitaba adını veren hikâyede mönüsü olmayan, sucuklu yumurta ve çay dışında bir şey satmayan bir mekândan ve onun sahibinin hikâyesinden bahseder. Restoran sahibinin günlük hayatının arasında hep kaybeden olmasının hüznü öyküsünü bir sıradanlık içinde anlatır. Yazarın tüm kitaplarında tıpkı bu kitapta olduğu gibi sadelik, anlaşılabilirlik, çok baskın bir özelliktir.

2018 yılının sonuna doğru ise yine Doğan Kitap'tan “Göçüp Gidenler Koleksiyoncusu” isimli kitabını çıkarır. Çocuklara da yetişkinlere de öykü yazmayı tercih eden yazar bu kitabında da farklı farklı karakterlerin etrafında gelişen olayları anlatan öyküler yazmıştır. Bu kitap daha çok ölümü, kasveti, acıyı, nefreti anlatır. Kitaba adını veren “Göçüp Gidenler Koleksiyoncusu” ve “Geçtiğimiz Kırk Gün” isimli öyküler kitabın içindeki diğer bölümlere göre daha yoğun işlenmiştir. Ölüm ve beraberinde gelen duygular, yaşantılar ele alınmıştır.

2019 yılında ise Doğan Kitap'tan “Gelirken Ekmek Al” isimli bir hikâye kitabı daha çıkarır. Toplamda 18 hikâye bulunan kitabın ortak konusu ikili insan ilişkileridir. Evlilik, sevgililik, anne babalık, kardeşlik, komşuluk, ev sahibi – kiracı gibi ilişki dinamiklerine yer vermiştir.

2020 yılında yine Doğan Kitap'tan “Deli Tarla” isimli öykü kitabını çıkarmıştır. Gündelik hikâyelerden oluşan şaşkınlık yaratan on altı öyküden oluşmuştur. Kitaba adını veren öykü dâhil olmak üzere hepsi sıradan insanların hayretler içinde bırakan serüvenlerini ele almıştır. Pişmanlık, şaşkınlık, utanma duygularına yer vermiştir. Dili akıcı, anlaşılır ve sadedir. 2021 yılında Sait Faik Hikâye Armağanı'na da layık görülmüştür.

2021 yılına gelindiğinde ise Doğan Kitap'tan “Kalk Yerine Yat” isimli on iki öyküden oluşan kitabını yazmıştır. Birbirinden bağımsız, Anadolu insanını konu alan hikâyelerden oluşmaktadır.

2.2.2. Mert Arık ve Eserleri

Mert Arık, Adana'nın Seyhan ilçesinde doğmuştur. Mersin Üniversitesi'nden sınıf öğretmenliği bölümünden mezun olmuştur (Arık, 2022). Üniversite yıllarında çeşitli reklam ajanslarında metin yazarlığı yapmıştır. 2015 yılında Gaziantep Üniversitesi "Sınıf Eğitimi" Yüksek Lisans bölümüne başladı. Bu süreçte "Resimli Çocuk Kitapları", "Çocuk Edebiyatı" alanında eğitimler aldı. Eğitim sitelerinde çocuklar için kısa hikâyeler ve okuma metinleri yazmıştır. 5 yıldır Gaziantep'te sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Çocuklar için yazmaya ve "resimli çocuk kitapları" alanında tez çalışmasına devam etmektedir. Evli ve Rüya adında bir kız çocuğu babasıdır.

2020 yılında Kırmızı Yanak Güneşini arıyor isimli okul öncesi dönemdeki çocuklar için ilk kitabını yazmıştır. Sevimli, minik bir kaplumbağanın her gün bir görünüp bir kaybolan Güneş'i merakını konu alan; gece gündüz kavramlarını, gezegenleri esprili ve hayal gücünü destekleyen bir dille anlatan çocuk kitabıdır.

2023 yılında Süper Böcek Kıt Kıt isimli okul öncesi dönemdeki öğrenciler için kitap yazmıştır. Zekâ ile her şeyin üstesinden gelinebileceğini konu alan kitabın başkarakteri zeki bir kedidir.

2021 yılında Benim Zürafam Uçabilir, 2022 yılında Uzaya Giden Tren, 2023 yılında Çantamdan Fil Çıktı ve Ayvayı Yedik Müzesi, 2024 yılında Dinozorunun Saklandığı Yer ve Bu Kadar Tantana Yeter isimli temel eğitim düzeyindeki çocuklara uygun çocuk kitaplarını yazmıştır.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde söz varlığı, Mert Arık ve Şermin Yaşar hakkında yapılan çalışmalar yer almaktadır. Söz varlığı, Mert Arık ve Şermin Yaşar hakkında alan yazında yer alan tezlere ve hakemli dergilerde yayınlamış makalelere günümüzden geçmişe göre en yakın tarihten en uzak tarihe göre yer verilmiştir.

3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Çetinkaya (2023), Nezihe Meriç'in çocuk kitaplarından Küçük Bir Kız Tanıyorum serisini söz varlığı açısından incelemiştir. Araştırmada Nezihe Meriç'in çocuk hikâyelerinde (Küçük Bir Kız Tanıyorum Serisi - Altı Yaşında - Yedi Yaşında - Sekiz Yaşında - Dokuz Yaşında - On Yaşında - On Bir Yaşında - On İki Yaşında) yer alan söz varlığı öğeleri tespit edilmiştir. İncelenen kitapların atasözleri, terimler, argo ifadeler dışında gereksinime cevap verecek düzeyde olduğu saptanmış ve temel söz varlığı ve deyimler yönünden bolca içeriğe sahip olduğu ve çocukların sözcük öğrenimine katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Artuğ (2023), okuma eğitimi açısından Gülten Dayıoğlu'nun çocuk öykülerini (Azat Kuşu, Kumluktaki Yavru Martı, Uçan Motor, Küskün Ayıcık, Deli Bey, Geriye Dönenler, Şenlik Günü, Neşeli Boyacı, Uçurtma, Geride Kalanlar, Kırmızı Bisiklet, Sıcak Ekmek, Yaşanmış Hayvan Öyküleri) değerler eğitimi ve söz varlığı bakımından incelemiştir. Bu hikâyelerin okuma eğitimi açısından Türkçe söz varlığına yapmış oldukları katkı incelenirken deyim, atasözü, kalıp sözcük, yansıma sözcük ve ikilemeler ele alınmıştır. Çalışmada elde edilen bulgular neticesinde Gülten Dayıoğlu'nun kaleme almış olduğu eserlerde en çok duyarlılık f(22), yardımseverlik f(19) ve saygı f(11) değeri yer almaktadır. Her değere en az bir kez

rastlanılmıştır. Çalışmanın sonuçlarında elde edilen bulgular neticesinde 440'ı Geriye Dönenler isimli eserde yer almak üzere toplam 1687 deyim yer almaktadır. İncelenen eserlerde deyimlerden sonra en sık rastlanan söz varlığı unsuru ikilemeler 984 olarak belirlenmiştir. Atasözleri 18 ise ele alınan eserlerde en az karşılaşılan söz varlığı unsuru olmuştur.

Karakaya (2023), Aytül Akal'ın "Süper Çocuklar" adlı serisinin söz varlığı açısından incelenmesi araştırmasında Renk Delisi, Ses Delisi, Koku Delisi, Süs Delisi) sahip olduğu söz varlığı öğelerini incelemiştir. Değerlendirilen çocuk romanlarında toplam olarak 10055 adet söz varlığı ögesi bulunmuştur. Bu öğelerden 5557 adedi yabancı sözcük, 2083 adedi terim, 1363 adedi deyim, 445 adedi kalıp söz, 380 adedi ikileme, 204 adedi doldurma söz ve 23 adedi çeviri sözcük şeklinde tespit edilmiştir. Bununla birlikte incelenen eserlerde atasözüne rastlanılmamıştır.

Saygı (2023), ortaokul öğrencilerine tavsiye edilen çocuk kitaplarındaki söz varlığı unsurlarını incelemiştir. Bu araştırma kapsamında Sevim Ak'ın "Vanilya Kokulu Mektuplar", Behiç Ak'ın "Galata'nın Tembel Martısı", Şermin Yaşar'ın "Dedemin Bakkalı Çıracak", Yalvaç Ural'ın "Müzik Satan Çocuklar", Muzaffer İzgü'nün "Ekmek Parası", Süleyman Bulut'un "Arkadaşım Nasreddin Hoca", Gülten Dayıoğlu'nun "Işın Çağı Çocukları", Özgür Aras Tüfek'in "Işın Çağı Çocukları", Cahit Zarifoğlu'nun "Kelimelerin Işığı", Aziz Nesin'in "Hayvanlar Takımı", Zeynep Cemali'nin "Ballı Çörek Kafeteryası", Yaşar Kemal'in "Filler Sultanı ile Kırmızı Sakallı Topal Karınca", Ahmet Ümit'in "Olmayan Ülke", Ahmet Büke'nin "Kırlangıç Zamanı" ve Beyza Akyüz'ün "Bahçede Ters Giden Bir Şey Var" isimli kitapları incelenmiştir. İncelenen eserlerin deyimler ve ikilemeler bakımından sayıca çok ve çeşitli olduğu saptanmıştır. Eserlerin atasözleri, kalıplaşmış sözler, argo ifadeler haricinde söz varlığı unsurları açısından yeterli seviyede olduğu tespit edilmiştir. Dedemin Bakkalı Çıracak kitabıyla ilgili kendi incelemem sonucunda yaptığım bulgular uyuşmamaktadır.

Güner (2023), Aytül Akal'ın çok satanlar listelerinden seçtiği kitaplarındaki söz varlığı unsurlarını tespit etmiştir. Araştırma kapsamında Süper Gazeteciler (1, 2, 3, 4, 5), Kayıp Kitaplıktaki İskelet (1, 2, 3), Kırmızı Arabanın Hayaleti, Esrarengiz Duman, Süper Çocuklar (1, 2, 3, 4), Sihirbazın Kuyruğu, Evlere Sığmayan Macera romanları; Kızım Nerdesin?, Oğlum Nerdesin?, Atatürk Olmak, Babam Duymasın, Benim Babam Sihirbaz, Annem

Neden Çıldırdı, Babamın Sihirli Küresi, Gökyüzünde Balonlar, Abur Cubur Canavarı, Çok Uslu Yaramazlar (1, 2, 3) öyküleri; Dilek Ağacı, Dünyanın En Güzel Ağacı, Çikolata Çocuk, Buruşuk Kâğıt Parçası, Canı Sıkılan Aydede, Rengini Arayan Top, Suda Oynamayı Kim Sevmez, Ormandaki Apartman, Kitap Perisi, Yatağında Altındaki Harfler, Karanlıktan Korkan Çocuk, Üç Sihirli Öpücük masalları incelenmiştir. İnceleme sonucunda, Türkçenin söz varlığı ve anlatım olanaklarını yansıttığı; çocukların söz varlığı dağarcıklarını geliştirebilecek nitelikte olduğu değerlendirilmiştir.

Arslan (2023), farklı yayınlara ait ilkökul Türkçe ders kitaplarını söz varlığı bakımından incelemiştir. Araştırma kapsamında 12 farklı devlet ve özel yayın olan Türkçe Ders kitabı ele alınmıştır. Çıkan sonuçlara göre farklı yayınevlerinin aynı sınıf seviyesindeki Türkçe ders kitaplarının arasında kelime sıklığı, farklı kelime sıklığı, cümle sıklığı, karakter sıklığı, ortalama sözcük ve cümlelerdeki kelime sıklığı bakımından tutarlılık bulunamamıştır. Bununla birlikte aynı yayına ait farklı sınıf seviyeleri için hazırlanmış Türkçe ders kitaplarında sınıf seviyesi arttıkça sözcük sayısının, farklı sözcük sayısının, karakter sayısının, cümle sayısının ve ortalama cümle uzunluğunun arttığı tespit edilmiştir. Bu tutarsızlıkların çözülmesi adına yayınevlerinin ortak ölçütler belirleyip koordineli çalışmaları önerilmiştir.

Tekin (2022), çocuk dergilerinde söz varlığını incelemiştir. İlkokul öğrencilerinin görüşlerine dayalı olarak belirlenen çocuk dergilerinde yer alan sözcük hazinesi öğelerini, sözcük kullanım frekansına göre belirlemiştir. TRT Çocuk, Bilim Çocuk, Minika Go, Minika Çocuk ve Meraklı Minik dergilerinin güncel üçer sayısı incelenmiştir. Aışmanın sonucunda en fazla söz varlığı unsurunun Bilim Çocuk dergisinde (f: 7078), en az söz varlığı unsurunun Meraklı Minik dergisinde (f: 786) kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelenen dergilerde en az kullanılan söz varlığı unsurunun atasözleri olduğu görülmüştür. TRT Çocuk dergisinin ve Bilim Çocuk dergisinin birer sayısında yalnızca birer tane atasözü kullanılmıştır. En fazla deyim Bilim Çocuk dergisinde (f: 327), en az deyim Minika Çocuk dergisinde (f: 25) kullanılmıştır. En fazla ikileme Bilim Çocuk dergisinde (f: 77), en az ikileme Minika Çocuk dergisinde (f: 10) kullanılmıştır. En fazla kalıp söz TRT Çocuk (f: 48) dergisinde, en az kalıp söz Meraklı Minik (f: 10) dergisinde bulunmaktadır. İncelenen dergilerde en fazla kullanılan söz varlığı unsurunun terimler olduğu tespit edilmiştir. En fazla terim Bilim Çocuk dergisinde (f: 5568), en az terim Meraklı Minik dergisinde (f: 688) kullanılmıştır. Çocuk dergilerinde terimlerden sonra en fazla kullanılan söz varlığı unsuru özel adlardır. En fazla

özel ad Bilim Çocuk (f: 1077) dergisinde, en az özel ad Meraklı Minik (f: 43) dergisinde bulunmaktadır. Araştırma kapsamında incelenen çocuk dergilerinde atasözleri, deyimler ve kalıp sözlerin diğer sözcük hazinesi öğelerine göre daha az kullanıldığı tespit edilmiştir.

Altınay (2022), dördüncü sınıf Türkçe dersinin söz varlığı öğretimi açısından değerlendirilmesi araştırmasının sonucunda söz varlığı gelişimini destekleyen önemli araçlardan biri kabul edilen ders kitaplarındaki etkinliklerin temel dil becerilerine göre dağılımının değişiklik gösterdiği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin Türkçe dersi öğretim sürecinde en az zamanı değerlendirme ve ödevlendirmeye yönelik etkinliklere, en fazla zamanı ise doğrudan kelime öğretimi içermeyen çalışmalara ayırdıkları tespit edilmiştir. Kelime öğretimine ilişkin strateji kullanımına ve teknolojiye faydalanmaya ise öğretmeye değer kelimelerin seçimine göre daha fazla zaman ayrıldığı ortaya çıkmıştır. Gözlemlenen öğretim sürecinde öğretmenlerin, söz varlığını geliştirmeye yönelik olarak kullanılan stratejilerden en fazla bağlama başvurma, tekrarlama, soru-cevap ve hedef kelimelere dikkat çekme stratejilerine yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin belirlenen stratejilerin tamamına ders kitabı doğrultusunda metinler ve metinlere bağlı etkinliklerin işleniş sırasında yer verdikleri belirlenmiştir. Gerçekleştirilen gözlem ve görüşmelerden elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin söz varlığının geliştirilmesine yönelik kullanmış oldukları yöntem, teknik ve stratejiler hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları dolayısıyla stratejilerin gerektirdiği uygulama basamaklarını uygun şekilde kullanamadıkları ortaya çıkmıştır.

Şanda (2022), Özgür Balpınar'ın çocuk edebiyatı ürünlerini Türkçenin söz varlığı açısından incelediği araştırmasında yazarın Canım Arkadaşım, Çiçek Ekspresi, Dünyayı Sırtında Taşıyan Balık, Düşler Atlası, Gelecek Ekspresi, Göğü Yere İndirelim, Portakal Çiçekleri ve Yeryüzünün kalbi kitaplarını ele almıştır. Balpınar'ın incelenen çocuk edebiyatı eserlerinde çeşitli söz varlığı unsurlarına yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Tespit edilen söz varlığı öğelerinden birinci sırada deyimlere ya da birleşik fiillere, daha sonra ikilemelere, sonrasında ilişki sözlerine, en az ise atasözlerine yer verdiği saptanmıştır. İnceleme sonucunda çocukların Özgür Balpınar'ın çocuk edebiyatı eserleriyle tanıştırılmaları gerektiği, bu kitapları okuyan çocukların kelime dağarcıklarının artacağı, anlatım becerilerinin gelişeceği, Türkçenin inceliklerini daha iyi kavrayabileceği kısacası anadili olan Türkçeden zevk alacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Cesur'un (2005) ilköğretim 3-8. sınıf öğrencilerinin kelime hazinelerini tespit etmeye çalıştığı yüksek lisans tezinde öğrencilere çocuk edebiyatı kitapları okumadan önce ve sonrasında kompozisyon yazdırarak durum tespiti yapmıştır. Araştırmasının sonucunda kız öğrencilerin gerek kelime hazinesi bakımından gerekse düşündüklerini doğru kelimelerle düzgün ifade etme açısından erkek öğrencilere göre daha başarılı olduklarını ortaya koymuştur.

Çeçen (2004) ise "İlköğretim öğrencilerinde kelime hazinesinin geliştirilmesi" adlı yüksek lisans tezinde ilkokul düzeyindeki öğrencilerin söz dağarcığını geliştirebilmek için yapılması gerekenlerin neler olabileceği, öğretim programlarında kelime hazinesinin yeri ve önemi üzerinde durarak, 99 Türkçe dersinin kelime hazinesinin geliştirilmesinde en önemli etken olduğunu ifade etmiştir. Kelime hazinesini geliştirebilmek için dramatizasyon, metin ezberleme, oyunlarla kelime öğretimi, televizyon ve sözlüklerden yararlanma gibi birtakım stratejilerden faydalanılabileceği gibi önerilerde bulunmuştur ve araştırmacı tarafından öğrencilere öğretilmesi gereken kelimelerin yer aldığı bir de liste önermiştir.

Karatay (2004) Türkçe ders kitaplarının anlamı bilinmeyen kelimeler ve öğrencilere ortak kazandırılması gereken kelimelerin neler olduğunu tespit etmek amacıyla "İlköğretim II. kademe Türkçe ders kitaplarının ortak kelime kazandırma yönünden değerlendirilmesi" adlı çalışmasında 2001-2004 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ders kitabı olarak kabul edilmiş 13 yayınevinin 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarını incelemiştir. Çalışmanın sonucunda bazı yayınevlerinin öğrencilere kazandırılması gereken kelimelerin sistemli bir şekilde ve belli bir amaç doğrultusunda verdiklerini tespit ederken bazı yayınevlerinin ise hiçbir ölçüt gözetmeden tamamen yazarların tercihinine göre rastgele şekilde metinlere yer verdiklerini tespit etmiştir.

Alan yazında söz varlığı açısından yapılan araştırmalardan sonra araştırmaya konu olan Şermin Yaşar hakkında yazılmış olan diğer yüksek lisans tezlerine de yer verilmiştir. Bu tezlerden ilki Başar (2021) tarafından yazılmış, çocuk edebiyatı ve çocuk eğitimi çerçevesinde eserleri incelenmiştir. Belirlenen kitaplar dış yapı (kitabın künyesi, sayfa sayısı, ağırlığı ve boyutları, kapak ve cilt özellikleri, kitaptaki harfler ve sayfa düzeni, yazım ve noktalama, resimler) ve iç yapı (tür, ana fikir ve tema, konu, plan, çevre ve zaman, karakterler, iletiler ve değerler, dil ve anlatım) unsurları ayrı ayrı ele alınarak yorumlanmıştır. Araştırma kapsamında yazarın "Cebimdeki Mandalina Ağaçları", "Cingo",

“Dedemin Bakkalı”, “Dedemin Bakkalı Çırak”, “Oh Ne Âlâ Memleket”, “Bizimki”, “Kuş Masalları”, “Abartma Tozu”, “Babaannem Geri Döndü”, “Çok Hayal Kuran Çocuk”, “Cesaret Sandığı”, “Uyuyor Musun?” ve “Garip Bir Kuyruk” isimli kitaplarını incelemiştir. Araştırmacı sonuçları okul öncesi çocukları için ve daha büyük yaş grubundaki çocuklar için yazılan kitaplar olarak ikiye ayırarak sonuçları ifade etmiştir.

Başar (2021)’e göre, kitaplar genel olarak çocuk edebiyatı ilkelerine uygun olarak yazılmıştır. Ek olarak şu önerilerde bulunmuştur;

- Okul öncesi grubu için yazdığı öykü kitaplarının hiçbirinde sayfa numaralarına yer verilmemiştir. Okuma yazmaya yeni başlayacak öğrenciler için göz ardı edilmemesi gereken bir ayrıntıdır.
- Yazarın çocukluk anılarını öyküleştirdiği Dedemin Bakkalı ve Dedemin Bakkalı Çırak kitaplarında bulunan ana karakterler dışında çocukları olumsuz etkileyecek karakterler bulunmamaktadır. Bu kitaplarda bazı olumsuz davranışların oldukça masumane bir şekilde okuyucuya aktarıldığı, olumsuz davranışlara örnek olabileceği ifade edilmiştir.

Dağ (2021), Şermin Yaşar’ın çocuk kitaplarının çocuğa görelilik ilkesi ve eğitsel iletiler açısından incelemiştir. Araştırmada Şermin Yaşar’ın “Dedemin Bakkalı”, “Dedemin Bakalı-Çırak”, “Abartma Tozu”, “Kuş Masalları”, “CİNGO- Ben İnsan Değil Miyim? ”, “Cesaret Sandığı”, “Uyuyor Musun?”, “Garip Bir Kuyruk”, “Çok Hayal Kuran Çocuk” adlı çocuk kitaplarının çocuğa görelilik ilkesine uygunluğu ve kitaplarda yer alan eğitsel iletiler doküman incelemesi tekniği ile toplanmıştır. İncelenen çocuk kitaplarında, 115 eğitsel iletinin her biri farklı sıklıkta kullanılmış olmak üzere toplam 594 defa geçtiği tespit edilmiştir. Yazarın çocuk kitaplarında en sık geçen eğitsel ileti, incelenen tüm kitaplarda yer alan merak etmek iletidir. Yaşar’ın değerlendirmeye alınan çocuk kitaplarında sık kullanılan diğer eğitsel iletiler; hayal kurmak ve akıl yürütmek iletileridir. Ayrıca Dağ (2021), araştırmasının öneriler bölümünde eserlerin söz varlığı açısından da araştırılmasını önermiştir.

Düz (2023), yüksek lisans tezinde Şermin Yaşar’ın çocuk kitaplarını değerler eğitimi açısından incelemiştir. Araştırma sürecinde Şermin Yaşar’ın ilkokul düzeyi çocuk kitapları (Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakalı- Çırak, Abartma Tozu, Oh Ne Âlâ Memleket, Babaannem Geri Döndü, Çok Hayal Kuran Çocuk, Kuş Masalları, CİNGO- Ben İnsan Değil Miyim?, Cesaret Sandığı, Uyuyor Musun?, Cebimdeki Mandalina Ağaçları, Garip Bir

Kuyruk, Pekicik, Dahacık, Hıhıcık) MEB Değerler Eğitimi Yönergesinde verilen 27 değere (sorumluluk, sevgi, yardımlaşma, saygı, adil olma, aile birliğinin önemi, misafirperverlik, dürüstlük, nazik olma, hoşgörü-duyarlılık, özgüven, çalışkanlık, empati, cesaret-liderlik, dostluk, temizlik, bağımsız ve özgür düşünebilme, iyimserlik, estetik duyguların geliştirilmesi, vatanseverlik, iyilik yapmak, paylaşımcı olmak, şefkat-merhamet, selamlaşma, alçakgönüllülük, kültürel mirasa sahip çıkma, fedakârlık) göre incelendiğinde en fazla yer alan değer; sevgi(164) değeri olduğu tespit edilmiştir. En az yer alan değer ise alçakgönüllülük (1) olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitaplar arasında en fazla değer içeren kitap "Dedemin Bakkalı-Çırak" adlı eser olmuş, en az değer içeren kitap ise "Bizimki ve Garip Bir Kuyruk" adlı eser olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak Şermin Yaşar'ın ilkökul düzeyi on altı çocuk MEB Değerler Eğitimi Yönergesinde verilen 27 değere göre incelenmiş, inceleme sonucunda 27 değer on altı kitap içerisinde bulunduğu tespit edilmiştir. 27 değer birçoğu kitaplarda yer almıştır. Bu açıdan bakıldığında Şermin Yaşar'ın çocuk kitapları değerler eğitimi açısından önemli bulunmuştur.

Cebecioğlu (2023), yüksek lisans tezinde Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarını estetik ölçütler bağlamında incelemiştir. Şermin Yaşar'ın 6'sı okul öncesi döneme ait olmak üzere toplam 18 çocuk kitabı (Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakalı- Çırak, Abartma Tozu, Oh Ne Âlâ Memleket, Babaannem Geri Döndü, Çok Hayal Kuran Çocuk, Kuş Masalları, CİNGO- Ben İnsan Değil Miyim?, Cesaret Sandığı, Uyuyor Musun?, Cebimdeki Mandalina Ağaçları, Garip Bir Kuyruk, Pekicik, Dahacık, Hıhıcık, Bizimki, Lo, Para Ağacı) oluşturmaktadır. Eserler, belirlenen 21 ölçüte (nitelikli dış yapı özellikleri; ilgi çekici bir konu ve nitelikli bir kurgu; akıcılık; evrensel insanlık ve ahlaki değerleri kazandırıcı nitelik ve aynı zamanda milli değerler ve kültürel kodlar barındırması; çocuk bakışı, çocuğa görelilik ve çocuk gerçekliği; tasvir ve görsel somutlaştırma; karşıtlık ve karşılaştırma; ritim; türüne uygunluk; öğreticilik; eser dil, anlatım, konu, biçim vb. özellikler açısından tutarlı olma; çatışmalar; çağrışımlar; mizah; samimi diyaloglar; metni tamamlama; söz sanatları; geri dönüş ve ileri dönük sıçramalar; olaylarda normal akışa aykırılık ve şaşırtıcılık; zor olanı başarma olay ve sahneleri; okurun özdeşleşebileceği davranışlar) de uygun örnekler içermektedir. Yazarın eserlerinin içerik, üslup, kurgu, görsel kullanımı ve içerdiği iletiler bakımından çocukların estetik gelişimine katkı sağlayacağı sonucuna varılmıştır. Eserlerin çocukların hem dil gelişimini destekleyici hem de onları iyiye ve güzele yönlendirici öğeler

barındırması sebebiyle eğitim ve öğretimde faydalanılabilecek ve tavsiye edilebilecek düzeyde olduğu görülmüştür.

Evler, D. (2023), Şermin Yaşar'ın çocuklara yönelik eserlerinde söz varlığı açısından incelemiştir. 18 çocuk kitabını inceleyen araştırmacı Şermin Yaşar'ın kitaplarında kullanılan söz varlığı unsurları ile ilgili şu bilgilere ulaşmıştır: 22 farklı atasözü kullanılmış olup toplamda 29 atasözü, 721 farklı deyim kullanılmış olup toplamda 1938 deyim, 27 farklı pekiştirme kullanılmış olup toplamda 73 pekiştirme, 354 farklı ikileme kullanılmış olup toplamda 816 ikileme, 98 farklı kalıp ifade kullanılmış olup toplamda 221 kalıp ifade, 12 farklı argo ifade kullanılmış olup toplamda 31 argo ifade, 49 farklı terim kullanılmış olup toplamda 96 terim, 8 farklı yabancı kelime kullanılmış olup toplamda 10 yabancı kelime tespit edilmiştir. Ancak tarafımda yapılan incelemede bulgularda anlamlı farklılıklar görülmüştür.

Düz, R. (2023), çalışmasında Şermin Yaşar'ın ilkökul düzeyi eserlerinde yer alan değerlerin çocuk edebiyatı açısından incelemiştir. Araştırmacı Şermin Yaşar'ın ilkökul düzeyi on altı çocuk kitabını MEB Değerler Eğitimi Yönergesinde verilen 27 değere göre incelemiş, inceleme sonucunda 27 değer on altı kitap içerisinde bulunduğu tespit edilmiştir. 27 değer birçoğu kitaplarda yer almıştır.

Akgün (2024), Şermin Yaşar'ın 10 yaş ve üzeri okuyucu kitlesine hitap eden 8 adet çocuk hikâye kitabı, çocuğa kazandıracak "duyarlıklar" açısından incelemiştir. Belirlediği 53 duyarlık alt kategorinin farklı oranlarda incelenen tüm öykülerde yer aldığı tespit edilmiştir. 956 duyarlık ifadesinde en sık yer alan duyarlık kategorisi "dilsel duyarlık" olurken onu "çocuğa ve çocukluğa duyarlık", "insana ve insan mutluluğuna duyarlık", "aşka-sevgiye duyarlık" ve "hayal ve düş gücüne duyarlık" takip etmiştir. Eserlerde en az yer alan duyarlık kategorileri ise; "eşitliğe karşı duyarlık", "ölüme karşı duyarlık" ve "toplumsal cinsiyet eşitliğine karşı duyarlık" olmuştur. Duyarlık alt kategorilerinden eserlerde hiç rastlanmayan konular: "kadına duyarlık" ve "engelli bireylere duyarlık" olmuştur. Yapılan değerlendirmeler neticesinde; araştırmaya kaynaklık yapan 8 çocuk hikâye kitabının, çocukta duyarlık eğitimi gerçekleştirme anlamında zengin birer nitelikli çocuk edebiyatı eseri olduğu; ebeveynlerin ve eğitimcilerin bu eğitimi verme bağlamında adı geçen eserlerden kaynak olarak faydalanabilecekleri sonucuna varmıştır.

Başar & Akın (2022), Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarını eğitsel iletiler ve değer kavramları açısından incelemiştir. Şermin Yaşar'ın dil ve edebiyat konusunda bilgi birikimi olduğu ve yazarın özellikle üzerinde durduğu iletilerin hayal kurmak, yaratıcı olmak, aile ilişkilerini geliştirecek adımlar atmak, çevreye ve sevdiklerimize zaman ayırmak, empati kurmak vb. olduğu ifade edilmiştir.

Kaya ve Şimşek (2021), Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarında mizah ögesini ele aldıkları makalelerinde çocuk okurlar için yazılan Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı Çırak, Abartma Tozu ve Cingo kitapları olumlu-olumsuz mizah tarzları bakımından değerlendirilmiş, katılımcı ve saldırgan mizah tarzına daha fazla yer verdiği sonucuna varılmıştır.

Cavga ve Eyüp (2021), Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarındaki eğitsel iletileri inceledikleri makalede Dedemin Bakkalı, Abartma Tozu, Oh Ne Ala Memleket ve Babaannem Geri Döndü kitaplarını incelemiştir. Dedemin Bakkalı' kitabında 91, 'Abartma Tozu'nda 77, 'Oh Ne Ala Memleket'te 72 ve 'Babaannem Geri Döndü' adlı kitapta 65 farklı eğitsel ileti tespit etmişlerdir. En çok ileti 'Dedemin Bakkalı', en az ileti 'Abartma Tozu' kitabında belirlenmiştir. 'Babaannem Geri Döndü' kitabında toplumsal, diğer üç kitapta kişisel gelişimi destekleyen iletilerin çoğunlukta olduğu görülmüştür. İletilerin ağırlıklı olarak dolaylı aktarıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca iletilerin Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ders programlarında yetiştirilmesi hedeflenen bireylerde olması istenilen özelliklerle de benzerlik gösterdiği belirlenmiştir.

Mert Arık ile ilgili herhangi bir makale ya da tez çalışması daha önce yapılmadığı için yer verilememiştir.

Yapılan araştırmalar göz önünde bulundurulduğunda söz varlığı çalışmalarında araştırmacıların terim, deyim, ikileme, temel söz varlığı, atasözü, kalıp söz, argo ifadeler, yansıma söz, doldurma söz, çeviri söz, ilişki sözleri, filer, özel ad gibi birbirinden farklı başlıkların birkaçını ya da metinlerdeki söz varlığı unsurlarını sözcük ve cümle uzunlukları bakımından ele aldıkları görülmüştür. Söz varlığı unsurlarının öğretiminin, dilin zenginliğini aktarmakla ilgili önemine değinilmiştir.

Şermin Yaşar'ın çocuk kitapları hakkında yapılan araştırma sonuçlarına göre dış yapı ve iç yapı özellikleri bakımından nitelikli çocuğa görelilik ilkesine, eğitsel iletilere uygun, değerler eğitimi kavramlarını içeren, estetik eserler olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Miranda, Bettio ve Schmidt (2020) “Okul öncesi çocuklar için hikâye okuma ile sözcük öğretimi stratejileri” isimli çalışmalarında kelime öğretim uygulamalarına kitap okuma çalışmalarında yer verilmesinin kelime edinimine etkisini araştırmışlardır. Bu sebeple okul öncesi dönemde 4 ile 5 yaş arası 13 çocuktan oluşan bir sınıfla 3 farklı zaman diliminde aynı hikâyeyi tekrar tekrar okuyarak kelimelerle ilgili etkinlik yapmışlardır. Ön test ve son test uyguladıkları bu araştırmada kelime öğretme çalışmalarının etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Asyiah (2017), kelime öğretme ve öğrenme kavramlarının öğretmenler ve öğrenciler tarafından algılanma biçimini tespit etmek; kelime öğrenme ve öğretme uygulamalarını ve bu uygulamaların öğrencilerin sözcük hazineleri üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla 1 İngilizce öğretmeni ve 30 2. kademe öğrencisiyle çalışmıştır. Çalışmaya göre öğretmenlerin en çok anlam temelli uygulamayı öğrencilerin ise meta biliş 23 uygulamasını tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Uygulamaların kullanımının öğrencilerin söz varlığı üzerindeki olumlu etkileri görülmüş ve İngilizce öğretmenlerinin farklı uygulamalar kullanmaları ve çeşitli uygulamaların öğrencilere aktarılması önerilmiştir.

Alenezi (2014), son derece etkili anaokulu öğretmenlerinin sözcük öğretim çalışmalarını ele aldığı doktora tezinde dokuz ilkokuldan, yöneticileri tarafından yüksek derecede başarılı olarak görülen öğretmenlerle çalışmış, bu öğretmenlerle görüşme ve gözlemler gerçekleştirmiş ve ders planlarını inceleyerek kelime öğretim uygulamaları ile ilgili kanaat getirmeye çalışmıştır. Araştırmanın sonunda çok başarılı olarak görülen anaokulu öğretmenlerinin kelime öğretimiyle ilgili pek çok uygulamayı bildikleri ve bu uygulamaları derslerinde kullanmakla ilgili kararlı oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin her gün çeşitli yöntemler kullanarak kelime öğretimine düzenli zaman ayırdıklarını, metin içinde kelimeyi gösterme, örneklerle kelimeyi açıklama, yeni öğrenilen kelimelerin oyunlarla, resimlerle ve çeşitli etkinliklerle tekrarlatma, görsel olarak teknolojiyi kullanma ve çeşitli yazılımlar kullanma gibi stratejilere yer verdikleri ortaya konulmuştur.

Khanukaeva (2014) ise yapmış olduğu yüksek lisans tezinde derslerde kullanılan jestlerin ilkokul öğrencilerinin kelime hazinelerini geliştirmeye olan etkisini incelemiştir. Araştırmanın temel amacı bir Norveç ilkokulunda öğretmen ve öğrenci jestlerinin kelime öğrenmeye etkisinin belirlenmesidir. Aynı zamanda kelime öğretiminde jest kullanmanın

yararlarını ve zorluklarını ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Araştırma karma deneysel model kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Üç hafta boyunca deney grubu olarak seçilmiş ilkökul ikinci sınıfta okumakta olan 42 öğrenciye her derste düzenli olarak 10 kelime jestler kullanılarak resimleri ile birlikte gösterilmiştir. Kelimeleri öğrenip öğrenmediklerini tespit etmek amacıyla 3 hafta sonunda kelime tekrar çalışmaları yaptırılmıştır. Aynı zamanda jest kullanmanın yararlarını ve zorluklarını belirlemek için sınıf gözlemleri ve sınıf öğretmenleriyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonucunda yapılan 111 değerlendirmelerde kelime öğretimi sırasında kelimelerin resimleriyle birlikte jest kullanmanın daha iyi kelime tanıma ve hatırlamaya olanak sağladığı ortaya koyulmuştur. Aynı zamanda araştırmanın bulguları jestlerin öğrencilerin kelime bilgisini geliştirmek için bir öğretim stratejisi olarak kullanılabileceğini göstermiştir. Bununla birlikte jest temelli kelime öğretim yaklaşımında yapılan eğlenceli aktiviteler sayesinde öğretimin daha ilgi çekici duruma geldiği, grup çalışmalarına ve akran öğretime fırsat tanıdığı, öğrencilerin motivasyonlarının ve derse katılımlarının arttığı aynı zamanda öğrenme stilleri ve dil gelişimleri açısından da olumlu yönde etkisinin olduğu vurgulanmıştır.

Hawkins vd. (2010), sınıfta okuma öncesinde dinleme stratejilerinin kullanılmasının okuduğunu anlama ve kelime bilgisi üzerindeki etkisini ortaya koymaya çalışmışlardır. Araştırmada deneysel yöntem kullanılarak 21 dördüncü sınıf öğrencisinden deney grubu oluşturulmuştur. Oluşturulan deney grubu öğrencilerine okuma öncesinde dinleme stratejileri kullanılarak ders işlenilmiş ve her dersin sonunda 10 anlama sorusu sorularak kelime eşleştirmeleri yaptırılmıştır. Kontrol grubu öğrencileriyle ise standart eğitime devam edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre dinleme stratejileri kullanılarak ders işlenen deney grubundaki öğrencilerinin gerek okuduğunu anlama gerekse kelime bilgilerinin gelişiminde olumlu yönde artış tespit edilmiştir.

Maynard, Pullen ve Coyne (2010)'ın yazmış oldukları “Birinci ve İkinci Sınıf Öğrencilerine Tekrarlı ve Paylaşımlı Hikâye Kitabı Okuma Yöntemiyle Kelime Öğretimi” adlı makalelerinde birinci ve ikinci sınıf öğrencilerine öğretilmek istenen kelimelere rastgele temas ettiklerinde mi yoksa sınıfta tekrarlı ve paylaşımlı okuma stratejileri kullanılarak, planlı bir şekilde hikâye kitabı okuyarak mı daha kalıcı kelime edinimi sağlandığını tespit etmeyi amaçlamışlardır. Katılımcılar üç ilkökuldan tesadüfi şekilde seçilen 224 öğrenciden oluşmaktadır. Deney grubundaki öğrencilere birer hafta süreyle 20-30 dakikalık üçer ders saatinde paylaşımlı ve tekrarlı hikâye kitabı okuma yöntemiyle eğitim verilirken kontrol

grubundaki öğrenciler tesadüfi olarak kelimeleri öğrenmeye maruz bırakılmıştır. Araştırma sonucunda deney grubunda paylaşımlı ve tekrarlı hikâye okuma yöntemiyle eğitim alan öğrencilerin hedef kelimeleri öğrenmede daha başarılı oldukları ve kelime hazinesinin gelişimine daha fazla katkı sağladığı ortaya çıkmıştır.

Berne ve Blachowicz (2008), çalışmasında, bir grup okuma eğitimi veren uzmanı ile ilkökul öğretmeninin kelime öğretimi ile ilgili sınıflarıyla ve okul uygulamalarıyla ilgili görüşleri anket yolu toplanarak, incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre okuma eğitimi alan öğretmenlerin kelime öğretimi bakımından öğrencilerin, sınıfların ve okulların ihtiyaçlarını belirlemede daha çok farkındalık geliştirmiş oldukları görmüşlerdir.

McCarten (2007) “Sözcük Öğretimi” adlı kitabında söz varlığı öğretiminin temel içeriklerini bir araya getirmiştir. Eserde kelime öğrenenlere nasıl katkıda bulunabileceğinde söz etmiştir. Bu sebeple kelime öğretme uygulamalarından da bahsetmiş ve sınıflarda bu uygulamaların kullanım biçimlerine örnekler vermiştir. Kelime öğretiminin gerekliliğinden ve sıklık biçiminden de bahsetmiştir.

Scot, Deborah ve Edward (1995) kelime hazinesi ile ilgili çalışmalarında bazı kelime öğretim uygulamalarına yer vermişlerdir. Öğrencilerin bu uygulamaları öğrenmeleri gerektiğini ifade etmişlerdir. İlkokul ve anaokulu döneminde öğrencilerin bir yılda yaklaşık 3000 kelime öğrendiklerini belirtmişlerdir. Kelime hazinesinin okul dönemi boyunca geliştiğini ancak öğrencilerin ana okulu döneminden itibaren sahip oldukları kelime dağarcığındaki farklılıkların okul yaşamlarında ciddi etkileri olduğundan bahsetmişlerdir.

White, Graves ve Slater (1990), ilkökul öğrencilerinde okuma gelişimini gözlemek istedikleri çalışmada belirlenen zaman diliminde okuma yapma, kelime öğretim uygulamalarına yer verme, çoktan seçmeleri ve testler ile yaptıkları çalışmada öğrencilerin okuma gelişiminde olumlu gelişmeler gözlemlemişlerdir. Bu çalışma için 3 farklı özellikte ilkökuldaki 1-4. sınıf öğrencilerinin kelime okuma gelişimlerine ait grafik ortaya koymuşlardır. Araştırma sonuçlarında okulların farklı özelliklerinin gelişim farklılığıyla ilişkili olduğu yer almaktadır.

Yapılan ilgili araştırmalar göz önünde bulundurulduğunda söz varlığı araştırmalarının bütün diller için önemli olduğuna, bu alanda çok sayıda çalışma yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe dilince çocuk kitaplarıyla ilgili yapılan araştırmalarda söz varlığı unsurları yabancı sözcük, terim, deyim, kalıp söz (doldurma söz – kalıplaşmış söz), ikileme, atasözü, çeviri

sözcük ve argo sözcükler başlıklarında incelenmiştir. Araştırmacı tarafından tercih edilen başlıklar ele alınarak bulgular oluşturulmuş ve yorumlanmıştır. Bazı araştırmalarda da söz varlığı nicelik bakımından ele alınmış sözcük sayısı, farklı sözcük sayısı, karakter (harf) sayısı cümle sayısı ve ortalama cümle uzunluğu başlıklarıyla gruplandırılmış, bulgular bu başlıklara göre yorumlanmıştır.

Türkçe ders kitapları ile ilgili yapılan araştırmalarda ise yaş grubu arttıkça söz varlığı unsurlarının çeşitliliğinin ve sıklığının arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Şermin Yaşar ile ilgili yapılan araştırmalar göz önünde bulundurulduğunda yazarın kitaplarında merak etme, hayal kurma ve akıl üretme iletilerini kullandığı, MEB'in Değerler Eğitimi Yönergesinde tanımlanan değerlerin tamamına yer verdiği tespit edilmiş, değerler eğitimim açısından önemli bulunmuştur. Çocukların dil gelişimini destekleyici, iyiye ve güzele yönlendirici tarafları ifade edilmiştir.

Bahşi ve Gencer (2024), Mert Arık'ın çocuk kitaplarından Benim Zürafam Uçabilir, Uzaya Giden Tren, Çantamdan Fil Çıktı ve Ayvayı Yedik Müzesi kitaplarını yaratıcılık bağlamında incelemişlerdir. Araştırma sonucuna göre yazarın kitaplarında hayal gücünü ifade eden 94, akıcı fikir üretmeye yönelik 316, esnek düşünmeye yönelik 74, yeni bir ürün oluşturmaya yönelik 223 unsur tespit edilmiştir. Bu sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda yazarın kitaplarının nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinde bulunması gerektiği ifade edilen yaratıcılığı destekleme niteliği olduğu söylenebilir.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama yöntemi, veri analiz yöntemi, geçerliği ve güvenirliğine ilişkin açıklamalar sunulmuştur.

4.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmanın temel amacı Mert Arık ve Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarındaki söz varlığı unsurlarını tespit etmek ve adı geçen iki yazarın eserlerinde kullandığı söz varlığı unsurları bağlamında karşılaştırma yapmaktır. Bu amaçla çalışma tarama türünde desenlenmiştir.

Karasar'ın (2016) “belgesel tarama” olarak isimlendirdiği yöntem, var olan kayıt ve belgelerden veri toplama tekniği olarak ifade eder (s. 229). Bu çalışmada da Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın çocuk kitaplarının söz varlığı bakımından incelenerek elde edilen veriler, araştırmacı tarafından belirlenen söz varlığı unsurları açısından taranmış, yüzde ve frekans ile tablollaştırılmıştır.

Bulguların analizinde “doküman analizi” tekniği kullanılmıştır. Wach (2013), doküman analizini yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik olarak analiz etmek için kullanılan bir yöntem olarak tanımlar. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 194). Kırıl (2020), basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir şeklinde ifade eder.

4.2. Veri Toplama Araçları

Mert Arık ve Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarında bulunan sözcük varlığı öğelerini inceleyen ve karşılaştıran bu araştırmada temin edilebilen (güncel olarak satışı devam eden), temel eğitime devam eden öğrencilerin okuyabileceği Mert Arık'ın ve Şermin Yaşar'ın çocuk kitapları incelenmiştir. Bu kitaplar kitabevinden temin edilmiştir.

Sınıf öğretmenliği yapan öğretmenlerden uzman görüşü alınarak Mert Arık ve Şermin Yaşar'ın yazdığı kitaplardan temel eğitime yani 6-10 yaş grubu çocuklara uygun olan kitaplar araştırmaya dâhil edilmiştir. Mert Arık'ın Benim Zürafam Uçabilir, Uzaya Giden Tren, Çantamdan Fil Çıktı, Ayvayı Yedik Müzesi, Dinozorunun Saklandığı Yer ve Bu Kadar Tantana Yeter kitapları ile Şermin Yaşar'ın Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı – Çıracak, Babaannem Geri Döndü, Lo, Cingo, Oh Ne Âlâ Memleket ve Abartma Tozu kitapları incelenmiştir.

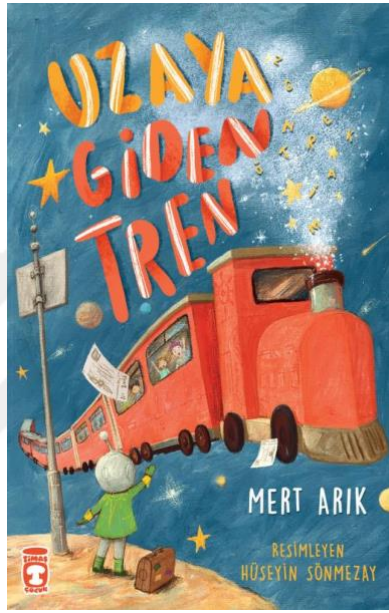
4.2.1. İncelenen Çocuk Kitapları

İncelenen çocuk kitaplarıyla ilgili genel bilgiler sunulmuştur.

Şekil 1. Benim zürafam uçabilir

Benim Zürafam Uçabilir: Mert Arık tarafından yazılan, hayal edilen her şeyin yapılabileceğini anlatan, inanmak ve vazgeçmemek üzerine mesaj veren kitabın ilk baskısı Timaş Yayınları'ndan 2021 yılı Ağustos ayında çıkmış, araştırma için yine Timaş Yayınları'ndan çıkan 2024 yılı Ocak ayında basılan 57. baskı incelenmiştir. 64 sayfadan oluşan kitap 7-8 yaş grubu 2. ve 3. sınıf öğrencilerine hitap etmektedir. Kitabın iç ve son bölümündeki etkileşimli okumaya fırsat veren etkinlikler de okuduğunu anlama çalışmalarına fırsat sunmaktadır. Blu TV'de aynı kitaptan uyarlanan çizgi filmi yayınlanmaktadır. Hüseyin Sönmezay tarafından resimlenmiştir.

Şekil 2. Uzaya giden tren

Uzaya Giden Tren: Mert Arık tarafından yazılan, kitap karakterlerinin sıra dışı bir tren resmi çizimleri görevinin ardından hayal güçlerini geliştirecekleri bir maceraya atıldıkları bir hikâyedir. İlk baskısı Timaş Yayınları'ndan 2022 yılı ağustos ayında çıkmış, araştırma için 2023 Yılı aralık ayında çıkan 15. baskısı incelenmiştir. 64 sayfadan oluşan kitap 7-8 yaş grubu 2. ve 3. sınıf öğrencilerine hitap etmektedir. Kitabın iç ve son bölümündeki etkileşimli okumaya ve yaratıcı yazarlık çalışmalarına olanak tanıyan etkinlikler de okuduğunu anlama çalışmalarına fırsat sunmaktadır. Hüseyin Sönmezay tarafından resimlendirilmiştir.

Şekil 3. Çantamdan fil çıktı

Çantamdan Fil Çıktı: Mert Arık tarafından kaleme alınan, macera, oyun ve hayal gücünü destekleyen bir anlatıma sahip olan kitap oyuncu bir öğretmenin sınıfa getirdiği bir çantadan esinlenerek hayal kurmayı destekleyen oyunlar oynayan çocukları anlatır. İlk baskısı Timaş Yayınları'ndan 2023 yılı Mayıs ayında çıkmış, araştırma için Ekim 2023 yılında çıkan 6. baskısı incelenmiştir. 64 sayfadan oluşan kitap 7-8 yaş grubu 2. ve 3. sınıf öğrencilerine hitap etmektedir. Kitabın içinde yer alan “Oyun Listesi” bölümü etkileşimli okuma için fırsat sunmaktadır. 2024 yılında Türkiye Okur Ödülleri kapsamında Kitapyurdu tarafından En İyi Çocuk Kitabı seçilmiştir. Kitabın resimleyeni Serdar Turali'dir.

Şekil 4. Ayvayı yedik

Ayvayı Yedik Müzesi: Mert Arık'ın kaleminden hayal gücünü besleyen, macera, yaratıcılık ve dayanışma mesajları veren bir hikâyedir. İlk baskısı Timaş Yayınları'ndan 2023 yılı Eylül ayında çıkmış, araştırma için Ekim 2023 yılında çıkan 3. baskısı incelenmiştir. 64 sayfadan oluşan kitap 8-9 yaş grubu 3. ve 4. sınıf öğrencilerine hitap etmektedir. Kitabın resimleyeni Serdar Turali'dir.

Şekil 5. Dinozorunun saklandığı yer

Dinozorunun Saklandığı Yer: Mert Arık tarafından yazılan okumayı yeni öğrenen çocukların macerasını anlatan, onların hayal gücünü destekleyen, kitap sevgisi iletisi vermeyi hedefleyen masalsı bir öyküdür. İlk baskısı Timaş Yayınları'ndan 2024 yılı Ocak ayında çıkmış, araştırma için kitabın ilk baskısı incelenmiştir. 32 sayfadan oluşan kitap 6, 7 ve 8 yaş grubu; okul öncesi (okumayı öğrenen), 1. sınıf ve 2. sınıf öğrencilerine hitap etmektedir. Kitabın resimleyeni Serdar Turali'dir.

Şekil 6. Bu kadar tantana yeter

Bu Kadar Tantana Yeter: Mert Arık tarafından yazılan kitap okumanın hayal gücünü besleyebileceğini anlatan, çocuklara okuma sevgisi kazandırabilecek olay örüntüsüne sahip masalsı öyküdür. İlk baskısı Timaş Yayınları'ndan 2024 yılı Nisan ayında çıkmış, araştırma için kitabın ilk baskısı incelenmiştir. 32 sayfadan oluşan kitap 6, 7 ve 8 yaş grubu; okul öncesi (okumayı öğrenen), 1. sınıf ve 2. sınıf öğrencilerine hitap etmektedir. Sonunda yer alan etkileşimli okumaya imkân veren soru ile okuyucuyu kitabın öznesi hâline getirmeyi amaçlamaktadır. Kitabın resimleyeni Serdar Turalı'dır.

Şekil 7. Dedemin bakkalı

Dedemin Bakkalı: Şermin Yazar tarafından yazılan, kendi çocukluk anılarından yola çıkarak, gerçek ve hayal ürünü kişi ve olayların yer aldığı öyküdür. Hem güldüren hem hüzünlendiren bu öyküde çocukluğu ve çocukları, çocukça hem çocuklara hem yetişkinlere anlatmaya çalışmaktadır. Ticaret, yenilikçi düşünme, insan ilişkileri, iletişim gibi temel becerileri de konu edinir. Taze Kitap Yayıncılık tarafından ilk baskısı 2016 yılı Kasım ayında çıkan kitabın araştırma kapsamında Eylül 2021 yılında çıkan 21. Baskısı incelenmiştir. 200 sayfadan oluşan kitap 9 yaş ve üzeri çocuk ve yetişkinlere hitap etmektedir. Kitabın resimleyeni Mert Tugen'dir.

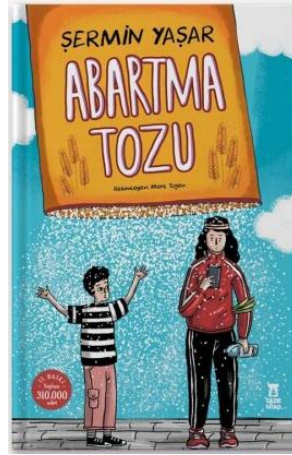
Şekil 8. Dedemin bakkalı, çıracak

Dedemin Bakkalı Çıracak: Şermin Yazar'ın kaleminden çıkan kitap bir önceki Dedemin Bakkalı kitabının devamı niteliğinde, o kitapta geçen bazı olaylara da yer vermektedir. Aynı zamanda okuyuculara kendi duygu ve düşüncelerini ifade edebilecekleri, yaratıcılıklarını geliştirebilecekleri etkileşimli kitap etkinlikleri de eseri zenginleştirmektedir. Taze Kitap Yayıncılık tarafından ilk baskısı 2017 yılı Mayıs ayında çıkan kitabın araştırma kapsamında Ekim 2022 yılında çıkan 19. baskısı incelenmiştir. 160 sayfadan oluşan kitap 9 yaş ve üzeri çocuk ve yetişkinlere hitap etmektedir. Kitabın resimleyeni Mert Tugen'dir.

Şekil 9. Babaannem geri döndü

Babaannem Geri Döndü: Şermin Yaşar'ın yazdığı bir çocuğun babaannesinin aniden çılgın bir çocuk gibi davranmasını, evdeki herkesin bu süreçte yaşadığı fiziksel ve zihinsel değişimi anlatan öyküdür. Taze Kitap Yayıncılık tarafından ilk baskısı 2021 yılı Nisan ayında çıkan kitabın araştırma kapsamında Ağustos 2022 yılında çıkan 4. baskısı incelenmiştir. 160 sayfadan oluşan kitap 9 yaş ve üzeri okurlara hitap etmektedir. Kitabın resimleyeni Ezgi Keleş'tir.

Şekil 10. Abartma tozu

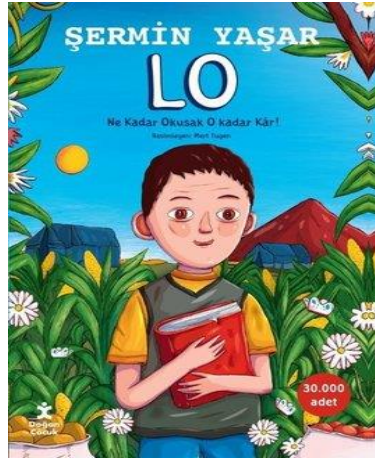
Abartma Tozu: Şermin Yaşar'ın eğlendirirken düşündürülen kitaplarından biri olan masalsı hikâyede insanın günlük yaşantısında karşılaşılabileceği olaylara güldürürken düşündürülen bir üslupla yazdığı kitabıdır. Taze Kitap Yayıncılık tarafından ilk baskısı 2019 yılı Temmuz ayında çıkan kitabın araştırma kapsamında Ekim 2022 yılında çıkan 16. baskısı

incelenmiştir. 160 sayfadan oluşan kitap 9 yaş ve üzeri okurlara hitap etmektedir. Kitabın resimleyeni Mert Tugen'dir.

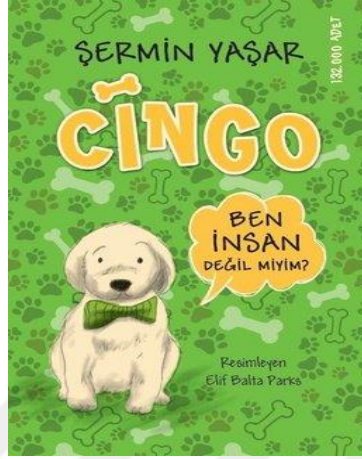
Şekil 11. Oh ne ala memleket

Oh Ne Âlâ Memleket: Şermin Yaşar'ın çocukluğun sorumluluklarını ele aldığı, çocuklar ve yetişkinler arasındaki görevlerin farklılıklarına, okul kavramına sorgulayarak yaklaştığı çocuk romanıdır. Doğan Yayınları Yayıncılık tarafından ilk baskısı 2020 yılında çıkan kitabın araştırma kapsamında 2022 yılında çıkan 81. baskısı incelenmiştir. 160 sayfadan oluşan kitap 9 yaş ve üzeri okurlara hitap etmektedir. Kitabın resimleyeni Mert Tugen'dir.

Şekil 12. Lo

Lo: Şermin Yaşar'ın çocuk işçileri konu edindiği, Türkiye gerçeklerinden birini biraz hüznölendirerek, biraz güldürerek anlattığı çocuk kitabıdır. Bir çocuğun gözünden mevsimlik işçilerin gerçeklerini ele alır. Doğan Yayınları tarafından ilk baskısı 2022 yılında çıkan kitabın araştırma kapsamında bu baskısı incelenmiştir. 117 sayfadan oluşan kitap 9 yaş ve üzeri okurlara hitap etmektedir. Kitabın resimleyeni Mert Tugen'dir.

Şekil 13. Cingo

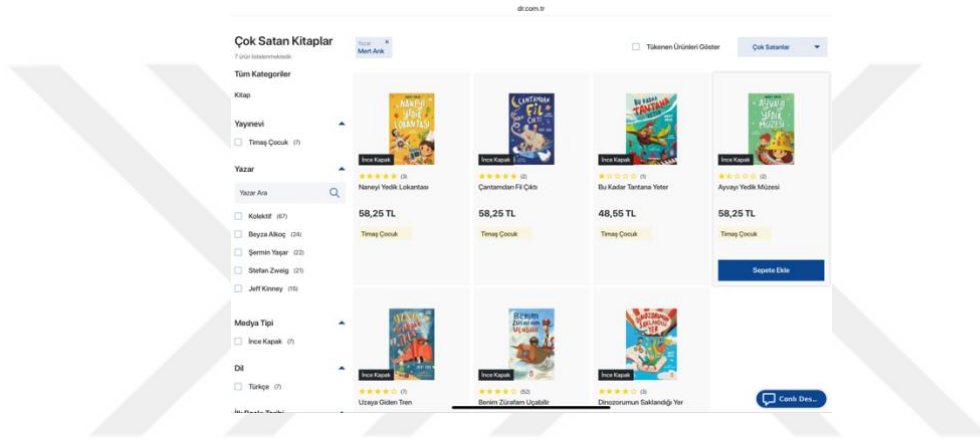
Cingo: Şermin Yaşar'ın bir köpeğin gözünden insan yaşamını, insanların hayvan sevgisini, evcil hayvan beslemenin sorumluluklarını eğlenceli bir dille kaleme aldığı çocuk kitabıdır. Doğan ve Egmont Yayınları tarafından ilk baskısı 2021 yılında çıkan kitabın araştırma kapsamında bu baskısı incelenmiştir. 189 sayfadan oluşan kitap 9 yaş ve üzeri okurlara hitap etmektedir. Kitabın resimleyeni Mert Tugen'dir.

4.3. Verilerin Toplanması

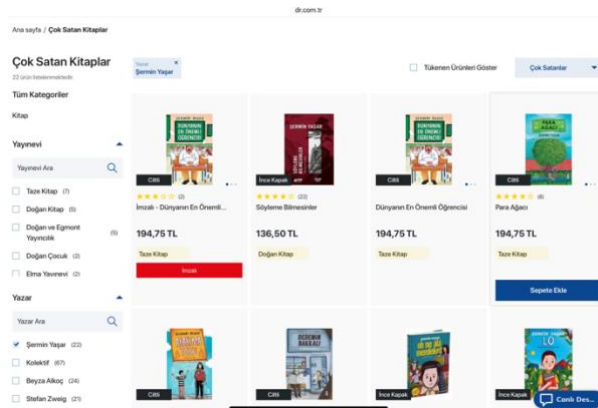
Araştırmada veri elde edilen dokümanlar, nitel araştırmalarda özenli bir şekilde incelenmesi gereken kaynaklardır. Araştırma kapsamında incelenen kitaplar verilerin toplandığı dokümanlar Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın çocuk kitaplarıdır.

Araştırma için öncelikle alan yazındaki söz varlığı üzerine yapılan araştırmalar incelenmiş, Mert Arık ve Şermin Yaşar'ın yazmış olduğu kitaplar belirlenmiştir. Şermin Yaşar'ın Para Ağacı, Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı Çıracık, Cingo, Abartma Tozu, Babanem Geri Döndü, Lo, Hıhıcık, Kuş Masalları, Çok Hayal Kuran Çocuk, Cesaret Sandığı Tilki Masalları, Pekicik, Dahacık, Cebimdeki Mandalina Ağaçları, Bizimki, Uyuyor Musun?,

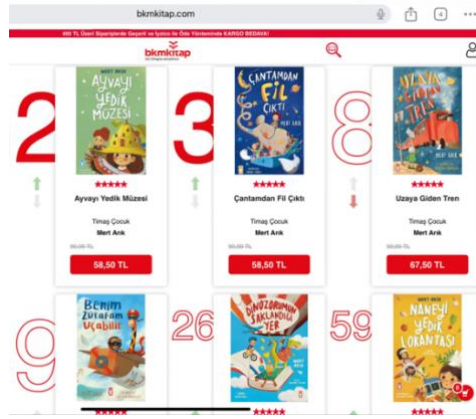
Garip Bir Kuyruk, Oh Ne Ala Memleket kitapları arasında araştırma için 2017–2022 yılları arasında yayımlanan 18 kitaptan D&R, Kitapyurdu ve BKM kitap satış sitelerinde çok satanlar listelerinde yer alan 6–10 yaş için uygun bulunan, Mert Arık'ın Dinozorunun Saklandığı Yer, Bu Kadar Tantana Yeter, Ayvayı Yedik Müzesi, Çantamdan Fil Çıktı, Uzaya Giden Tren, Benim Zürafam Uçabilir, Kırmızı Yanak, Süper Böcek Kıt Kıt kitapları arasında araştırma için 2017–2022 yılları arasında yayımlanan 18 kitaptan D&R, Kitapyurdu ve BKM kitap satış sitelerinde çok satanlar listelerinde yer alan 6–10 yaş için uygun bulunan kitaplar incelenmiştir. Kitap satış platformunda yer alan çok satanlar listelerine ait görseller Şekil 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ve 23'te verilmiştir.

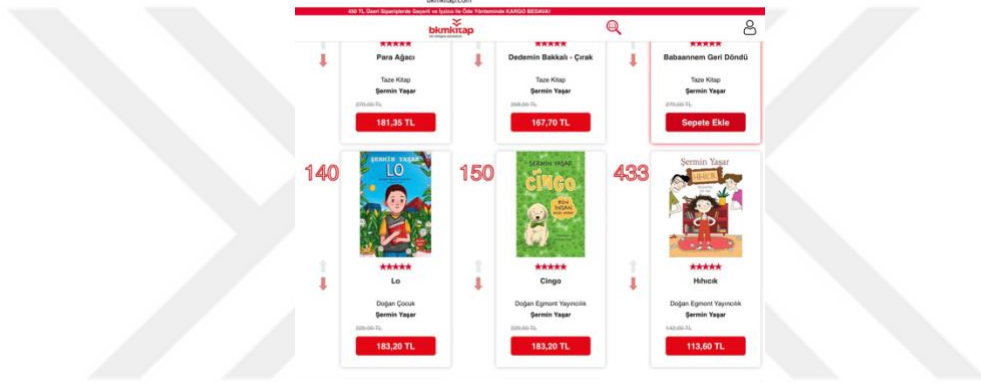
Şekil 14. D&R kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (1)

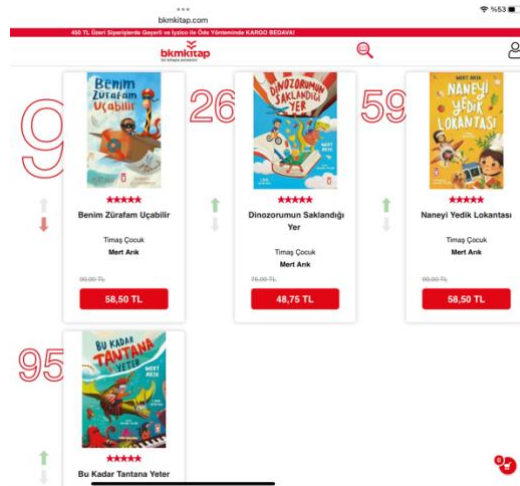
Şekil 15. D&R kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (2)

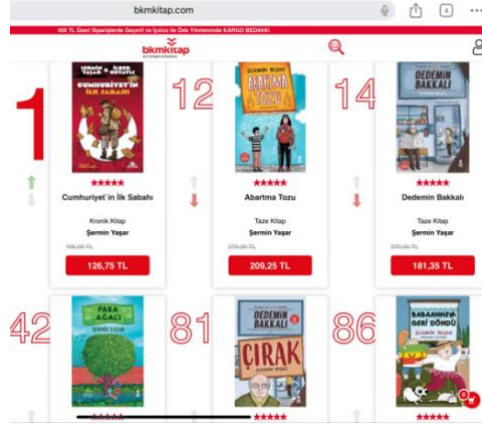
Şekil 16. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (1)

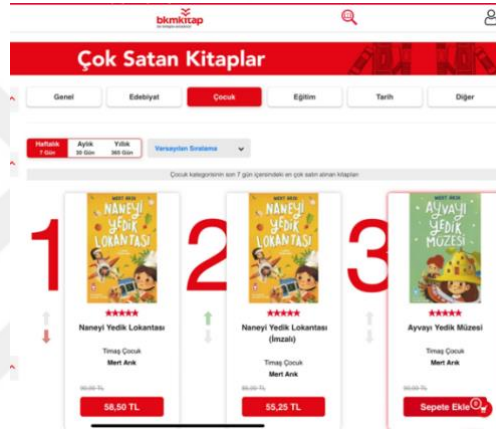
Şekil 17. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (2)

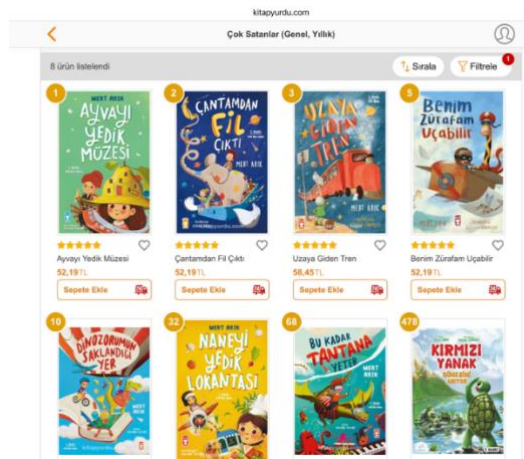
Şekil 18. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (3)

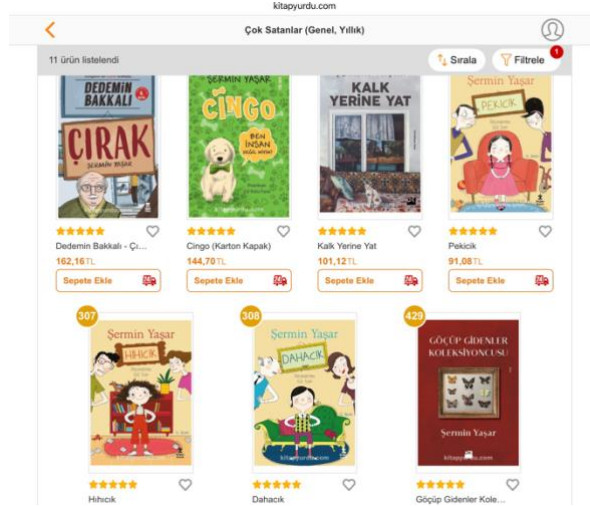
Şekil 19. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (4)

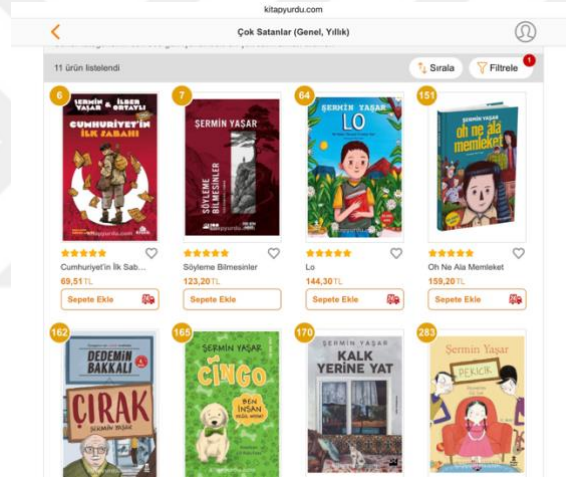
Şekil 20. BKM kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (5)

Şekil 21. Kitapyurdu kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (1)

Şekil 22. Kitapyurdu kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (2)

Şekil 23. Kitapyurdu kitap satış platformunda yer alan çok satanlar liste fotoğrafı (3)

Kitaplar alt problemlere uygun biçimde incelenmiştir. Kitaplarda bulunan kelimeler ve kelime grupları listelenmiş daha sonra bu listeler içerisinden değerlendirilmiştir. Anlam bakımından uygun olup olmadıkları ilgili sözlüklerden kontrol edilmiştir. Terimler TDKBilim ve Sanat Terimleri Sözlüğü'nden, atasözleri ve deyimler TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü'nden (çevrim içi), ikilemeler Türkçe İkilemeler Sözlüğü (Akyalçın, 2007)'nden kontrol edilmiştir ve tek tek sözvarlığı unsurları bu sözlüklerde yer alıp almadığı, anlamına da bakılarak kontrol edilmiştir. Sözvarlığı unsurları belirlendikten sonra bu unsurların incelenen kitapta kaç kez kullanıldığı tek tek sayılarak belirlenmiştir. Aynı işlemleri araştırmacıdan ayrı olarak bir başka uzman da yapmış, analizleri karşılaştırılmıştır.

4.4. Verilerin Analizi

Konu ile ilgili araştırmalar incelendiğinde farklı kaynaklar üzerinde sözvarlığı üzerine çok fazla araştırma yapıldığı görölmektedir. Aksan (2021), sözvarlığının içerdığı öğeleri; temel sözvarlığı, yabancı sözcükler, deyimler, atasözleri, ilişki sözleri (kalıp sözler), kalıplaşmış sözler, terimler ve çeviri sözcükler olarak sınıflandırmıştır. Sözvarlığı üzerine yapılan araştırmaların çoğunda Aksan'ın belirlediği öğeler temel alınmıştır.

Kelimeler sözvarlığının en önemli unsurudur ve diğer söz varlığı unsurları da sonuçta kelimeler vasıtasıyla meydana gelmektedir. Ancak *kelime* kavramıyla deyim, atasözü, ikileme, kalıp sözler (ilişki sözleri), kalıplaşmış ifadeler, yabancı sözcükler ve terimleri birebir karşılamak hem de yersiz bir tutumdur. Konuşma ya da yazı dilinde, farklı amaçlarla, bu diğer söz varlığı unsurları da kullanılır (Baş, 2011, s. 51).

Yapılan sözvarlığı incelemesinde kelime ya da kelime grupları alt problemlere uygun biçimde deyimler, atasözleri, ikilemeler, kalıp sözler, terimler ve özel adlar olarak sınıflandırılmıştır.

Bu araştırmada alan yazına dayalı olarak belirlenen sınıflandırmalar göz önünde bulundurularak betimsel analiz tekniğı kullanılmıştır. Betimsel analize göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre sınıflandırılmış, frekans değerleri belirlenmiş, özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2011)'e göre; betimsel analiz önceden belirlenmiş bir çerçeveye bağlı olarak nitel verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve tanımlanan bulguların yorumlanması adımlarını içeren analiz yaklaşımıdır. Söz varlığı üzerine yapılan araştırmaların birçoğunda bir kelimenin birden fazla anlamı olmasının ya da yan anlamlarının araştırma sonuçlarına etkisi tartışılmıştır. Bu bağlamda bilgisayar istatistik programlarının bu anlam farklılıklarını algılamayacağı düşünülerek, araştırmanın asıl amacının kavramları anlam olarak sınıflandırılması olmasından dolayı veriler birebir araştırmacı tarafından ve alan uzmanı tarafından incelenmiştir.

4.5. Geçerlik ve Güvenirlik

Yürütölen herhangi bir çalışmanın deneysel olup olmadığına bakılmaksızın sonuçlarının güvenilir olması arzu edilir ve geçerli herhangi bir çalışmanın sonucundan ne olursa olsun çıkarımlar yapılmak istenir. Daha teknik bir şekilde ifade etmek gerekirse, çalışmanın

yeniden yapılması halinde (yani, tekrarlanması) aynı sonuçların elde edilebilmesi araştırma güvenilirliğini ve bir çalışmanın sonuçlarından elde edilen çıkarımın doğruluğu ya da uygunluğu araştırma geçerliğini ifade etmektedir (Demir, 2014, s. 245).

Bu araştırmada yapı ve görünüş geçerliği için araştırmacı dışında bir alan uzmanının da görüşlerine başvurulmuştur. “Uzman incelemede, araştırmanın deseninden toplanan verilere, bunların analizine ve sonuçların yazımına kadar olan süreçlere eleştirel bir gözle bakarak araştırmacıya geri bildirimde bulunur. Bu geri bildirim araştırmacı açısından kendi yaklaşımını kontrol etme, araştırma sürecinde bu yaklaşımın olası etkilerini görme bakımından yararlı olacaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 279). Belirlenen kitaplar araştırmacı tarafından incelenerek analiz edilmiştir. Daha sonra alan uzmanı aynı kitapları inceleyerek analiz etmiştir. Araştırmacıların analiz sonuçları Miles ve Huberman (1994)’ın önerdiği güvenilirlik formülü kullanılarak hesaplanmış [Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] ve hesaplama sonucunda araştırmanın güvenilirliği %89 olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla buradan elde edilen sonuç, araştırma için güvenilir kabul edilmiştir.

Aktarılabirlik için ise amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan “ölçüt örnekleme” yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca aktarılabirlik için ayrıntılı betimleme yapılmıştır. Çalışma grubunu belirleme sürecinden veri analizine kadar bütün süreç ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

Araştırmada incelenen kitaplarda tespit edilen söz varlığı unsurlarının tür olarak doğru tespit edilip edilmediklerini anlamak amacıyla; atasözleri ve deyimler, TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü (2023)’nden, terimler TDK Bilim ve Sanat Terimleri Sözlüğü (2023)’nden, ikilemeler Türkçe İkilemeler Sözlüğü (2023)’nden kontrol edilmiş ve tek tek söz varlığı unsurlarının bu sözlüklerde yer alıp almadığı, anlamına da bakılarak kontrol edilmiştir. Bu yolla alan yazında geçerli olan ve güvenilir kaynaklarla karşılaştırma yapılmıştır.

BÖLÜM V

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, alt problemlere dayalı elde edilen veriler yorumlanarak sunulmuştur.

5.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Şermin Yaşar'ın Çocuk Kitaplarında Yer Alan Söz Varlığı Unsurlarının (Atasözleri, Deyim, İkileme, Kalıp Söz, Terim & Özel Ad) Çeşitliliği ve Kullanım Sıklığı

Araştırma Kapsamında Abartma Tozu, Cingo ve Dedemin Bakkalı Çırac kitaplarında yer alan atasözleri incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan atasözleri her kitap için farklı tablolar oluşturularak gösterilmiştir.

Tablo 1.

Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Atasözü	f
1	Bana Dokunmayan Yılan Bin Yıl Yaşasın	1

Tablo 2.

Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Atasözü	f
1	Tatlı Dil Yılanı Deliğinden Çıkarır	1

Tablo 3.

Dedemin Bakkalı Çırac İsimli Kitapta Yer Alan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Atasözü	f
1	Acıkan Ne Olsa Yer, Acıyan Ne Olsa Söyler	1
2	Anlayana Sivrisinek Saz Anlamayana Davul Zurna Az	1
3	Davulun Sesi Uzaktan Hoş Gelir	1
4	El Elin Eşeğini Türkü Çağırarak Arar	1
5	Kurt Kocayınca Köpeğin Maskarası Olur	1
6	Soran Dağları Aşmış, Sormayan Düz Yolda Şaşmış	1
7	Söz Uçar Yazı Kalır	1
8	Tatlı Dil Yılanı Deliğinden Çıkarır	1
9	Üzüm Üzüme Baka Baka Kararır	1

Tablo 1, 2 ve 3 incelendiğinde Abartma Tozu ve Cingo isimli kitaplarda yalnızca birer atasözü, Dedemin Bakkalı Çırac kitabında on farklı atasözü birer kez kullanılmıştır. Babaannem Geri Döndü, Dedemin Bakkalı, Lo ve Oh Ne Âlâ Memleket kitaplarında hiç atasözü kullanılmamıştır.

Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam atasözlerine bakıldığında, Abartma Tozu kitabında 1, Cingo kitabında 1 ve Dedemin Bakkalı Çırac kitabında 9 atasözü kullanıldığı tespit edilmiştir. Yazarın incelenen kitaplarına bakıldığında “Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.” atasözünün tekrar kullanıldığı görülmüştür.

Araştırma Kapsamında Abartma Tozu, Babaannem Geri Döndü, Cingo, Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı Çırac, Lo ve Oh Ne Âlâ Memleket kitaplarında yer alan deyimler incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan deyimler her kitap için farklı tablolar oluşturularak gösterilmiştir.

Tablo 4.

Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Adı Sanı Olmak	1	28	Farkına Varmak	1
2	Ağzı Açık Kalmak	1	29	Fırsattan İstifade Etmek	1
3	Aklı Başında Olmak	2	30	Fikir Vermek	1
4	Ayağa Kalkmak	1	31	Gıcık Olmak	2
5	Baş Başa Bırakmak	1	32	Gıkı Çıkmak	1
6	Başa Geçmek	1	33	Göç Etmek	4
7	Başı Belaya Girmek	1	34	Gökten Yağmak	1
8	Başına Bela Almak	1	35	Gözleri Yuvalarından Fırlamak	1
9	Başını Alıp Gitmek	1	36	Gözü Açık Etmek	1
10	Bayrak Gibi	1	37	Gözü Dönmek	1
11	Birbirine Girmek	1	38	Gözü Tutmak	1
12	Canı Sıkılmak	1	39	Gurur Duymak	1
13	Çığ Gibi Büyümek	1	40	Haber Almak	1
14	Çılgılığı Basmak	1	41	Havada Karmak	1
15	Çılgılık Atmak	2	42	Hayrete Düşmek	1
16	Çile Çekmek	1	43	İçini Çekmek	1
17	Çorap Söküğü Gibi Gelmek	1	44	İftihar Etmek	1
18	Dalga Geçmek	1	45	İğneyle Kuyu Kazmak	1
19	Dizlerinde Derman Kalmamak	1	46	Kabul Etmek	1
20	Dolup Taşmak	1	47	Kafa Kafaya Vermek	1
21	Döküp Saçmak	1	48	Kafayı Oynatmak	1
22	Dünyaya Gelmek	1	49	Kafayı Takmak	1
23	El Koymak	1	50	Kan Ter İçinde	1
24	Elinde Olmak	1	51	Kapı Kapı Dolaşmak	2
25	Elinde Tutmak	1	52	Kapısını Çalmak	1
26	Etliye Sütlüye Karışmamak	1	53	Kara Kara Düşünmek	3
27	Fark Etmek	7	54	Karar Kılmak	1
			55	Kendi Kendini Yemek	1

56	Kendine Gelmek	4
57	Kıtlıktan Çıkmak	1
58	Kıtlıktan Çıkmış Gibi Yemek	1
59	Kıyamet Gibi	1
60	Kıyamet Kopmak	1
61	Kovmaktan Betер Etmek	1
62	Küçük Dilini Yutmak	1
63	Not Almak	2
64	Peşinden Sürüklemek	1
65	Rahmetli Olmak	1
66	Selam Vermek	4
67	Sünger Gibi	1
68	Tahmin Etmek	1

69	Tası Tarağı Toplamak	1
70	Tersine Dönmek	1
71	Teselli Etmek	1
72	Tıka Basa Doldurmak	1
73	Toz Almak	1
74	Yardım Etmek	3
75	Yardımaına Koşmak	1
76	Yaygarayı Basmak	1
77	Yerinden Oynamak	2
78	Yolunu Değıştirmek	1
79	Zaman Almak	1
80	Zorunda Kalmak	3

Abartma Tozu isimli kitapta toplam 106 deyim kullanılmıştır. Bu deyimler 80 farklı deyimden tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 4 incelendiğinde Abartma Tozu kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: aklı başında olmak (*f*: 2), çığlık atmak (*f*: 2), fark etmek (*f*: 7), gıcık olmak (*f*: 2), göç etmek (*f*: 4), kapı kapı dolaşmak (*f*: 2), kara kara düşünmek (*f*: 3), kendine gelmek (*f*: 4), not almak (*f*: 2), selam vermek (*f*: 4), yardım etmek (*f*: 3), yerinden oynamak (*f*: 2), zorunda kalmak (*f*: 3). Bu kitapta 67 deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 5.

Babaannem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Ağzı Açık Kalmak	2	30	Gözleri Dolmak	1
2	Alev Almak	1	31	Gözleri Yuvalarından Fırlamak	1
3	Akıl Etmek	3	32	Gözlerine İnanamamak	1
4	Aklı Başına Gelmek	1	33	Haber Vermek	5
5	Aklına Gelmek	1	34	Hak Vermek	2
6	Aklını Almak	1	35	Haksızlığa Uğramak	1
7	Altüst Olmak	1	36	Halay Çekmek	1
8	Ayağına Gelmek	2	37	Hayallere Dalmak	1
9	Ayakta Uyumak	1	38	Hayran Bırakmak	1
10	Azar İşitmek	1	39	İç Çekmek	2
11	Baş Etmek	1	40	İdare Etmek	1
12	Başı Dönmek	1	41	İhtiyaç Duymak	2
13	Boş Gözlerle Bakmak	2	42	İntikam Almak	1
14	Canı Çekmek	1	43	İple Çekmek	1
15	Canı İstemek	1	44	Kabus Görmek	1
16	Canı Sıkılmak	6	45	Kafası Çalışmak	1
17	Canına Yetmek	1	46	Kafasına Göre	1
18	Çılgılık Atmak	5	47	Karar Almak	1
19	Davet Etmek	1	48	Karar Vermek	2
20	Dikkat Çekmek	7	49	Kendine Gelmek	2
21	Dil Çıkarmak	2	50	Kıyamet Kopmak	1
22	Dili Tutulmak	1	51	Küçük Dilini Yutmak	1
23	Dolanıp Durmak	1	52	Numara Yapmak	1
24	Donup Kalmak	1	53	Oyuna Gelmek	1
25	Dur Durak Yok	1	54	Örnek Almak	1
26	Ele Geçirmek	2	55	Pay Çıkarmak	1
27	Elinden Geleni Yapmak	1	56	Pes Etmek	2
28	Fark Etmek	3	57	Pırlanta Gibi	1
29	Göz Kulak Olmak	1	58	Piknik Yapmak	1
			59	Renk Katmak	1

60	Renkten Renge Girmek	1
61	Rezil Olmak	1
62	Sesi Çıkarmak	1
63	Silip Süpürmek	1
64	Sinir Etmek	2
65	Sinir Olmak	1
66	Söz Geçirmek	1
67	Su Basmak	1
68	Şaka Yapmak	1
69	Şaşkına Çevirmek	3
70	Şıp Diye	1
71	Tadını Çıkarmak	1
72	Tedbir Almak	2
73	Tekme Atmak	1
74	Tepki Vermek	1
75	Terbiyesini Vermek	2

76	Ters Ters Bakmak	1
77	Teselli Etmek	1
78	Tespih Çekmek	2
79	Tezgâh Açmak	1
80	Uyku Basmak	1
81	Uyku Tutmamak	2
82	Uyku Çekmek	1
83	Uykuya Dalmak	2
84	Vakit Geçirmek	1
85	Yakın Takibe Almak	1
86	Yan Gözle Bakmak	1
87	Yığılıp Kalmak	2
88	Yüzünden Düşen Bin Parça Olmak	2
89	Zehir Olmak	1
90	Zevk Almak	1
91	Zorunda Kalmak	2

Babaannem Geri Döndü isimli kitapta toplam 136 deyim kullanılmaktadır. Bu deyimler 91 farklı deyimden oluşmuştur. Tablo 5 incelendiğinde Babaannem Geri Döndü kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: ağız açık kalmak (*f*: 2), akıl etmek (*f*: 3), ayağına gelmek (*f*: 2), boş gözlerle bakmak (*f*: 2), canı sıkılmak (*f*: 6), çılgılık atmak (*f*: 5), dikkat çekmek (*f*: 7), dil çıkarmak (*f*: 2), ele geçirmek (*f*: 2), fark etmek (*f*: 3), haber vermek (*f*: 5), hak vermek (*f*: 2), iç çekmek (*f*: 2), ihtiyaç duymak (*f*: 2), karar vermek (*f*: 2), kendine gelmek (*f*: 2), pes etmek (*f*: 2), sinir etmek (*f*: 2), şaşkına çevirmek (*f*: 3), tedbir almak (*f*: 2), terbiyesini vermek (*f*: 2), tespih çekmek (*f*: 2), uyku tutmamak (*f*: 2), uykuya dalmak (*f*: 2), yığılıp kalmak (*f*: 2), yüzünden düşen bin parça olmak (*f*: 2). Bu kitapta 65 deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 6.

Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Acı Çekmek	2	30	Çaba Göstermek	1
2	Açlıktan Ölmek	1	31	Çarşaf Gibi	1
3	Ağzı Açık Kalmak	1	32	Çığlık Atmak	3
4	Akıl Etmek	1	33	Deli Olmak	1
5	Aklı Başına Gelmek	1	34	Denk Gelmek	1
6	Aklı Çıkmak	2	35	Derdine Derman Olmak	1
7	Aklına Bir Şey Gelmek	1	36	Dik Dik Bakmak	2
8	Aklına Gelmek	1	37	Dile Getirmek	1
9	Aklında Kalmak	1	38	Dili Damağına Yapışmak	1
10	Ant İçmek	1	39	Dua Etmek	1
11	Avazı Çıktığı Kadar	1	40	Dünyadan Haberi Olmamak	1
12	Ayağa Kaldırmak	1	41	Dünyalar Birinin Olmak	1
13	Ayağını Denk Almak	1	42	Eğitim Vermek	1
14	Ayak Bağı Olmak	1	43	Ele Geçirmek	1
15	Ayak Uydurmak	1	44	Elinden Geleni Yapmak	1
16	Bardağı Taşırarak	1	45	Elinden Gelmek	1
17	Barut Fıçısı Gibi	1	46	Fark Etmek	5
18	Başından Aşağı Kaynar Sular Dökülmek	1	47	Farkına Varmak	2
19	Bir Dediği Bir Dediğini Tutmamak	1	48	Fişek Gibi	1
20	Bir Hâl Olmak	1	49	Göz Göze Gelmek	1
21	Birbirine Girmek	1	50	Gözden Kaybetmek	1
22	Boş Gözlerle Bakmak	1	51	Gözler Önüne Serilmek	1
23	Can Atmak	1	52	Gözü Görmemek	1
24	Canı Sıkılmak	4	53	Gözüne Uyku Girmemek	3
25	Canı Yanmak	1	54	Gözünü Kırpmamak	1
26	Canına Okumak	1	55	Gözünü Kör Etmek	1
27	Canını Yakmak	1	56	Gözünün Önünden Geçmek	1
28	Ciddiye Almak	1	57	Gurur Duymak	2
29	Cin Gibi	2	58	Güçlük Çekmek	1
			59	Günlük Tutmak	1

60	Gününü Göstermek	1
61	Haber Almak	1
62	Haber Vermek	2
63	Hak Kazanmak	1
64	Halay Çekmek	1
65	Hasret Gidermek	1
66	Hataya Düşmemek	1
67	Havada Uçuşmak	1
68	Hayal Kurmak	3
69	Hayale Dalmak	1
70	Hayran Olmak	1
71	Hoşuna Gitmek	3
72	Huy Edinmek	1
73	İdare Etmek	1
74	İhtiyaç Duymak	1
75	İmza Atmak	1
76	İnim İnim İnlemek	1
77	İş İşten Geçmek	1
78	İşi Çıkmak	1
79	İzin Vermek	1
80	Kafa Kafaya Vermek	1
81	Kafa Sallamak	1
82	Kafası Şişmek	1
83	Kafasına Vurmak	1
84	Kafasına Takmak	1
85	Kafayı Takmak	2
86	Kalbinde Vurulmak	1
87	Kan Çanağı Gibi	1
88	Kan Ter İçinde Kalmak	3
89	Karar Vermek	5
90	Karşı Karşıya Olmak	1
91	Kaş Çatmak	1
92	Kayıtsız Kalmak	1
93	Kendine Gelmek	6

94	Keyfi Yerinde Olmak	1
95	Kıymet Bilmek	1
96	Kıymete Binmek	1
97	Kolu Kopmak	1
98	Köpek Gibi	3
99	Leş Gibi	1
100	Midesi Bulanmak	1
101	Mumla Aramak	1
102	Nefes Nefese Kalmak	1
103	Nefesi Kesilmek	1
104	Öfkesini Çıkarmak	1
105	Piknik Yapmak	1
106	Pis Pis Gülmek	1
107	Rahat Etmek	1
108	Saygı Duymak	1
109	Selam Vermek	1
110	Sıkıntı Basmak	1
111	Silip Süpürmek	1
112	Sinirleri Bozulmak	1
113	Söz Vermek	1
114	Sözünü Geri Almak	1
115	Su Gibi Olmak	1
116	Şimşek Çakmak	1
117	Takla Atmak	3
118	Tası Tarağı Toplamak	1
119	Tedbir Almak	2
120	Tepki Vermek	1
121	Tercih Etmek	1
122	Tıpış Tıpış Yürümek	1
123	Tir Tir Titremek	1
124	Tur Atmak	1
125	Üstüne Gelmek	2
126	Üstüne Yürümek	1
127	Vakit Geçirmek	1

128	Yanağına Kan Gelmek	1
129	Yemin Etmek	1
130	Yerinde Duramamak	2
131	Yiyip Bitirmek	1
132	Yüzü Gözü Açılmak	1
133	Yüzünden Düşen Bin Parça Olmak	1
134	Zam Yapmak	1
135	Zaman Almak	1

136	Zarar Vermek	1
137	Zarara Uğramak	1
138	Zevk Almak	1
139	Zıp Zıp Zıplamak	1
140	Ziyan Olmak	1
141	Zor Gelmek	1
142	Zorunda Kalmak	7

Cingo isimli kitapta toplam 190 deyim kullanılmıştır. Bu deyimler 142 farklı deyimden tekrarlanmasıyla oluşmuştur. Tablo 6 incelendiğinde Cingo kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: acı çekmek (*f*: 2), aklı çıkmak (*f*: 2), canı sıkılmak (*f*: 4), cin gibi (*f*: 2), çılgılık atmak (*f*: 3), dik dik bakmak (*f*: 2), fark etmek (*f*: 5), farkına varmak (*f*: 2), gözüne uyku girmemek (*f*: 3), gurur duymak (*f*: 2), haber vermek (*f*: 2), hayal kurmak (*f*: 3), hoşuna gitmek (*f*: 3), kafayı takmak (*f*: 2), kan ter içinde kalmak (*f*: 3), karar vermek (*f*: 5), kendine gelmek (*f*: 6), köpek gibi (*f*: 3), takla atmak (*f*: 3), tedbir almak (*f*: 2), üstüne gelmek (*f*: 2), yerinde duramamak (*f*: 2), zorunda kalmak (*f*: 7). Bu kitapta 119 deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 7.

Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Aç Kalmak	1	29	Feda Etmek	1
2	Ad Koymak	1	30	Fikir Almak	1
3	Adını Kirletmek	1	31	Fikir Vermek	1
4	Ağzı Tatlanmak	1	32	Geri Dönmek	1
5	Aklı Çıkmak	1	33	Gıcık Olmak	2
6	Ayak Altında Dolaşmak	1	34	Göz Göze Gelmek	1
7	Azimle Yapmak	1	35	Gözleri Yuvalarından Fırlamak	1
8	Bakış Atmak	1	36	Gurur Duymak	1
9	Bakmaya Doyamamak	1	37	Hak Etmek	1
10	Bir Başına Kalmak	1	38	Hata Etmek	1
11	Boğaz Tokluğuna Çalışmak	1	39	Hava Almak	1
12	Boğazına Dizmek	1	40	Hayal Etmek	2
13	Bozuntuya Vermemek	1	41	Hayal Kurmak	1
14	Burnundan Getirmek	1	42	İçi Sıkılmak	1
15	Canı Sıkılmak	1	43	İdare Etmek	1
16	Çakılıp Kalmak	1	44	İmha Etmek	1
17	Çekip Çevirmek	1	45	İnkâr Etmek	1
18	Çile Çekmek	1	46	İntikam Almak	1
19	Davet Etmek	2	47	İz Bırakmak	2
20	Dikkat Çekmek	1	48	İzah Etmek	1
21	Diz Çökmek	1	49	Kafa Tutmak	1
22	Dua Etmek	1	50	Kafası Çalışmak	1
23	Duymazlıktan Gelmek	1	51	Kafası Kurnazlığa Çalışmak	1
24	Eli Ayağına Dolaşmak	2	52	Kafaya Koymak	2
25	Elinden Kurtulmak	1	53	Kan Ter İçinde Kalmak	1
26	Eline Geçmek	1	54	Kapı Kapı Dolaşmak	1
27	Elini Kolunu Sallaya Sallaya Girmek	1	55	Kâr Etmek	1
28	Fark Etmek	3	56	Karar Almak	1
			57	Karar Vermek	3
			58	Kendi Kazdığı Kuyuya Düşmek	1

59	Kendini Yormak	1
60	Kıyamet Kopmak	1
61	Kolları Kopmak	1
62	Köşeye Çekilmek	1
63	Köşeyi Dönmek	1
64	Lafa Karışmak	2
65	Nefes Nefese Kalmak	1
66	Nevri Dönmek	1
67	Not Etmek	1
68	Numarayı Yutturmak	1
69	Ortadan Kaybolmak	1
70	Ödünç Almak	2
71	Peşine Takılmak	1
72	Peşine Takmak	1
73	Pinekleyip Durmak	1
74	Razı Gelmek	1
75	Rezil Etmek	1
76	Sevk Etmek	1
77	Sıfırdan Başlamak	1

78	Son Noktayı Koymak	1
79	Söz Vermek	2
80	Sözünde Durmak	1
81	Suyuna Gitmek	1
82	Şansı Yaver Gitmek	1
83	Tadını Çıkarmak	1
84	Takip Etmek	1
85	Tedbir Almak	1
86	Telefon Etmek	1
87	Toz Olmak	1
88	Uyku Tutmak	1
89	Yalan Söylemek	1
90	Yan Bakmak	1
91	Yerin Dibine Batmak	1
92	Yüreği Dayanmamak	2
93	Yüzüne Vurmak	1
94	Zarar Etmek	2
95	Zevkle Yapmak	1

Dedemin Bakkalı isimli kitapta 110 deyim kullanılmıştır. Bu deyimler 95 farklı deyimden tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 7 incelendiğinde Dedemin Bakkalı kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: davet etmek (*f*: 2), eli ayağına dolaşmak (*f*: 2), fark etmek (*f*: 3), gıcık olmak (*f*: 2), hayal etmek (*f*: 2), iz bırakmak (*f*: 2), kafaya koymak (*f*: 2), karar vermek (*f*: 3), lafa karışmak (*f*: 2), ödünç almak (*f*: 2), söz vermek (*f*: 2), yüreği dayanmamak (*f*: 2), zarar etmek (*f*: 2). Bu kitapta 82 farklı deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 8.

Dedemin Bakkalı Çıracak İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Altından Kalkmamak	1	28	İdare Etmek	2
2	Akla Karayı Seçmek	1	29	İkna Etmek	1
3	Aklı Durmak	1	30	İsraf Olmak	1
4	Arkasından Konuşmak	2	31	İşi Başından Aşmak	1
5	Başa Çıkmak	1	32	Kök Söktürmek	1
6	Başı Belaya Girmek	1	33	Kulağı Açıp Dinlemek	1
7	Başına Geçmek	1	34	Kulağını Çekmek	1
8	Can Atmak	1	35	Kuş Uçurmamak	1
9	Canı Sıkılmak	1	36	Külâhına Anlatmak	4
10	Çakılıp Kalmak	1	37	Lafa Karışmak	1
11	Çenesini Tutmak	1	38	Lafa Tutmak	1
12	Çılgılık Atmak	1	39	Nefret Etmek	1
13	Çileden Çıkarmak	1	40	Nevri Dönmek	1
14	Dalga Geçmek	1	41	Patlak Vermek	1
15	Dua Etmek	1	42	Sinirden Bayılmak	1
16	Elinden Geleni Yapmak	1	43	Söz Vermek	1
17	Fark Etmek	1	44	Surat Asmak	1
18	Gıkını Çıkarmamak	2	45	Şansını Denemek	1
19	Göz Göze Gelmek	1	46	Şimşek Çakmak	1
20	Gözleri Yuvalarından Fırlamak	1	47	Ters Ters Bakmak	2
21	Gözlerine İnanmamak	1	48	Tüyleri Diken Diken Olmak	1
22	(Bir Şeyde) Gözü Olmak	1	49	Üstüne Gitmek	1
23	Gözüne Birini Kestirmek	1	50	Vakit Geçirmek	1
24	Hal Hatır Sormak	2	51	Yalanını Yakalamak	1
25	Hak Vermek	2	51	Yüreği Dağlanmak	1
26	Hayal Etmek	1	52	Yüzüne Vurmak	1
27	Hoşuna Gitmek	1	53	Zam Yapmak	1

Dedemin Bakkalı – ırak isimli kitapta 63 deyim kullanılmaktadır. Bu deyimler 53 farklı deyimden tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 8 incelendiğinde Dedemin Bakkalı – ırak kitabında kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: arkasından konuşmak (*f*: 2), gıkını çıkarmamak (*f*: 2), hâl hatır sormak (*f*: 2), hak vermek (*f*: 2), idare etmek (*f*: 2), külahına anlatmak (*f*: 4), ters ters bakmak (*f*: 2). Bu kitapta 46 deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 9.

Lo İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Ağlayacak Gibi Olmak	1	27	Gözünün İçine Bakmak	1
2	Aklı Başına Gelmek	1	28	Gurur Duymak	1
3	Aklı Çıkmak	1	29	Güneşin Batması	1
4	Aklına Bile Gelmemek	1	30	Güneşin Doğması	5
5	Aklını Almak	1	31	Haber Almak	1
6	Alın Teriyle Para Kazanmak	1	32	Hayal Kurmak	2
7	Aniden Bastırmak	1	33	Hapır Hupur Yemek	1
8	Bacak Kadar	1	34	İple Çekmek	1
9	Baş başa kalmak	1	35	Kafasını Kaldırmak	1
10	Boşa Gitmek		36	Kafayı Yemek	1
11	Canı Yanmak	1	37	Kalkıp Gelmek	1
12	Çivilenip Kalmak	1	38	Kamp Yapmak	1
13	Deli Etmek	1	39	Karın Doyurmak	1
14	Dolanıp Durmak	1	40	Kalbi Küt Küt Atmak	1
15	Donup Kalmak	1	41	Kazık Gibi	1
16	Dizlerini Dövmek	1	42	Keyif Almak	1
17	Dönüp Durmak	1	43	Külahları Değişmek	1
18	Dünyaya Gelmek	1	44	Mutluluktan Havaya Uçmak	2
19	El Kadar	1	45	Salam Vermek	1
20	Elleri Dolu Olmak	1	46	Sinirden Deliye Dönmek	2
21	Fırsatı Olmak	1	47	Sözünü Kesmek	1
22	Gıcık Olmak	1	48	Uyku Tutmamak	2
23	Göz Önüne Getirmek	1	49	Yüzüne Bakmamak	1
24	Gözden Kaybolmak	1	50	Zamana Bırakmak	1
25	Gözlerine İnanmamak	1	51	Ziyan Etmek	18
26	Gözü Takılmak	1	52	Ziyan Olmak	116
			53	Zorunda Kalmak	1

Lo isimli kitapta toplam 195 deyim kullanılmaktadır. Bu deyimler 53 farklı deyimden tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 9 incelendiğinde Lo kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: güneşin doğması (*f*: 5), hayal kurmak (*f*: 2), mutluluktan havaya uçmak (*f*: 2), sinirden deliye dönmek (*f*: 2), uyku tutmamak (*f*: 2), ziyan etmek (*f*: 18), ziyan olmak (*f*: 116). Bu kitapta 46 deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 10.

Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f
1	Aç Kalmak	1
2	Aklı Durmak	1
3	Aklına Gelmek	4
4	Ava Çıktığı Kadar Bağırarak	1
5	Başına Dikilmek	1
6	(Birinin) Başına Gelmek	2
7	Başına Yıkılmak	1
8	Başını Belaya Sokmak	1
9	Başının Etini Yemek	1
10	Baygınlık Geçirmek	1
11	Boş Gözlerle Bakmak	1
12	Canına Yetmek	2
13	Canından Bıkmak	1
14	Deliye Dönmek	1
15	Dengesini Bozulmak	1
16	Denk Getirmek	1
17	Dik Dik Bakmak	1
18	Dikilip Durmak	1
19	Dili Tutulmak	1
20	Donup Kalmak	1
21	Dünya Başına Yıkılmak	1
22	Dünyaya Gelmek	1
23	El Koymak	1
24	Eline Yüzüne Bulaştırmak	1
25	Fark Etmek	4
26	Fikrini Almak	4
27	Fos Çıkmak	1
28	Gıcık Olmak	10

29	Gözleri Yuvalarından Fırlamak	1
30	Gözlerine İnanamamak	1
31	Gözüne Uyku Girmemek	1
32	Gurur Duymak	1
33	Güme Gitmek	1
34	Haber Vermek	3
35	Hâl Hatır Sormak	1
36	Halay Çekmek	2
37	Hava Almak	1
38	Havalara Uçmak	1
39	Hayal Etmek	2
40	Hayal Kurmak	9
41	Hayran Olmak	1
42	İcat Etmek	1
43	İki Büklüm Olmak	1
44	İple Çekmek	2
45	İşe Yaramak	1
46	Kafa Kafaya Vermek	1
47	Kafaya Takmak	1
48	Kafası Karışmak	2
49	Kafası Şişmek	1
50	Kafasını Kaldırmak	1
51	Kafasına Göre	1
52	Kafaya Takmak	1
53	Kan Ter İçinde	1
54	Kara Kara Düşünmek	2
55	Karar Almak	4
56	Karar Vermek	2
57	Kendini Acındırmak	1

58	Nefesini Tutmak	1
59	Özür Dilemek	1
60	Paniğe Kapılmak	1
61	Peşinden Koşmak	1
62	Perişan Etmek	1
63	Sıkıntıdan Patlamak	11
64	Silip Süpürmek	1
65	Söz Vermek	3
66	Sözünü Tutmak	1

67	Şamata Yapmak	1
68	Tepesinin Tası Atmak	1
69	Üstesinden Gelmek	1
70	Yemin Etmek	1
71	Yorgun Düşmek	1
72	Zararı Yok	1
73	Ziyafet Çekmek	1
74	Ziyan Olmak	1
75	Zorunda Kalmak	1

Oh Ne Âlâ Memleket isimli kitapta 125 farklı deyim kullanılmıştır. Bu deyimler 75 farklı deyimden tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 10 incelendiğinde Oh Ne Âlâ Memleket kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: aklına gelmek (*f*: 4), (birinin) başına gelmek (*f*: 2), canına yetmek (*f*: 2), fark etmek (*f*: 4), fikrini almak (*f*: 4), gıcık olmak (*f*: 10), haber vermek (*f*: 3), halay çekmek (*f*: 2), hayal etmek (*f*: 2), hayal kurmak (*f*: 9), iple çekmek (*f*: 2), kafası karışmak (*f*: 2), kara kara düşünmek (*f*: 2), karar almak (*f*: 4), karar vermek (*f*: 2), sıkıntıdan patlamak (*f*: 11), söz vermek (*f*: 3).

Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam deyimlere bakıldığında Abartma Tozu kitabında 106 deyim, Babaannem Geri Döndü kitabında 136 deyim, Cingo kitabında 190 deyim, Dedemin Bakkalı kitabında 110 deyim, Dedemin Bakkalı Çırak kitabında 63 deyim, Lo kitabında 195 deyim ve Oh Ne Âlâ kitabında 125 deyim kullanılmıştır. Yazarın incelenen bu 7 kitabına bakıldığında tüm kitaplarda kullanılan ortak bir deyme rastlanmamıştır. Deyimlerinin her kitapta kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma Kapsamında Abartma Tozu, Babaannem Geri Döndü, Cingo, Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı – Çırak, Lo ve Oh Ne Âlâ Memleket kitaplarında yer alan ikilemeler incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan ikilemeler her kitap için farklı tablolar oluşturularak gösterilmiştir.

Tablo 11.

Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Ağlaya Ağlaya	1	26	Güzel Güzel	1
2	Allah Allah	2	27	Hızlı Hızlı	1
3	Alt Üst	1	28	Hüngür Hüngür	1
4	Apar Topar	1	29	Işıl Işıl	2
5	Ara Ara	1	30	İş Güç	1
6	Aşama Aşama	1	31	Kapı Kapı	1
7	Baş Başa	1	32	Kaşık Çatal	1
9	Bol Bol	2	33	Kendi Kendini	4
10	Boş Boş	1	34	Kolay Kolay	1
11	Böyle Böyle	2	35	Koşa Koşa	5
12	Bulup Bulup	1	36	Kuşktan Kuşğa	1
13	Ciddi Ciddi	1	37	Nefes Nefese	2
14	Çeşit Çeşit	1	38	Pırıl Pırıl	1
15	Çıkar Çıkmaz	1	39	Poşet Poşet	2
16	Çok Çok	1	40	Rahat Rahat	1
17	Deli Deli	1	41	Saat Saat	1
18	Doğru Dürüst	3	42	Sabah Akşam	1
19	Halis Muhlis	1	43	Sabah Sabah	2
20	Harıl Harıl	1	44	Saçma Sapan	2
21	Gece Gündüz	1	45	Sağda Solda	1
22	Gıcır Gıcır	1	46	Sessiz Sedasız	1
23	Gidip Gelmek	2	47	Sıra Sıra	1
24	Girer Girmez	1	48	Şaşkın Şaşkın	1
25	Gün Gün	1	49	Şiş Şiş	1
			50	Takır Takır	1

51	Tatlı Tatlı	1
52	Tek Tek	1
53	Teker Teker	1
54	Tekrar Tekrar	1
55	Torun Torba	1
56	Uçsuz Bucaksız	1

57	Uzun Uzun	1
58	Üst Baş	3
59	Yavaş Yavaş	2
60	Yıkık Dökük	1
61	Zar Zor	2

Abartma Tozu isimli kitapta toplam 82 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 61 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 11 incelendiğinde Abartma Tozu kitabında en çok kullanılan ikilemeler ve sıklıkları şu şekildedir: Allah Allah (*f*: 2), bol bol (*f*: 2), böyle böyle (*f*: 2), doğru dürüst (*f*: 3), gidip gelmek (*f*: 2), ıslıl ıslıl (*f*: 2), kendi kendini (*f*: 4), koşa koşa (*f*: 5), nefes nefese (*f*: 2), poşet poşet (*f*: 2), sabah sabah (*f*: 2), saçma sapan (*f*: 2), üst baş (*f*: 3), yavaş yavaş (*f*: 2), zar zor (*f*: 2). Bu kitapta 46 ikileme yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 12.

Babaanem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Abur Cubur	1	26	Kendi Kendini	2
2	Ayrı Ayrı	1	27	Kıs Kıs	1
3	Bağıra Bağıra	1	28	Koca Koca	1
4	Bardak Bardak	1	29	Konu Komşu	2
5	Benek Benek	1	30	Koşa Koşa	1
6	Çalı Çırpı	3	31	Kova Kova	1
7	Deyip Deyip	1	32	Küçük Küçük	1
8	Diye Diye	1	33	Nefes Nefese	2
9	Doğru Dürüst	1	34	Neler Neler	1
10	Doya Doya	1	35	Parça Pinçik	1
11	Döne Döne	1	36	Paşa Paşa	1
12	Döner Dönmez	1	37	Pöfür Pöfür	1
13	Feryat Figan	1	38	Rahat Rahat	1
14	Gelir Gelmez	1	39	Sabah Sabah	1
15	Geri Geri	1	40	Saçma Sapan	5
16	Gidip Gelmek	1	41	Sağ Sol	1
17	Güzel Güzel	2	42	Sağa Sola	1
18	Hapur Hupur	1	43	Sessiz Sedasız	2
19	Hay Hay	9	44	Sık Sık	2
20	Hızlı Hızlı	1	45	Soka Soka	1
21	Hüngür Hüngür	2	46	Sürükleye Sürükleye	1
22	İnce İnce	1	47	Şılop Şılop	1
23	İş Güç	1	48	Tek Tek	4
24	Kaşık Kaşık	1	49	Üst Baş	4
25	Kendi Kendine	6	50	Yavaş Yavaş	1

Babaanem Geri Döndü isimli kitapta toplam 82 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 50 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 12 incelendiğinde Babaanem Geri Döndü kitabında en çok kullanılan ikilemeler ve sıklıkları şu şekildedir: çalı çırpı (*f*:3), güzel güzel (*f*: 2), hay hay (*f*: 9), hüngür hüngür (*f*: 2), kendi kendine (*f*: 6), kendi kendini (*f*: 2),

konu komşu (f: 2), nefes nefese (f: 2), saçma sapan (f: 5), sessiz sedasız (f: 2), sık sık (f: 2), tek tek (f: 4), üst baş (f: 4). Bu kitapta 37 ikileme yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 13.

Cingo İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Açar Açmaz	1	29	Hır Gür	1
2	Adım Adım	1	30	Hızlı Hızlı	2
3	Ağlaya Ağlaya	2	31	Hoplata Hoplata	1
4	Alt Üst	2	32	Hoplaya Zıplaya	1
5	Altı Üstü	1	33	Horul Horul	1
6	Apar Topar	1	34	Hüngür Hüngür	2
7	Ara Sıra	1	36	İner İnmez	1
8	Arada Sırada	1	37	İster İstemez	3
9	Avuç Avuç	1	38	İri Yarı	1
10	Bakıp Bakıp	2	39	Kaşık Kaşık	1
11	Bangır Bangır	1	40	Koklaya Koklaya	1
12	Baş Başa	3	41	Kokuta Kokuta	1
13	Bata Çıka	2	42	Konu Komşu	2
14	Biter Bitmez	1	43	Korka Korka	1
15	Bugüne Bugün	1	44	Koşa Koşa	4
16	Diye Diye	2	45	Lapa Lapa	2
17	Doğru Dürüst	2	46	Miskin Miskin	1
18	Dönüp Durmak	2	47	Nefes Nefese	1
19	Duyar Duymaz	1	48	Oflamak Puflamak	1
20	Falan Filan	1	49	Olur Olmaz	1
21	Fellik Fellik	1	50	Saçma Sapan	1
22	Gelip Gitmek	1	51	Sağa Sola	1
23	Geri Geri	1	52	Sağdan Soldan	1
24	Gidip Gelmek	2	53	Sallana Sallana	1
25	Girer Girmez	2	54	Sakin Sakin	1
26	Gizli Gizli	1	55	Sık Sık	1
27	Göstere Göstere	1	56	Sinirli Sinirli	1
28	Hamur Hamur	1	57	Soy Sop	1
59	Tatsız Tuzsuz	1	58	Takıla Takıla	1
60	Tek Tek	6	65	Üst Üste	1
61	Tek Tük	1	66	Yalaya Yalaya	1
62	Tutup Tutup	1	67	Yapış Yapış	1
63	Uslu Uslu	3	68	Yavaş Yavaş	7
64	Üst Baş	1	69	Yeşil Yeşil	1
			70	Zar Zor	1

Cingo isimli kitapta toplam 105 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 72 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 13 incelendiğinde Cingo kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: ağlaya ağlaya (*f*: 2), alt üst (*f*: 2), bakıp bakıp (*f*: 2), baş başa (*f*: 3), bata çıka (*f*: 2), diye diye (*f*: 2), doğru dürüst (*f*: 2), dönüp durmak (*f*: 2), gidip gelmek (*f*: 2), girer girmez (*f*: 2), hızlı hızlı (*f*: 2), hüngür hüngür (*f*: 2), ister istemez (*f*: 3), konu komşu (*f*: 2), koşa koşa (*f*: 4), lapa lapa (*f*: 2), tek tek (*f*: 6), uslu uslu (*f*: 3), yavaş yavaş (*f*: 7). Bu kitapta 53 ikileme yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 14.

Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Abur Cubur	4	32	Hamur Hamur	1
2	Ağlaya Ağlaya	2	33	İster İstemez	1
3	Ara Ara	1	34	Kat Kat	1
4	Arka Arkaya	1	35	Kendi Kendime	2
5	Ayrı Ayrı	1	36	Kılık Kıyafet	1
6	Ara Sıra	1	37	Kırık Kırık	1
7	Az Az	1	38	Kıtır Kıtır	1
8	Azar Azar	1	39	Koşa Koşa	6
9	Bak Bak	1	40	Ola Ola	1
10	Bardak Bardak	1	41	Olur Olmaz	1
11	Bile Bile	2	42	Paket Paket	1
12	Bol Bol	1	43	Patlata Patlata	1
13	Böyle Böyle	1	44	Paşa Paşa	1
14	Bula Bula	1	45	Pis Pis	1
15	Çıkar Çıkmaz	1	46	Saçma Sapan	3
16	Çifter Çifter	1	47	Sağa Sola	2
17	Dalga Dalga	1	48	Sağdan Sola	1
18	Dilden Dile	1	49	Sıkıla Sıkıla	1
19	Diye Diye	1	50	Söylene Söylene	1
20	Doğru Dürüst	2	51	Tatlı Tatlı	1
21	Doya Doya	1	52	Tepsi Tepsi	1
22	Döner Dönmez	1	53	Tek Tek	3
23	Dönmek Dolaşmak	1	54	Tiksine Tiksine	1
24	Düt Düt	1	55	Uslu Uslu	2
25	Gelen Geçen	2	56	Uzun Uzun	1
26	Gelen Giden	1	57	Yan Yana	1
27	Gelip Gitmek	1	58	Yavaş Yavaş	3
28	Gelir Gelmez	2	59	Yayık Yayık	1
29	Geze Geze	1	60	Yedin Yedin	1
30	Gidip Gidip	1	61	Yok Yok	1
31	Gitmek Gelmek	1	62	Zaman Zaman	3

Dedemin Bakkalı isimli kitapta toplam 86 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 62 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 14 incelendiğinde Dedemin Bakkalı kitabında en çok kullanılan ikilemeler ve sıklıkları şu şekildedir: abur cubur (*f*: 4), ağlaya ağlaya (*f*: 2), bile bile (*f*: 2), doğru dürüst (*f*: 2), gelen geçen (*f*: 2), gelir gelmez (*f*: 2), kendi kendine (*f*: 2), koşa koşa (*f*: 2), saçma sapan (*f*: 3), sağa sola (*f*: 2), tek tek (*f*: 3), uslu uslu (*f*: 2), yavaş yavaş (*f*: 3), zaman zaman (*f*: 3). Bu kitapta 48 ikileme yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 15.

Dedemin Bakkalı - Çırac İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Aç Aç	1	8	Kendi Kendine	6
2	Baştan Başa	1	9	Kol Kola	1
3	Boş Boş	1	10	Kolay Kolay	1
4	Gel Git	1	11	Küçük Küçük	1
5	Gelip Geçip	1	12	Lapa Lapa	1
6	Gidip Gelmek	1	13	Söylene Söylene	1
7	Hele Hele	1	14	Pırıl Pırıl	1
16	Şarıl Şarıl	1	15	Pöfür Pöfür	1
17	Takır Takır	2	21	Ufak Tefek	2
18	Tek Tek	1	22	Yalan Yanlış	3
19	Ters Ters	1	23	Yavaş Yavaş	1
20	Tuhaf Tuhaf	1	24	Zaman Zaman	2

Dedemin Bakkalı Çırac isimli kitapta toplam 34 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 24 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 15 incelendiğinde Dedemin Bakkalı Çırac kitabından en çok kullanılan ikilemeler ve sıklıkları şu şekildedir: kendi kendine (*f*: 6), takı takır (*f*: 2), ufak tefek (*f*: 2), yalan yanlış (*f*: 3), zaman zaman (*f*: 2). Bu kitapta 19 ikileme yalnızca 1 kez kullanılmaktadır.

Tablo 16.

Lo İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Avuç Avuç	1	12	Küçük Küçük	1
2	Başka Başka	1	13	Mutlu Mutlu	1
3	Biter Bitmez	1	14	Mutsuz Mutsuz	1
4	Çıkar çıkmaz	1	15	Ne Eksik Ne Fazla	1
5	Doğar Doğmaz	1	16	Peşini Bırakmamak	1
6	Eninde Sonunda	1	17	Pis Pis	2
7	Esneye Esneye	1	18	Sağ Sol	1
8	Görür Görmez	1	19	Söyleyip Söyleyip	1
9	Kara Kara	1	20	Teker Teker	1
10	Kaymaklı Kaymaklı	1	21	Üst Baş	1
11	Kendi Kendine	2	22	Yavaş Yavaş	2

Lo isimli kitapta toplam 25 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 22 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 16 incelendiğinde Lo kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: kendi kendine ($f: 2$), pis pis ($f: 2$), yavaş yavaş ($f: 2$). Bu kitapta 19 ikileme yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 17.

Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Abur Cubur	5	26	Havahı Havahı	1
2	Adım Adım	1	27	Hele Hele	1
3	Ala Ala	1	28	Hızlı Hızlı	2
4	Ara Ara	1	29	Horul Horul	1
5	Arka Arkaya	1	30	İş Güç	1
6	Aşama Aşama	1	31	Kendi Kendine	2
7	Aşırı Aşırı	1	32	Kısa Kısa	1
8	Ayrı Ayrı	1	33	Koşa Koşa	9
9	Boş Boş	2	34	Kös Kös	1
10	Cahil Cahil	1	35	Lıkır Lıkır	2
11	Cırt Cırt	2	36	Nefes Nefese	1
12	Çiğ Çiğ	1	37	Sabah Sabah	1
13	Damla Damla	1	38	Saçma Sapan	4
14	Dilden Dile	2	39	Sağa Sola	2
15	Dobik Dobik	1	40	Sakin Sakin	1
16	Doğru Dürüst	1	41	Salya Sümük	2
17	Doğru Düzgün	2	42	Sessiz Sedasız	1
18	Düzelte Düzelte	1	43	Tek Tek	4
19	Ekleme Ekleme	1	44	Uzata Uzata	1
20	Gelir Gelmez	1	45	Üst Baş	1
21	Getir Götür	1	46	Üst Üste	2
22	Gidip Gelmek	3	47	Uykulu Uykulu	1
23	Güzel Güzel	1	48	Yan Yana	1
24	Gözüne Gözüne	1	49	Yavaş Yavaş	1
25	Hapur Hupur	1	50	Zıp Zıp	1

Oh Ne Âlâ Memleket isimli kitapta toplam 80 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 50 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 17 incelendiğinde Oh Ne Âlâ Memleket kitabında en çok kullanılan ikilemeler ve sıklıkları şu şekildedir: abur cubur (f: 5), boş boş (f: 2), cırt cırt (f: 2), dilden dile (f: 2), doğru düzgün (f: 2), gidip gelmek (f: 2),

hızlı hızlı (f: 2), kendi kendine (f: 2), koşa koşa (f: 9), lıkır lıkır (f: 2), saçma sapan (f: 4), sağa sola (f: 2), salya sümük (f: 2), tek tek (f: 4), üst üste (f: 2). Bu kitapta 35 ikileme yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam ikilemelere bakıldığında Abartma Tozu kitabında 82 ikileme, Babaannem Geri Döndü kitabında 82 ikileme, Cingo kitabında 105 ikileme, Dedemin Bakkalı kitabında 86 ikileme, Dedemin Bakkalı Çırak kitabında 34 ikileme, Lo kitabında 25 ikileme ve Oh Ne Âlâ kitabında 80 ikileme kullanılmıştır. Yazarın incelenen bu 7 kitabına bakıldığında yavaş yavaş ikilemesinin her kitapta kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma Kapsamında Abartma Tozu, Babaannem Geri Döndü, Cingo, Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı Çırak, Lo ve Oh Ne Âlâ Memleket kitaplarında yer alan kalıp sözler incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan kalıp sözler her kitap için farklı tablolar oluşturularak gösterilmiştir.

Tablo 18.

Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Allah Akıl Fikir Versin	1	11	İyi Akşamlar	1
2	Allah Aşkına	1	12	İyi Günler	1
3	Allah Razı Olsun	1	13	Kendine Hayrı Olmamak	1
4	Aman Allah'ım	1	14	Kolay Gelsin	1
5	Çok Yaşa	3	15	Oy Allah'ım	1
6	Günaydın	3	16	Sefam Olsun	1
7	Hadi Başka Kapıya	1	17	Şükürler Olsun	2
8	Hele Şükür	1	18	Teşekkürler	1
9	Hoş Geldiniz	3	19	Teşekkür Ederim	3
10	İnşallah	2	20	Tövbe De	1
			21	Tövbeler Olsun	13

Abartma Tozu isimli kitapta toplam 43 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 21 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 18 incelendiğinde Abartma Tozu kitabında en çok kullanılan kalıp sözler ve sıklıkları şu şekildedir: inşallah (f: 2), çok yaşa (f: 3), günaydın (f: 3), hoş geldiniz (f: 3), şükürler olsun (f: 2), teşekkür ederim (f: 3), tövbeler olsun (f: 13). Bu kitapta 14 kalıp yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 19.

Babaannem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Allah Aşkına	1	10	İyi Geceler	1
2	Allah'ım	1	11	Kurban Olayım	1
3	Allah'tan Ümit Kesilmez	1	12	Lütfen	1
4	Aman Allah'ım	2	13	Of Allah'ım	1
5	Çok Şükür	3	14	Özür Dilerim	3
6	Günaydın	6	15	Sabah Ola Hayrola	1
7	Hadi Canım	1	16	Şükürler Olsun	3
8	Hoş Geldin	1	17	Tebrik Ederiz	2
9	Hoş Geldiniz	2	18	Valla	1

Babaannem Geri Döndü isimli kitapta toplam 32 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 18 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 19 incelendiğinde Abartma Tozu kitabında en çok kullanılan kalıp sözler ve sıklıkları şu şekildedir: aman Allah'ım (f: 2), çok şükür (f: 3), günaydın (f: 6), hoş geldiniz (f: 2), özür dilerim (f: 3), şükürler olsun (f: 3), tebrik ederiz (f: 2). Bu kitapta 11 kalıp söz yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 20.

Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Affedersiniz	1	9	Kolaylık Versin	1
2	Allah Allah	2	10	Maşallah	2
3	Allah Korusun	1	11	Merhaba	1
4	Aman Allah'ım	1	12	Ne Hikmetse	1
5	Hayırdır İnşallah	1	13	Oh Ne Ala Memleket	1
6	Hayırlısı Olsun	1	14	Selam Söyle	1
7	Hoşça Kal	6	15	Teşekkür Ederim	1
8	İnşallah	1	16	Tövbe Tövbe	1
			17	Vay Anam Vay	1

Cingo isimli kitapta toplam 25 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 17 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 20 incelendiğinde Cingo kitabında en çok kullanılan kalıp sözler ve sıklıkları şu şekildedir: Allah Allah (f: 2), hoşça kal (f: 6), maşallah (f: 2). Bu kitapta 14 farklı kalıp söz kullanılmıştır.

Tablo 21.

Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Ağız Tadıyla Yemek	1	14	Kafasında Ampul Yanmak	1
2	Ağlayıp Ağlayıp Susmak	1	15	Kafasında Işık Yanmak	1
3	Ağzının Suları Akmak	1	16	Kapının Önüne Koymak	1
4	Aklıyla Bin Yaşamak	1	17	Krizi Fırsata Çevirmek	1
5	Bir Ağızdan Konuşmak	1	18	Ne Münasebet	1
6	Canına Yazık Olmak	1	19	Oh Ne Âlâ Memleket	2
7	Dilden Dile Dolaşmak	1	20	Öküz Altında Buzağı Aramak	1
8	Durduk Yere	3	21	Sinirden Deli Olmak	1
9	Dünden Razi Olmak	1	22	Sinirden Küplere Binmek	1
10	Hınç Almak	1	23	Şansı Yüzüne Gülmek	1
11	Hoş Geldiniz!	2	24	Şom Ağzını Açmak	2
12	İnşallah	1	25	Teşekkür Etmek	2
13	Kaçacak Delik Olmamak	1	26	Yüzünde Güller Açmak	1
			27	Yazıklar Olsun	1

Dedemin Bakkalı isimli kitapta toplam 33 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 17 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 20 incelendiğinde Cingo kitabında en çok kullanılan kalıp sözler ve sıklıkları şu şekildedir: Allah Allah (f: 2), hoşça kal (f: 6), maşallah (f: 2). Bu kitapta 14 farklı kalıp söz kullanılmıştır.

Tablo 22.

Dedemin Bakkalı Çırak İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f
1	Armudun Sapı Üzümün Çöpü	2
2	Bana Göre Hava Hoş	1
3	Beterin Beteri Var	3
4	Hoş Geldiniz	3
5	Köprüden Önce Son Çıkış	1
6	Sabah Şeriflerin Hayır Olsun	1

Dedemin Bakkalı Çırak isimli kitapta toplam 11 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 6 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 22 incelendiğinde Dedemin Bakkalı Çırak kitabında en çok kullanılan kalıp sözler ve sıklıkları şu şekildedir: armudun sapı üzümün çöpü (f: 2), beterin beteri var (f: 3), hoş geldiniz (f: 3). Bu kitapta 3 farklı kalıp söz yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 23.

Lo İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Aferin	1	16	Hoş Geldin	1
2	Ağzın Bal Yesin	1	17	İşine Bak	1
3	Allah Hayırlı Nasipler Versin	1	18	Kendine İyi Bak	1
4	Allah Korusun	1	19	Kırk Kere Takla Atmak	1
5	Allah Seni Bildiği Gibi Yapsın	1	20	Kolay gelsin	2
6	Allah Seni Ne Yapmasın	1	21	Maaşallah	3
7	Bana Müsaade	1	22	Ne Bileyim İşte	1
8	Boş Yere Dolanıp Durmak	1	23	Ne Kadar Çalışsak O Kadar Kâr	3
9	Boşa Vakit Harcamak	1	24	Ne Pahasına Olursa Olsun	1
10	Böyleyken böyle	1	25	Öyle ya da Böyle	1
11	Büyük Adam Olmak	1	26	Özür Dilemek	2
12	El Yordamıyla Yapmak	1	27	Sabahtan Akşama Kadar Sevinçten Havalara Uçmak	1
13	Hay Allah	1	28	Teşekkür Etmek	1
14	Hayırlı Uğurlu Olsun	1	29	Vallahi	1
15	Her Şey Vatan İçin	1	30		

Lo isimli kitapta toplam 37 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 30 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 23 incelendiğinde Lo kitabında en çok kullanılan kalıp sözler ve sıklıkları şu şekildedir: kolay gelsin (*f*: 2), maşallah (*f*: 3), ne kadar çalışsak o kadar kâr (*f*: 3), özür dilemek (*f*: 2). Bu kitapta 3 farklı kalıp söz yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 24.

Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Aferin	1	11	Hey Gidi Günler	1
2	Ağzına Yaya Yaya Konuşmak	1	12	Hoşça Kal	1
3	Allah Aşkına	2	13	İyi Bayramlar	1
4	Allah Rahmet Eylesin	1	14	Karnında Kelebek Uçuşmak	1
5	Eyvahlar Olsun	1	15	Maşallah	2
6	Göz Yaşlarına Hakim Olmak	1	16	Neye Niyet, Neye Kısmet	1
7	Güle Güle Büyüt	2	17	Oh Ne Âlâ Memleket	27
8	Günaydın	2	18	Özür Dilemek	9
9	Hayırlı Olsun	2	19	Teşekkür Etmek	7
10	Hayırlı Uğurlu Olsun!	2	20	Valla Ne Yalan Söyleyeyim	1

Oh Ne Âlâ Memleket isimli kitapta toplam 66 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 20 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 24 incelendiğinde Oh Ne Âlâ Memleket kitabında en çok kullanılan kalıp sözler ve sıklıkları şu şekildedir: Allah aşkına (*f*: 2), güle güle büyüt (*f*: 2), günaydın (*f*: 2), hayırlı olsun (*f*: 2), hayırlı uğurlu olsun (*f*: 2), maşallah (*f*: 2), oh ne âlâ memleket (*f*: 27), özür dilemek (*f*: 9), teşekkür etmek (*f*: 7). Bu kitapta 11 farklı kalıp söz yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam kalıp sözlere bakıldığında Abartma Tozu kitabında 43 kalıp söz, Babaannem Geri Döndü kitabında 32 kalıp söz, Cingo kitabında 25 kalıp söz, Dedemin Bakkalı kitabında 33 kalıp söz, Dedemin Bakkalı Çırak kitabında 11 kalıp söz, Lo kitabında 37 kalıp söz ve Oh Ne Âlâ kitabında 66 kalıp söz kullanılmıştır.

Araştırma Kapsamında Abartma Tozu, Babaannem Geri Döndü, Cingo, Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı Çırak, Lo ve Oh Ne Alâ Memleket kitaplarında yer alan terimler incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan terimler her kitap için farklı tablolar oluşturularak gösterilmiştir.

Tablo 25.

Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitleri ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Ada	1	28	Beyin	1
2	Ağaç	11	29	Bıldırın	1
3	Ağız	6	30	Bilgi	1
4	Aile	13	31	Bilgisayar	5
5	Akşam	6	32	Bilim	1
6	Alerji	28	33	Bitkisel	1
7	Alfabe	1	34	Boy	1
8	Altın	1	35	Boya	3
9	Ambalaj	18	36	Buğday	15
10	Ameliyat	1	37	Burun	2
11	Anlayış	1	38	Buzağı	2
12	Araç	1	39	Buzdolabı	1
13	Arı	2	40	Bünye	1
14	Asker	1	41	Cam	2
15	Ateş	1	42	Cami	1
16	Avokado	1	43	Cevap	2
17	Ay	5	44	Ceviz	1
18	Ayak	2	45	Ciğer	1
19	At	7	46	Civa	1
20	Bahçe	15	47	Civciv	1
21	Bal	4	48	Çağ	1
22	Balık	1	49	Çatı	1
23	Banyo	1	50	Çay	3
24	Bebek	6	51	Çiçek	2
25	Bedel	1	52	Çiftlik	1
26	Belge	1	53	Çocuk	52
27	Beton	1	54	Çöp	6
			55	Çürük	1

56	Dağ	1
57	Dakika	11
58	Dana	2
59	Dans	7
60	Davranış	1
61	Deney	1
62	Deney Tüpü	1
63	Depo	1
64	Deri	1
65	Ders	19
66	Dert	14
67	Deterjan	1
68	Dil (Konuşulan)	2
69	Diş	2
70	Diz	1
71	Doktor	3
72	Domates	1
73	Dudak	1
74	Duvar	1
75	Dükkân	21
76	Dünya	4
77	Ebegümeci	1
78	Egzersiz	1
79	Eğitim	1
80	Ekmek	2
81	Ekran	9
82	El	17
83	Elek	1
84	Elektrik	1
85	Elektronik	1
86	Elma	1
87	Enerji	1
88	Estetik	1
89	Eşya	2
90	Ev	34

91	Et	9
92	Fabrika	28
93	Fasulye	1
94	Fatura	1
95	Fert	1
96	Fırça	1
97	Fırın	2
98	Film	1
99	Fiyat	4
100	Flüt	1
101	Formül	1
102	Fotoğraf	3
103	Futbol	3
104	Gece	10
105	Genetik	2
106	Gluten	18
107	Gol	3
108	Göbek	1
109	Gökyüzü	1
110	Göl	3
111	Görev	2
112	Göz	8
113	Gözyaşı	1
114	Greyfurt	1
115	Grup	1
116	Güç	2
117	Gülle	4
119	Gün	31
120	Güneş	2
121	Gündüz	1
122	Hafta	6
123	Halay	1
124	Halk	4
125	Hamburger	2
126	Hareket	2

127	Harf	15
128	Hasta	4
129	Hastalık	3
130	Hastane	6
131	Hava	8
132	Havalimanı	1
133	Havuç	1
134	Hayal	1
135	Hayvan	6
136	Hikâye	3
137	Hijyen	3
138	Horon	1
139	İlaç	2
140	İlan	1
141	İnek	1
142	İnsan	82
143	İnternet	6
144	İsim	8
145	İş	16
146	İşçi	1
147	Jambon	1
148	Jeton	1
149	Kabak	1
150	Kablo	2
151	Kabus	1
152	Kafa	1
153	Kâğıt	7
154	Kahraman	2
155	Kapı	14
156	Kar	1
157	Karın	1
158	Karınca	1
159	Karpuz	1
160	Kasaba	101
161	Kaş	1

162	Kat	5
163	Kayak	1
164	Kedi	4
165	Kent	1
166	Kereviz	9
167	Kış	2
168	Kız	7
169	Kilo	2
170	Kişi	3
171	Kitap	7
172	Kilo	1
173	Klinik	1
174	Kol	2
175	Koma	1
176	Konu	1
177	Konut	1
178	Koyun	6
179	Köpek	4
180	Köy	1
181	Kulak	5
182	Kulaklık	1
183	Kurs	2
184	Kuş	9
185	Kuşak	4
186	Kutu	1
187	Kuzu	6
188	Küf	1
189	Kümes	1
190	Kürek	1
191	Kütüphane	1
192	Lahana	1
193	Lamba	1
194	Led	1
195	Lider	12
196	Litre	1

197	Maaş	4
198	Maç	1
199	Madalya	3
200	Madde	2
201	Mahalle	1
202	Makine	1
203	Marka	1
204	Marul	1
205	Matematik	2
206	Maydonoz	3
207	Mektup	1
208	Mesai	3
209	Meslek	2
210	Metal	1
211	Metre	1
212	Meyve	1
213	Mikrofon	1
214	Mobilya	3
215	Müşteri	15
216	Müze	12
217	Müzik	1
218	Nefes	2
219	Nesil	1
220	Oda	5
221	Ofis	2
222	Oksijen	4
223	Okul	34
224	Olimpiyat	1
225	Omuz	1
226	Organik	3
227	Orkestra	1
228	Orman	2
229	Ot	3
230	Oyun	8
231	Oyuncak	2

232	Ödev	5
233	Öğrenci	4
234	Öğretmen	14
235	Öküz	2
236	Örümcek	1
237	Paket	1
238	Pankart	1
239	Pano	3
240	Para	34
241	Pas	1
242	Pastırma	1
243	Patates	3
244	Peynir	11
245	Piliç	2
246	Pist	1
247	Piyano	3
248	Piyasa	1
249	Portakal	2
250	Program	1
251	Psikolog	2
252	Prinç	1
253	Program	1
254	Proje	1
255	Rapor	2
256	Reçel	1
257	Resim	4
258	Ruh	2
259	Rüzgâr	1
260	Saat	5
261	Sabah	19
262	Saç	2
263	Sağlık	3
264	Sakal	1
265	Salam	1
266	Salatalık	1

267	Salgın	6
268	Sanat	1
269	Saniye	2
270	Satıcı	1
271	Satranç	4
272	Sayfa	1
273	Sebze	9
274	Sektör	1
275	Sera	4
276	Ses	4
277	Sevgi	2
278	Sınıf	1
279	Sıra	1
280	Sırt	1
281	Sincap	1
282	Sirke	1
283	Slogan	1
284	Sokak	8
285	Soru	5
286	Sosis	1
287	Spor	7
288	Su	19
289	Sucuk	1
290	Sümük	3
291	Sünnet	1
292	Süt	4
293	Şampuan	1
294	Şehir	1
295	Şeker	1
296	Şenlik	4
297	Şube	1
298	Şut	1
299	Tabela	9
300	Tablet	5
301	Tablo	9

302	Talep	6
303	Taş	2
304	Tarla	10
305	Tavuk	9
306	Tekne	1
307	Televizyon	5
308	Teknoloji	1
309	Telefon	14
310	Terazi	1
311	Tereyağ	1
312	Test	1
313	Tezgâh	1
314	Tırnak	1
315	Top	1
316	Toz	54
317	Tuş	2
318	Tuz	1
319	Un	5
320	Ücret	1
321	Ülke	1
322	Ürün	3
323	Üye	1
324	Veri	1
325	Vejetaryen	3
326	Virüs	2
327	Vücut	3
328	Yağ	2
329	Yanak	1
330	Yangın	1
331	Yarışma	1
332	Yaş	2
333	Yaşam	1
334	Yatak	3
335	Yayla	5
336	Yaz	2

337	Yem	6
338	Yemek	1
339	Yıl	3
340	Yol	4
341	Yön	1
342	Yulaf	2

343	Yumurta	9
344	Yuva	1
345	Yüz	2
346	Zeytin	3
347	Zil	2

Abartma Tozu isimli kitapta toplam 1561 terim kullanılmaktadır. Bu terimler 347 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 25 incelendiğinde Abartma Tozu kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ağaç (f: 11), ağız (f: 6), aile (f: 13), akşam (f: 6), alerji (f: 28), ambalaj (f: 18), arı (f: 2), ay (f: 5), ayak(f: 2), at (f: 7), bahçe (f: 15), bal (f: 4), bebek (f: 6), bilgisayar (f: 5), boya (f: 3), buğday (f: 15), burun (f: 2), buzağı (f: 2), cam (f: 2), cevap (f: 2), çay (f: 3), çiçek (f: 2), çocuk (f: 52), çöp (f: 6), dakika (f: 11), dana (f: 2), dans (f: 7), ders (f: 19), dert (f: 14), dil (f: 2),diş (f: 2), doktor (f: 3), dükkân (f: 21), dünya (f: 4), ekmek (f: 2), ekran (f: 9), el (f: 17), eşya (f: 2), ev (f: 34), et (f: 9), fabrika (f: 28), fırın (f: 2), fiyat (f: 4), fotoğraf (f: 3), futbol (f: 3), gece (f: 10), genetik (f: 2), gluten (f: 18), gol (f: 3), göl (f: 3), görev (f: 2), göz (f: 8), güç (f: 4), gün (f: 31), güneş (f: 2), hafta (f: 6), halk (f: 4), hamburger (f: 2), hareket (f: 2), harf (f: 15), hasta (f: 4), hastalık (f: 3), hastane (f: 6), hava (f: 8), hayvan (f: 6), hikâye (f: 3), hijyen (f: 3), ilaç (f: 2), insan (f: 82), internet (f: 6), isim (f: 8), iş (f: 16), kablo (f: 2), kâğıt (f: 7), kahraman (f: 2), kapı (f: 14), kasaba (f: 101), kat (f: 5), kedi (f: 4), kereviz (f: 9), kış (f: 2), kız (f: 7), kilo (f: 2), kişi (f: 3), kitap (f: 7), kol (f: 2), koyun (f: 6), köpek (f: 2), kulak (f: 5), kurs (f: 2), kuş (f: 9), kuşak (f: 4), kuzu (f: 6), lider (f: 12), maaş (f: 4), madalya (f: 3), madde (f: 2), matematik (f: 2), maydanöz (f: 3), mesai (f: 3), meslek (f: 2), mobilya (f: 3), müşteri (f: 15), müze (f: 12), nefes (f: 2), oda (f: 5), ofis (f: 2), oksijen (f: 4), okul (f: 34), organik (f: 3), orman (f: 2), ot (f: 3), oyun (f: 8), oyuncak (f: 2), ödev (f: 5), öğrenci (f: 4), öğretmen (f: 14), öküz (f: 2), pano (f: 3), para (f: 34), patates (f: 3), peynir (f: 11), piliç (f: 2), piyano (f: 3), portakal (f: 2), psikolog (f: 2), rapor (f: 2), resim (f: 4), ruh (f: 2), saat (f: 5), sabah (f: 19), saç (f: 2), sağlık (f: 3), salgın (f: 6), saniye (f: 2), satranç (f: 4), sebze (f: 9), sera (f: 4), ses (f: 4), sevgi (f: 2), sokak (f: 8), soru (f: 5), spor (f: 7), su (f: 19), sümük (f: 3), süt (f: 4), şenlik (f: 4), tabela (f: 9), tablet (f: 5), tablo (f: 9), talep (f: 6), taş (f: 2), tarla (f: 10), tavuk (f: 9), televizyon (f: 5), telefon (f: 14), toz (f: 54), tuş (f: 2), un (f: 5), ürün (f: 3), vejetaryen (f: 3), virüs (f: 2), vücut (f: 3), yağ

(f: 2), yaş (f: 2), yatak (f: 3), yayla (f: 5), yaz (f: 2), yem (f: 6), yıl (f: 3), yol (f: 4), yulaf (f: 2), yumurta (f: 9), yumurta (f: 9), yüz (f: 2), zeytin (f: 3), zil (f: 2). Bu kitapta 170 farklı terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 26.

Babaannem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Ad	2	30	Bulmaca	1
2	Ağaç	20	31	Burun	5
3	Ağız	6	32	Cam	2
4	Ağrı	3	33	Cevap	2
5	Aile	2	34	Cümle	3
6	Ak Mukallit	1	35	Çadır	1
7	Akşam	14	36	Çalı Kuşu	1
8	Alerji	1	37	Çamur	4
9	Alfabe	1	38	Çay	5
10	Alın	1	39	Çınar	1
11	Ambalaj	1	40	Çiçek	2
12	Araştırma	1	41	Çocuk	68
13	At	2	42	Çocukluk	12
14	Ateş	3	43	Dakika	3
15	Ayak	3	44	Dal	1
16	Bacak	2	45	Damar	1
17	Bahçe	1	46	Dans	5
18	Balık	10	47	Deney	1
19	Banyo	1	48	Deprem	2
20	Baş	2	49	Dere	2
21	Bebek	5	50	Deterjan	1
22	Bebeklik	2	51	Diş Budak	1
23	Bel	1	52	Diş Macunu	1
24	Bel Fıtığı	11	53	Diz	2
25	Bilgi	3	54	Doğum	1
26	Bitki	1	55	Doktor	24
27	Boy	1	56	Dua	2
28	Boya	19	57	Dudak	2
29	Böcek	1	58	Duman	1
			59	Ebeveyn	1

60	Ekran	1
61	El	23
62	El İşı	1
63	Eşek	1
64	Eşya	1
65	Ev	53
66	Fanus	1
67	Fasulye	1
68	Fırın	1
69	Film	4
70	Forma	9
71	Fotoğraf	10
72	Futbol	7
73	Futbolcu	2
74	Gaz	1
75	Gazete	1
76	Gece	19
77	Gemi	6
78	Gün	50
79	Günlük	1
80	Göbek	1
81	Gökmar	1
82	Gökyüzü	1
83	Göz	6
84	Gözyaşı	4
85	Gürgen	1
86	Güvercin	1
87	Hafta	7
88	Hap	3
89	Harf	9
90	Hasta	7
91	Hastalık	14
92	Hava	1
93	Hayvan	21
94	Hikâye	2

95	Huş	2
96	Işık	1
97	İğne	5
98	İlaç	3
99	İletişim	1
100	İnsan	17
101	İnternet	7
102	İp	1
103	İsim	7
104	İspinoz	1
105	İş	1
106	Kafa	6
107	Kafes	2
108	Kağıt	10
109	Kale	1
110	Kaleci	9
111	Kalem	4
112	Kanat	1
113	Kapı	24
114	Kaplumbağa	6
115	Kare	3
116	Karın	4
117	Karınca	1
119	Kaş	1
120	Kedi	16
121	Kelebek	1
122	Kelime	3
123	Kestane	1
124	Kız	6
125	Kilo	1
126	Kişi	3
127	Kitap	8
128	Koala	1
129	Kol	4
130	Kostüm	1

131	Kozalak	1
132	Köpek	19
133	Kum	1
134	Kulak	3
135	Kurbağa	2
136	Kuş	21
137	Kuşburnu	1
138	Leke	1
139	Levha	1
140	Limon	5
141	Lira	4
142	Maç	8
143	Makine	2
144	Mantar	7
145	Margarin	2
146	Maymun	1
147	Meslek	1
148	Meşe	5
149	Mısır	4
150	Mikrofon	1
151	Mum	2
152	Müzik	2
153	Not	1
154	Oda	42
155	Okul	22
156	Olay	2
157	Oyun	11
158	Oyuncu	1
159	Omuz	1
160	Orman	2
161	Öğle	2
162	Öğretmen	7
163	Parmak	1
164	Patates	1
165	Pencere	2

166	Peynir	2
167	Plan	1
168	Program	1
169	Psikolog	1
170	Reçel	1
171	Reçine	2
172	Resim	4
173	Ritim	4
174	Röportaj	4
175	Rüya	9
176	Rüzgâr	2
177	Saat	7
178	Sabah	19
179	Saç	24
180	Saksağan	1
181	Saniye	1
182	Seans	1
183	Sedir	2
184	Sendrom	11
185	Serçe	1
186	Servi	1
187	Ses	7
188	Seyirci	1
189	Sirke	1
190	Sınıf	1
191	Sıra	2
192	Sırt	2
193	Soğan	1
194	Sonbahar	1
195	Söz	1
196	Soru	1
197	Soy	1
198	Su	19
199	Süt	1
200	Şampuan	3

201	Şeker	2
202	Şurup	6
203	Tablet	10
204	Taç	1
205	Tahta	1
206	Takım	3
207	Tansiyon	4
208	Taş	20
209	Tedavi	2
210	Telefon	18
211	Televizyon	14
212	Ten	1
213	Terapi	1
214	Tezgâh	1
215	Tıp	1
216	Tırnak	1
217	Tiyatro	2
218	Tiyatrocu	1
219	Top	12
220	Toprak	1

221	Tuş	1
222	Tüp	1
223	Tür	2
224	Tüy	2
225	Uygulama	7
226	Vişne	9
227	Yağ	6
228	Yanak	1
229	Yangın	4
230	Yaprak	7
231	Yaz	2
232	Yazı	1
233	Yem	1
234	Yıldız	3
235	Yumurta	3
236	Yuva	1
237	Yüz	6
238	Zeytin	1
239	Zil	2

Babaannem Geri Döndü isimli kitapta toplam 1206 terim kullanılmaktadır. Bu terimler 239 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 26 incelendiğinde Babaannem Geri Döndü kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ad (f: 2), ağaç (f: 20), ağız (f: 6), ağırlı (f: 3), aile (f: 2), akşam (f: 14), at (f: 2), ateş (f: 3), ayak (f:), bacak (f: 2), balık (f: 10), baş (f: 2), bebek (f: 2), bebeklik (f: 2), bel fıtığı (f: 11), bilgi (f: 3), boya (f: 19), burun (f: 5), cam (f: 2), cevap (f: 2), cümle (f: 3), çamur (f: 4), çay (f: 5), çocuk (f:68), çocukluk (f: 12), dakika (f: 3), dans (f: 5), deprem (f: 2), dere (f: 2), diz (f: 2), doktor (f: 24), dua (f: 2), dudak (f: 2), el (f: 23), ev (f: 53), film (f: 4), forma (f: 9), fotoğraf (f: 10), futbol (f: 7), futbolcu (f: 2), gece (f: 19), gemi (f: 6), gün (f: 50), göz (f: 6), gözyaşı (f: 4), hafta (f: 7), hap (f: 3), harf (f: 9), hasta (f: 7), hastalık (f: 14), hayvan (f: 21), hikâye (f: 2), huş (f: 2), iğne (f: 5), ilaç (f: 3), insan (f: 17), internet (f: 7), isim (f: 7), kafa (f: 6), kafes (f: 2), kâğıt (f: 10), kaleci (f: 9), kalem (f: 4), kapı (f: 24), kaplumbağa (f: 6), kare (f: 3), karın

(f: 4), kedi (f: 16), kelime (f: 3), kız (f: 6), kişi (f: 3), kitap (f: 8), kol (f: 4), köpek (f: 19), kulak (f: 3), kulak (f: 3), kurbağa (f: 2), kuş (f: 21), limon (f: 5), lira (f: 4), maç (f: 8), mantar (f: 7), margarin (f: 2), meşe (f: 5), mısır (f: 4), mum (f: 2), müzik (f: 2), oda (f: 42), okul (f: 22), olay (f: 2), oyun (f: 11), orman (f: 2), öğle (f: 2), öğretmen (f: 7), pencere (f: 2), peynir (f: 2), reçine (f: 2), resim (f: 4), ritim (f: 4), röportaj (f: 4), rüya (f: 9), rüzgâr (f: 2), saat (f: 7), sabah (f: 19), saç (f: 24), sedir (f: 2), sendrom (f: 11), sıra (f: 2), sırt (f: 2), su (f: 19), şampuan (f: 3), şeker (f: 2), şurup (f: 6), tablet (f: 10), takım (f: 3), tansiyon (f: 4), taş (f: 20), tedavi (f: 2), telefon (f: 18), televizyon (f: 14), tiyatro (f: 2), top (f: 12), tür (f: 2), tüy (f: 2), uygulama (f: 7), vişne (f: 9), yağ (f: 6), yangın (f: 4), yaprak (f: 7), yaz (f: 2), yıldız (f: 3), yumurta (f: 3), yüz (f: 6), zil (f: 2). Bu kitapta 105 farklı terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 27.

Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Ağaç	13	32	Bilgi	1
2	Ağız	9	33	Bilgisayar	4
3	Ağrı	1	34	Birey	1
4	Aile	25	35	Boğaz	1
5	Akşam	13	36	Boşaltım Sistemi	1
6	Aktivite	3	37	Boy	1
7	Alan	1	38	Boyun	2
8	Ameliyat	4	39	Burun	5
9	Anahtar	6	40	Bütçe	1
10	Anestezi	4	41	Cevap	2
11	Asistan	2	42	Cümle	3
12	Aşı	1	43	Çamur	3
13	Atık	1	44	Çay	2
14	Avuç	1	45	Çene	1
15	Avlu	1	46	Çınar	1
16	Ay	2	47	Çim	2
17	Ayak	8	48	Çocuk	51
18	Bacak	5	49	Çukur	1
19	Bağırsak	1	50	Dakika	8
20	Bağıışıklık	1	51	Davranış	5
21	Bağıışıklık Sistemi	1	52	Demir	5
22	Bahar	2	53	Deri	2
23	Bahçe	51	54	Dil	7
24	Bale	1	55	Diş	4
25	Balık	1	56	Diz	1
26	Balkon	1	57	Doberman	1
27	Barınak	2	58	Doktor	9
28	Baş	3	59	Domates	1
29	Bebek	20	60	Dudak	1
30	Bel Fıtığı	1	61	Dut	1
31	Belge	6	62	Duvar Kâğıdı	1
			63	Duyu	1

64	Ebeveyn	1
65	Eğitim	48
66	Eğitmen	5
67	Ekonomi	1
68	El	7
69	Elektrik	1
70	Enerji	4
71	Ense	6
72	Erkek	2
73	Erozyon	2
74	Et	1
75	Ev	111
76	Eylem	1
77	Fatura	1
78	Fert	1
79	Film	6
80	Fiş	1
81	Fotoğraf	2
82	Futbol	1
83	Futbolcu	1
84	Gaz	11
85	Gaz Maskesi	1
86	Gazete	4
87	Gece	29
88	Göbek	1
89	Göz	12
90	Gözlük	2
91	Gözyaşı	2
92	Grev	1
93	Gün	98
94	Gündüz	2
95	Güneş	3
96	Gürültü	1
97	Güvercin	7
98	Hafıza	1

99	Hafta	20
100	Halay	2
101	Hasta	15
102	Hastalık	3
103	Hastane	2
104	Hava	7
105	Havuz	6
106	Hayal	1
107	Hayal Gücü	1
108	Hayat	12
109	Hayvan	16
110	Huy	1
111	İrk	1
112	Işık	1
113	İlaç	1
114	İletişim	1
115	İmza	3
116	İnsan	36
117	İnternet	2
119	İsim	1
120	İş	14
121	İşçi	2
122	İzleyici	2
123	Kablo	9
124	Kâğıt	7
125	Kafa	5
126	Kafes	3
127	Kalp	1
128	Kamera	3
129	Kanat	2
130	Kangal	7
131	Kap	22
132	Kapı	42
133	Kar	12
134	Kardeş	7

135	Karın	2
136	Kas	1
137	Kat	2
138	Kedi	5
139	Kelime	2
140	Kemik	20
141	Kış	2
142	Kız	4
143	Kızak	2
144	Kilo	3
145	Kitap	3
146	Kol	6
147	Komut	1
148	Köpek	123
149	Köy	22
150	Kulak	12
151	Kulak Zarı	1
152	Kuş	3
153	Kuyruk	14
154	Kümes	4
155	Lale	6
156	Lastik	1
157	Leke	2
158	Maaş	3
159	Maç	2
160	Makine	1
161	Makyaj	1
161	Mektup	6
162	Metre	1
163	Mide	7
164	Model	2
165	Muayene	1
166	Mum	1
167	Müşteri	5
168	Müzik	2

169	Nefes	1
170	Oda	35
171	Ofis	22
172	Okul	29
173	Olay	4
174	Organik	1
175	Ot	8
176	Oyun	11
177	Oyuncak	1
178	Ödev	11
179	Öğretmen	21
180	Para	8
181	Parfüm	1
182	Parmak	2
183	Personel	3
184	Plan	3
185	Plastik	3
186	Program	2
187	Proje	1
188	Psikolog	3
189	Psikoloji	4
190	Radyo	1
191	Raf	1
192	Refleks	1
193	Reklam	1
194	Renk	1
195	Resim	3
196	Rol	1
197	Romatizma	1
198	Rüzgâr	5
199	Saat	20
200	Sabah	23
201	Saç	7
202	Salya	7
203	Saman	2

204	Samanlık	1
205	Sanat	1
206	Saniye	1
207	Sel	1
208	Ses	11
209	Sindirim Sistemi	1
210	Sinema	1
211	Soğan	1
212	Soru	2
213	Spor	4
214	Su	18
215	Süt	20
216	Şampuan	2
217	Şarj	4
218	Şiir	8
219	Şirket	6
220	Tablet	3
221	Tahta	4
222	Tansiyon	2
223	Tarla	1
224	Tat	1
225	Tavuk	6
226	Telefon	10
227	Televizyon	8
228	Tırnak	1
229	Top	15
230	Toplantı	1

231	Toprak	4
232	Toz	1
233	Tören	2
234	Tuş	2
235	Tükürük	1
236	Tüy	8
237	Vaka	1
238	Veteriner	17
239	Vücut	1
240	Yanak	2
241	Yaprak	2
242	Yarışma	2
243	Yaş	1
244	Yayın	2
245	Yaz	3
246	Yazılım	2
247	Yetişkin	1
248	Yıl	5
249	Yoğurt	17
250	Yol	9
251	Yolculuk	1
252	Yumurta	2
253	Yuva	1
254	Yün	1
255	Yüz	2
256	Zemin	1

Cingo isimli kitapta toplam 1715 terim kullanılmaktadır. Bu terimler 256 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 27 incelendiğinde Cingo kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ağaç (f: 13), ağız (f: 9), aile (f: 25), akşam (f: 13), aktivite (f: 3), ameliyat (f: 4), anahtar (f: 6), anestezi (f: 4), asistan (f: 2), ay (f: 2), ayak (f: 8), bacak (f: 5), bahar (f: 2), bahçe (f: 51), barınak (f: 2), baş (f: 3), bebek (f: 20), belge (f:6), bilgisayar

(f: 4), boyun (f: 2), burun (f: 5), cevap (f: 2), cümle (f: 3), çamur (f: 3), çay (f: 2), çim (f: 2), çocuk (f: 51), dakika (f: 8), davranış (f: 5), demir (f: 5), deri (f: 2), dil (f: 7), diş (f: 4), doktor (f: 9), eğitim (f: 48), eğitmen (f: 5), el (f: 7), enerji (f: 4), ense (f: 6), erkek (f: 2), erozyon (f: 2), ev (f: 111), film (f: 6), fotoğraf (f: 2), gaz (f: 11), gazete (f: 4), gece (f: 29), göz (f: 12), gözlük (f: 2), gözyaşı (f: 2), gün (f: 98), gündüz (f: 2), güneş (f: 3), güvercin (f: 7), hafta (f: 20), halay (f: 2), hasta (f: 15), hastalık (f: 3), hastane (f: 2), hava (f: 7), havuz (f: 6), hayat (f: 12), hayvan (f: 16), imza (f: 3), insan (f: 36), internet (f: 2), iş (f: 14), işçi (f: 2), izleyici (f: 2), kablo (f: 9), kâğıt (f: 7), kafa (f: 5), kafes (f: 3), kamera (f: 3), kanat (f: 2), kangal (f: 7), kap (f: 22), kapı (f: 42), kar (f: 12), kardeş (f: 7), karın (f: 2), kat (f: 2), kedi (f: 5), kelime (f: 2), kemik (f: 20), kış (f: 2), kız (f: 4), kızak (f: 2), kilo (f: 3), kitap (f: 3), kol (f: 6), kçpek (f: 123), köy (f: 22), kulak (f: 12), kuş (f: 3), kuyruk (f: 14), kümes (f: 4), lale (f: 6), leke (f: 2), maaş (f: 3), maç (f: 2), mektup (f: 6), mide (f: 7), model (f: 2), müşteri (f: 5), müzik (f: 2), müşteri (f: 5), müzik (f: 2), oda (f: 35), ofis (f: 22), okul (f: 29), olay (f: 4), ot (f: 8), oyun (f: 11), ödev (f: 11), öğretmen (f: 21), para (f: 8), parmak (f: 2), personel (f: 3), plan (f: 3), plastik (f: 3), program (f: 2), psikolog (f: 3), psikoloji (f: 4), resim (f: 3), rüzgâr (f: 5), saat (f: 20), sabah (f: 23), saç (f: 7), salya (f: 7), saman (f: 2), ses (f: 11), soru (f: 2), spor (f: 4), su (f: 18), süt (f: 20), şampuan (f: 2), şarj (f: 4), şiir (f: 8), şirket (f: 6), tablet (f: 3), tahta (f: 4), tansiyon (f: 2), tavuk (f: 6), tavuk (f: 6), telefon (f: 10), televizyon (f: 8), top (f: 15), toprak (f: 4), tören (f: 2), tuş (f: 2), tüy (f: 8), veteriner (f: 17), yanak (f: 2), yaprak (f: 2), yarışma (f: 2), yayın (f: 2), yaz (f: 3), yazılım (f: 2), yıl (f: 5), yoğurt (f: 17), yol (f: 9), yumurta (f: 2), yüz (f: 2). Bu kitapta 92 farklı terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 28.

Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Adalet	1	32	Dünya	3
2	Ağaç	4	33	Eğitim	1
3	Ağıl	1	34	El Lambası	1
4	Ağız	1	35	El Feneri	1
5	Akşam	7	36	Elektrik	12
6	Âlem	1	37	Elma	2
7	Ambalaj	5	38	Ense	1
8	Armut	19	39	Etiket	1
9	Bakkal	1	40	Fare	11
10	Berber	1	41	Fasulye	1
11	Bıyık	2	42	Film	1
12	Boğaz	1	43	Fiş	1
13	Bozuk Para	1	44	Fiyat	3
14	Bütçe	1	45	Formül	1
15	Cam	3	46	Futbol	1
16	Cami	29	47	Futbolcu	1
17	Cep	1	48	Gazete	13
18	Cevap	10	49	Gazeteci	1
19	Çamur	1	50	Gece	4
20	Çan	17	51	Gemi	1
21	Çay	1	52	Göl	2
22	Çırak	9	53	Göz	5
23	Çocuk	57	54	Gram	14
24	Çuval	8	55	Gün	24
25	Dakika	1	56	Gündüz	2
26	Dayı	1	57	Hafta	7
27	Depo	4	58	Hâyâl	1
28	Diş	2	59	Hayvan	3
29	Doktor	4	60	Hırsız	13
30	Dua	4	61	Hikâye	1
31	Dümen	1	62	Hindi	1
			63	Hoca	10

64	İnsan	9
65	İş	3
66	İşçi	1
67	Jelatin	2
68	Jeton	1
69	Kablo	1
70	Kafa	1
71	Kâğıt	6
72	Kahveci	1
73	Kalp	1
74	Kapı	1
75	Kaptan	11
76	Kâr	1
77	Karın	2
78	Kariyer	1
79	Kasa	1
80	Kaş	3
81	Kış	3
82	Kilise	2
83	Kilo	24
84	Kitap	31
85	Koli	1
86	Koyun	2
87	Köpek	7
88	Köy	35
89	Köylü	1
90	Lamba	1
91	Lesitin	1
92	Mal	9
93	Malzeme	1
94	Masal	1
95	Meslek	9
96	Mevsim	1
97	Mısır	2
98	Mum	16

99	Mühendis	1
100	Mürettebat	1
101	Müşteri	30
102	Oda	1
103	Okul	10
104	Öğle	2
105	Öğrenci	3
106	Öğretmen	4
107	Para	32
108	Peynir	2
109	Plan	2
10	Polis	3
111	Priz	1
112	Raf	10
113	Reklam	4
114	Romatizma	1
115	Ruh	7
116	Saat	9
117	Sabah	8
118	Saç	20
119	Sene	1
120	Sıcak	2
121	Sığır	2
122	Sınıf	1
123	Slogan	2
124	Soluk	1
125	Sokak	1
126	Soru	15
127	Su	16
128	Şarkıcı	1
129	Şeker	1
130	Tabela	2
131	Tarla	4
132	Telefon	4
133	Terazi	4

134	Terzi	1
135	Ticarethane	1
136	Tiyatro	1
137	Tuz	9
138	Tüketici	1
139	Üretici	1
140	Ürün	19
141	Vakit	2
142	Yatak	1

143	Yavru	1
144	Yaz (Mevsim)	17
145	Yazar	2
146	Yerel	2
147	Yetişkin	31
148	Yumruk	1
149	Yüz	3
150	Zaman	6
151	Zekâ	3

Dedemin Bakkalı isimli kitapta toplam 846 terim kullanılmaktadır. Bu terimler 151 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 28 incelendiğinde Dedemin Bakkalı kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ağaç (f: 4), akşam (f: 7), ambalaj (f: 5), armut (f: 19), bıyık (f: 2), cam (f: 3), cami (f: 29), cevap (f: 10), çan (f: 17), çırak (f: 9), çocuk (f: 57), çuval (f: 8), depo (f: 4), diş (f: 2), doktor (f: 4), dua (f: 4), dünya (f: 3), elektrik (f: 12), elma (f: 2), fare (f: 11), fiyat (f: 3), gazete (f: 13), gece (f: 4), göl (f: 2), göz (f: 5), gram (f: 14), gün (f: 24), gündüz (f: 2), hafta (f: 7), hayvan (f: 3), hırsız (f: 13), hoca (f: 10), insan (f: 9), iş (f: 3), jelatin (f: 2), kâğıt (f: 6), kaptan (f: 11), karın (f: 2), kaş (f: 3), kış (f: 3), kilise (f: 2), kilo (f: 24), kitap (f: 31), koyun (f: 2), köpek (f: 7), köy (f: 35), mal (f: 9), meslek (f: 9), mısır (f: 2), mum (f: 16), müşteri (f: 30), okul (f: 10), öğle (f: 2), öğrenci (f: 3), öğretmen (f: 4), para (f: 32), peynir (f: 2), plan (f: 2), polis (f: 3), raf (f: 10), reklam (f: 4), ruh (f: 7), sabah (f: 8), saç (f: 20), sıcak (f: 2), sığır (f: 2), slogan (f: 2), soru (f: 15), su (f: 16), tabela (f: 2), tarla (f: 4), terazi (f: 4), tuz (f: 9), ürün (f: 19), vakit (f: 2), yaz (f: 17), yazar (f: 2), yerel (f: 2), yetişkin (f: 31), yüz (f: 3), zaman (f: 6), zekâ (f: 3). Bu kitapta 69 farklı terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 29.

Dedemin Bakkalı Çırac İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Ad	2	32	Çocuk	31
2	Afiş	1	33	Dakika	5
3	Ağaç	18	34	Dal	4
4	Aile	6	35	Davranış	1
5	Akıl	1	36	Defter	1
6	Akşam	5	37	Derece	1
7	Ambalaj	1	38	Dernek	1
8	An	1	39	Deyim	4
9	Anahtar	4	40	Dil	1
10	Anı	1	41	Direktör	6
11	Analiz	1	42	Diş	1
12	Ansiklopedi	1	43	Diyalog	2
13	Armut	4	44	Doktor	2
14	Asker	1	45	Duygu	1
15	Astronot	1	46	Dünya	1
16	Atasözü	5	47	Düşünce	1
17	Ayva	3	48	Eczane	1
18	Baykuş	1	49	Edebiyat	1
19	Bebek	3	50	Editör	1
20	Bekçi	1	51	El	1
21	Bilmece	10	52	Fırın	1
22	Biyografi	4	53	Film	1
23	Broşür	2	54	Fotoğraf	2
24	Burun	1	55	Futbol	5
25	Cami	2	56	Futbolcu	1
26	Cevap	1	57	Gazete	11
27	Cümle	6	58	Gece	4
28	Çağ	1	59	Gol	2
29	Çay	1	60	Gökdoğan	1
30	Çekirdek	3	61	Göz	2
31	Çırac	6	62	Gözlemci	1
			63	Gözlükçü	1

64	Gün	21
65	Güneş	1
66	Hafta	5
67	Harf	7
68	Hastane	1
69	Hayal	9
70	Hayvan	1
71	Hikâye	19
72	Huy	1
73	Işık	2
74	İcat	2
75	İlaç	1
76	İnsan	12
77	İsim	3
78	İyimser	6
79	Kafa	1
80	Kâğıt	6
81	Kaleci	1
82	Kanarya	1
83	Kara	2
84	Karanfil	1
85	Karın	1
86	Karınca	1
87	Karpuz	1
88	Kasaba	1
89	Kaş	1
90	Kedi	29
91	Kelime	8
92	Kilo	6
93	Kitap	18
94	Köpek	5
95	Kötümser	5
96	Köy	3
97	Kulak	3
98	Kural	12

99	Kurşun	1
100	Kuş	25
101	Külâh	1
102	Kümes	1
103	Lens	1
104	Limon	4
105	Limonata	1
106	Litre	1
107	Maaş	2
108	Maç	8
109	Makine	3
110	Masal	2
111	Matematik	2
112	Mektup	1
113	Mesaj	4
114	Metin	2
115	Meyve	4
116	Mikrofon	1
117	Misafir	1
119	Müdür	1
120	Müşteri	11
121	Okul	4
122	Orman	4
123	Ot	3
124	Otobiyografi	7
125	Oyun	2
126	Oyuncu	2
127	Öğretmen	2
128	Para	17
129	Pervaz	1
130	Peynir	2
131	Pire	1
132	Pirinç	1
133	Plan	9
134	Portre	1

135	Proje	1
136	Prova	1
137	Radyo	7
138	Raf	2
139	Rakam	2
140	Renk	1
141	Resim	3
142	Röportaj	6
143	Ruh	1
144	Rüya	8
145	Saat	9
146	Sabah	5
147	Saç	1
148	Sayfa	6
149	Sebze	4
150	Sergi	1
151	Sırt	3
152	Sincap	13
153	Sinek	3
154	Slogan	1
155	Soru	3
156	Soy ad	1
157	Söz	3
158	Su	1
159	Süt	2
160	Şarkı	5
161	Şeker	1
162	Şelale	1
163	Şenlik	1
164	Tabela	1

165	Tansiyon	1
166	Tarla	1
167	Taş	1
168	Tavuk	2
169	Televizyon	2
170	Tepe	1
171	Terazi	1
172	Tezgah	1
173	Tilki	1
174	Uçak	1
175	Un	1
176	Usta	1
177	Ülke	1
178	Ürün	1
179	Üzüm	4
180	Vanilya	1
181	Vişne	1
182	Yağ	5
183	Yağmur	1
184	Yaprak	8
185	Yarasa	1
186	Yaz	1
187	Yazar	2
188	Yazı	1
189	Yetişkin	21
190	Yıl	3
191	Yonca	7
192	Yumurta	2
193	Zaman	8
194	Zencefil	1

Dedemin Bakkalı Çırak isimli kitapta toplam 707 terim kullanılmaktadır. Bu terimler 194 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 29 incelendiğinde Dedemin Bakkalı - Çırak kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ad (*f*: 2), ağaç (*f*: 18),

aile (f: 6), akşam (f: 5), anahtar (f: 4), armut (f: 4), atasözü (f: 5), ayva (f: 3), bebek (f: 3), bilmece (f: 10), biyografi (f: 4), broşür (f: 2), cami (f: 2), cümle (f: 6), çekirdek (f: 3), çırak (f: 6), çocuk (f: 31), dakika (f: 5), dal (f: 4), deyim (f: 4), direktör (f: 6), diyalog (f: 2), doktor (f: 2), fotoğraf (f: 2), futbol (f: 5), gazete (f: 11), gece (f: 4), gol (f: 2), göz (f: 2), gün (f: 21), hafta (f: 5), harf (f: 7), hayal (f: 9), hikâye (f: 19), ışık (f: 2), icat (f: 2), insan (f: 12), isim (f: 3), iyimser (f: 6), kâğıt (f: 6), kara (f: 2), kedi (f: 29), kelime (f: 8), kilo (f: 6), kitap (f: 18), köpek (f: 5), kötümser (f: 5), köy (f: 3), kulak (f: 3), kural (f: 12), kuş (f: 25), limon (f: 4), maaş (f: 2), maç (f: 8), makine (f: 3), masal (f: 2), matematik (f: 2), mesaj (f: 4), metin (f: 2), meyve (f: 4), müşteri (f: 11), okul (f: 4), orman (f: 4), ot (f: 3), otobiyografi (f: 7), oyun (f: 2), oyuncu (f: 2), öğretmen (f: 2), para (f: 17), peynir (f: 2), plan (f: 9), radyo (f: 7), raf (f: 2), reklam (f: 2), resim (f: 3), röportaj (f: 6), rüya (f: 8), saat (f: 9), sabah (f: 5), sayfa (f: 6), sebze (f: 4), sırt (f: 3), sincap (f: 13), sinek (f: 3), soru (f: 3), söz (f: 3), süt (f: 2), şarkı (f: 5), tavuk (f: 2), televizyon (f: 2), üzüm (f: 4), yağ (f: 5), yaprak (f: 8), yazar (f: 2), yetişkin (f: 21), yıl (f: 3), yonca (f: 7), yumurta (f: 2), zaman (f: 2). Bu kitapta 95 farklı terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 30.

Lo İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Ağaç	1	32	Defter	1
2	Ağız	3	33	Demir	1
3	Akıl	1	34	Dere	2
4	Akşam	4	35	Deprem	1
5	Asker	6	36	Deterjan	1
6	Ateş	1	37	Dil	1
7	Ay	10	38	Diş	2
8	Ayak	9	39	Doktor	1
9	Ay Çiçeği	1	40	Dua	4
10	Bacak	3	41	Dut	3
11	Baş	2	42	Dünya	1
12	Bıyık	3	43	El	2
13	Boğaz	1	44	Ekmek	3
14	Bozukpara	1	45	Eşya	2
15	Bulut	3	46	Fasulye	13
16	Cevap	1	47	Fırtına	1
17	Çadır	113	48	Forma	1
18	Çadırlı	1	49	Gece	1
19	Çamur	5	50	Gökyüzü	2
20	Çavuş	4	51	Göz	2
21	Çarpma	1	52	Gün	2
22	Çekirdek	4	53	Güneş	13
23	Çıkarma	1	54	Halı	1
24	Çiçek	1	55	Hasat	4
25	Çiftçi	3	56	Hasta	13
26	Çoban	2	57	Hastane	10
27	Çocuk	3	58	Harf	1
28	Çuval	7	59	Hayvan	1
29	Dağ	5	60	Hesap	1
30	Dal	2	61	İlaç	1
31	Dans	1	62	İşçi	25
			63	Kafa	2

64	Kalem	11
65	Kalp	3
66	Karın	3
67	Karınca	3
68	Kemik	1
69	Kış	1
70	Kıyafet	1
71	Kilim	4
72	Kitap	24
73	Kol	3
74	Koyun	2
75	Köpek	4
76	Köy	13
77	Köy Okulu	1
78	Köylü	2
79	Kulak	1
80	Kurt	1
81	Kuzu	2
82	Mevsim	3
83	Mevsimlik	2
84	Meyve	1
85	Mısır	27
86	Mum	1
87	Nefes	1
88	Okul	82
89	Omuz	2
90	Oyun	9
91	Oyuncu	5
92	Önlük	1
93	Öğrenci	3
94	Öğretmen	10
95	Para	66
96	Pamuk	1
97	Peynir	1
98	Pirinç	1

99	Polis	1
100	Resim	1
101	Rüzgâr	1
102	Sabah	7
103	Saç	1
104	Sahne	1
105	Sayfa	2
106	Sayı	4
107	Sebze	4
108	Sel	1
109	Sınıf	1
110	Sırt	3
111	Soğan	7
112	Soru	1
113	Su	11
114	Şemsiye	7
115	Tabak	2
116	Tablet	4
117	Tahıl	1
118	Tarım	2
119	Tarla	95
120	Taş	17
121	Tiyatro	3
122	Tiyatrocu	3
123	Toplama	1
124	Toprak	1
125	Trafik İşaretleri	1
126	Tükenmez Kalem	1
127	Türkü	4
128	Un	1
129	Üzüm	4
130	Vücut	1
131	Yağ	1
132	Yağmur	32
133	Yastık	2

134	Yastık	2
135	Yaprak	1
136	Yatak	1
137	Yaz	10
138	Yazı	9
139	Yevmiye	2

140	Yıldız	1
141	Yol	2
142	Yumurta	3
143	Yuva	2
144	Zeytin	1

Lo isimli kitapta toplam 879 terim kullanılmaktadır. Bu terimler 144 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 30 incelendiğinde Lo kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ağız (f: 3), akşam (f: 4), asker (f: 6), ay (f: 10), ayak (f: 9), bacak (f: 3), baş (f: 2), bıyık (f: 3), bulut (f: 3), çadır (f: 113), çamur (f: 5), çavuş (f: 4), çekirdek (f: 4), çiftçi (f: 3), çoban (f: 2), çocuk (f: 3), çuval (f: 7), dağ (f: 5), dal (f: 2), dere (f: 2), diş (f: 2), dua (f: 4), dut (f: 3), el (f: 2), ekmek (f: 3), eşya (f: 2), fasulye (f: 13), gökyüzü (f: 2), göz (f: 2), gün (f: 2), güneş (f: 13), hasat (f: 4), hasta (f: 13), hastane (f: 10), işçi (f: 25), kafa (f: 2), kalem (f: 11), kalp (f: 3), karın (f: 3), karınca (f: 3), kilim (f: 4), kitap (f: 24), kol (f: 3), koyun (f: 2), köpek (f: 4), köy (f: 13), köylü (f: 2), kuzu (f: 2), mevsim (f: 3), mevsimlik (f: 2), mısır (f: 27), okul (f: 82), omuz (f: 2), oyun (f: 9), oyuncu (f: 5), öğrenci (f: 3), öğretmen (f: 10), para (f: 66), sabah (f: 7), sayfa (f: 2), sayı (f: 4), sebze (f: 4), sırt (f: 3), soğan (f: 7), su (f: 11), şemsiye (f: 7), tabak (f: 2), tablet (f: 4), tarım (f: 2), tarla (f: 95), taş (f: 17), tiyatro (f: 3), tiyatrocusu (f: 3), türkü (f: 4), üzüm (f: 4), yağmur (f: 32), yastık (f: 2), yaz (f: 10), yazı (f: 9), yevmiye (f: 2), yol (f: 2), yumurta (f: 3), yuva (f: 2). Bu kitapta 61 farklı terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 31.

Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Ad	1	32	Beden	1
2	Ada	1	33	Bıyık	1
3	Adım	1	34	Bilek	1
4	Ağaç	2	35	Bilgi	1
5	Ağız	6	36	Bilim	1
6	Akşam	6	37	Bilgisayar	9
7	Alerji	3	38	Boy	2
8	Alfabe	2	39	Boyun	1
9	Akşam	4	40	Bölme	1
10	Alın	1	41	Bulut	1
11	Ambulans	2	42	Burun	1
12	Anaokulu	1	43	Buzdolabı	2
13	Animasyon	1	44	Cam	3
14	Anket	1	45	Cami	1
15	Araştırma	1	46	Cep	1
16	Armut	2	47	Cevap	11
17	Aslan	1	48	Ceviz	2
18	Avukat	1	49	Cüce	1
19	Ayak	10	50	Cümle	3
20	Ayı	1	51	Çamur	1
21	Bacak	3	52	Çarpma	2
22	Bahçe	26	53	Çay	2
23	Bal	3	54	Çember	1
24	Balık	4	55	Çıkarma	1
25	Balon	2	56	Çiçek	1
26	Basket	1	57	Çiçek	2
27	Basketbol	1	58	Çocuk	80
28	Baş	2	59	Çöp	1
29	Başlık	1	60	Dağ	1
30	Bayrak	1	61	Dakika	20
31	Bebek	2	62	Dans	3
			63	Demir	1

64	Dergi	1
65	Ders	45
66	Deniz	1
67	Ders	6
68	Dinozor	2
69	Diş	4
70	Diz	2
71	Doktor	4
72	Domates	1
73	Dua	1
74	Duman	1
75	Dünya	4
76	Efsane	5
77	El	12
78	Elma	4
79	Empati	1
80	Enerji	1
81	Erkek	1
82	Ev	104
83	Evcil	4
84	Fanus	3
85	Fare	5
86	Fırın	3
87	Film	3
88	Futbol	5
89	Gaz	3
90	Gece	9
91	Gemi	1
92	Genç	3
93	Gökkuşığı	1
94	Göl	1
95	Görev	1
96	Göz	10
97	Gözyaşı	2
98	Gün	72

99	Güneş	7
100	Güz	1
101	Haber	6
102	Hafta	21
103	Hamster	1
104	Harf	8
105	Hastane	3
106	Hava	2
107	Hayal	7
108	Hayvan	13
109	Hece	3
110	Hedef	1
111	Hentbol	1
112	Işık	1
113	İnsan	16
114	İsim	25
115	İskelet	1
116	Kabus	1
117	Kafa	6
118	Kafes	2
119	Kâğıt	15
120	Kalem	2
121	Kamera	3
122	Kanat	1
123	Kanca	1
124	Kaplumbağa	1
125	Kaptan	2
126	Kar	2
127	Karakter	1
128	Karar	1
129	Karga	1
130	Karın	5
131	Karton	122
132	Kedi	12
133	Kelime	5

134	Kemik	2
135	Kesir	2
136	Kız	4
137	Kilo	5
138	Kitap	2
139	Kol	6
140	Koku	3
141	Konu	4
142	Koridor	8
143	Köpek	14
144	Köy	2
145	Kucak	1
146	Kurbağa	1
147	Kuş	9
148	Limonata	1
149	Litre	1
150	Maç	6
151	Madalya	1
152	Madde	2
153	Mahalle	3
154	Maket	8
155	Matematik	2
156	Mektup	60
157	Memleket	1
158	Metin	1
159	Metre	4
160	Mevsim	2
161	Meyve	4
162	Mide	4
163	Mikrofon	2
164	Musluk	1
165	Muz	1
166	Müzik	4
167	Nefes	1
168	Nokta	1

169	Oda	22
170	Okul	290
171	Omuz	3
172	Ova	1
173	Oyun	11
174	Oyuncu	1
175	Ödev	28
176	Ödül	1
177	Öneri	1
178	Öğrenci	38
179	Öğretmen	118
180	Pankart	1
181	Para	1
182	Parmak	1
183	Pencere	2
184	Peynir	1
185	Plan	3
186	Portakal	3
187	Poster	1
188	Problem	2
189	Renk	1
190	Ressam	1
191	Rol	1
192	Saat	11
193	Sabah	38
194	Saç	1
195	Santimetre	2
196	Satranç	1
197	Sayfa	1
198	Sene	1
199	Ses	6
200	Sınıf	60
201	Sıra	1
202	Sırt	3
203	Sıvı	1

204	Sivilce	1
205	Slogan	3
206	Soğuk	3
207	Sokak	2
208	Soru	19
209	Su	8
210	Surat	1
211	Süt	2
212	Şaka	2
213	Şeftali	2
214	Şiir	1
215	Tablet	12
216	Takım	4
217	Talep	2
218	Tarih	1
219	Tarla	1
220	Telefon	2
221	Televizyon	1
222	Teknoloji	2
223	Ter	4
224	Top	5
225	Toplama	1
226	Tören	8
227	Tüy	1
228	Usta	1

229	Uzay	1
230	Ülke	6
231	Veli	2
232	Video	1
233	Virgül	1
234	Voleybol	1
235	Vücut	2
236	Yağ	1
237	Yağmur	4
238	Yanak	1
239	Yangın	2
240	Yara	2
241	Yarışma	8
242	Yaş	5
243	Yaşlı	3
244	Yatak	11
245	Yaz	1
246	Yazı	6
247	Yetişkin	12
248	Yıl	6
249	Yoğurt	2
250	Yumurta	2
251	Yüz	3
252	Zeytin	1
253	Zil	6

Oh Ne Âlâ Memleket isimli kitapta toplam 1890 terim kullanılmaktadır. Bu terimler 253 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 31 incelendiğinde Oh Ne Âlâ Memleket kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ağaç (*f*: 2), ağız (*f*: 6), akşam (*f*: 6), alerji (*f*: 3), alfabe (*f*: 2), akşam (*f*: 4), ambulans (*f*: 2), armut (*f*: 2), ayak (*f*: 10), bacak (*f*: 3), bahçe (*f*: 26), bal (*f*: 3), balık (*f*: 4), balon (*f*: 2), baş (*f*: 2), bebek (*f*: 2), bilgisayar (*f*: 9), boy (*f*: 2), buzdolabı (*f*: 2), cam (*f*: 3), cevap (*f*: 11), ceviz (*f*: 2), cümle (*f*: 3), çarpma (*f*: 2), çay (*f*: 2), çiçek (*f*: 2), çocuk (*f*: 80), dakika (*f*: 20), dans (*f*: 3), ders (*f*:45), ders (*f*: 6),

dinozor (f: 2), diş (f: 4), diz (f: 2), doktor (f: 4), dünya (f: 4), efsane (f: 5), el (f: 12), elma (f: 4), ev (f: 104), evcil (f: 4), fanus (f: 3), fare (f: 5), fırın (f: 3), film (f: 3), futbol (f: 5), gaz (f: 3), gece (f: 9), genç (f: 3), göz (f: 10), gözyaşı (f: 2), gün (f: 72), güneş (f: 7), haber (f: 6), hafta (f: 21), harf (f: 8), hastane (f: 3), hava (f: 2), hayal (f: 7), hayvan (f: 13), hece (f: 3), insan (f: 16), isim (f: 25), kafa (f: 6), kafes (f: 2), kâğıt (f: 15), kalem (f: 2), kamera (f: 3), kaptan (f: 2), kar (f: 2), karın (f: 5), karton (f: 122), kedi (f: 12), kelime (f: 5), kemik (f: 2), kesir (f: 2), kız (f: 4), kilo (f: 5), kitap (f: 2), kol (f: 6), koku (f: 3), konu (f: 4), koridor (f: 8), köpek (f: 14), köy (f: 2), kuş (f: 9), maç (f: 6), madde (f: 2), mahalle (f: 3), maket (f: 8), matematik (f: 2), mektup (f: 60), metre (f: 4), mevsim (f: 2), meyve (f: 4), mide (f: 4), mikrofon (f: 2), müzik (f: 4), oda (f: 22), okul (f: 290), omuz (f: 3), oyun (f: 11), ödev (f: 28), öğrenci (f: 38), öğretmen (f: 118), pencere (f: 2), plan (f: 3), portakal (f: 3), problem (f: 2), saat (f: 11), sabah (f: 38), santimetre (f: 2), ses (f: 6), sınıf (f: 60), sırt (f: 3), slogan (f: 3), soğuk (f: 3), sokak (f: 2), soru (f: 19), su (f: 8), süt (f: 2), şaka (f: 2), şeftali (f: 2), tablet (f: 12), takım (f: 4), talep (f: 2), telefon (f: 2), teknoloji (f: 2), ter (f: 4), top (f: 5), tören (f: 8), ülke (f: 6), veli (f: 2), vücut (f: 2), yağmur (f: 4), yangın (f: 2), yara (f: 2), yarışma (f: 8), yaş (f: 5), yaşlı (f: 3), yatak (f: 11), yazı (f: 6), yetişkin (f: 12), yıl (f: 6), yoğurt (f: 2), yumurta (f: 2), yüz (f: 3), zil (f: 6). Bu kitapta 105 farklı terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam terimlere bakıldığında Abartma Tozu kitabında 1561 terim, Babaannem Geri Döndü kitabında 1206 terim, Cingo kitabında 1715 terim, Dedemin Bakkalı kitabında 846 terim, Dedemin Bakkalı Çırak kitabında 707 terim, Lo kitabında 879 terim ve Oh Ne Âlâ kitabında 1890 terim kullanılmıştır. Yazarın incelenen bu 7 kitabına bakıldığında ağaç, akşam, cevap, çocuk, gece, göz, kafa, kitap, öğretmen ve sabah terimlerinin her kitapta kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma Kapsamında Abartma Tozu, Babaannem Geri Döndü, Cingo, Dedemin Bakkalı, Dedemin Bakkalı – Çırak, Lo ve Oh Ne Âlâ Memleket kitaplarında yer alan özel adlar incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan özel adlar her kitap için farklı tablolar oluşturularak gösterilmiştir.

Tablo 32.

Abartma Tozu İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Ahsen	4	21	İngilizce	1
2	Allah	2	22	İtalyanca	2
3	Asım	45	23	Kasım	48
4	Beethoven	3	24	Litvanca	1
5	Birsen	40	25	Lütfü	1
6	Buğdaylı (Kasaba Adı)	46	26	Meral	16
7	Can	2	27	Mert	1
8	Celal	3	28	Muhsin	3
9	Ece	1	29	Necmettin	2
10	Eda	1	30	Picasso	1
11	Einstein	1	31	Sami	1
12	Ela	1	32	Serpil	1
13	Faruk	1	33	Servet	18
14	Fehmi	21	34	Seval	16
15	Feride	1	35	Sevgi	14
16	Fikriye	21	36	Şükriye	1
17	Hasan	2	37	Tevfik	110
18	Günay	2	38	Toroslar	2
19	Japon	1	39	Türkçe	3
20	Japonca	2	40	Veli	25

Abartma Tozu isimli kitapta toplam 467 özel ad kullanılmaktadır. Bu özel adlar 40 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 32 incelendiğinde Abartma Tozu kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Ahsen (f: 2), Allah (f: 2), Asım (f: 45), Beethoven (f: 3), Birsen (f: 40), Buğdaylı (f: 46), Can (f: 2), Celal (f: 3), Fehmi (f: 21), Fikriye (f: 21), Hasan (f: 2), Günay (f: 2), Japonca (f: 2), İtalyanca (f: 2), Kasım (f: 48), Meral (f: 16), Muhsin (f: 3), Necmettin (f: 2), Servet (f: 18), Seval (f: 16), Sevgi (f: 14), Tevfik (f: 110), Toroslar (f: 2), Türkçe (f: 3), Veli (f: 25). Bu kitapta 15 farklı özel ad yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 33.

Babaannem Geri Döndü İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Ayşe	24	8	İsmail	6
2	Beren	31	9	Leyla	4
3	Çınar	13	10	Mine	1
4	Hasibe	38	11	Murat	4
5	Güneş	14	12	Rıfkı	33
6	Güney	7	13	Türk	1
7	İkramettin	6	14	Türkçe	1
			15	Yusuf	14

Babaannem Geri Döndü isimli kitapta toplam 197 özel ad kullanılmaktadır. Bu özel adlar 15 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 33 incelendiğinde Babaannem Geri Döndü kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Ayşe (*f*: 24), Beren (*f*: 31), Çınar (*f*: 13), Hasibe (*f*: 38), Güneş (*f*: 14), Güney (*f*: 7), İkramettin (*f*: 6), İsmail (*f*: 6), Leyla (*f*: 4), Murat (*f*: 4), Rıfkı (*f*: 33), Yusuf (*f*: 14). Bu kitapta 11 farklı özel ad yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 34.

Cingo İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Alaska	1	23	Mert	1
2	Ayşegül	3	24	Metin	3
3	Binnur	7	25	Mümtaz	2
4	Boğuk	4	26	Münevver	2
5	Bone	7	27	Müşerref	15
6	Can	6	28	Napolyon	5
7	Cimcik	2	29	Rocky	9
8	Cingo	343	30	Rox	2
9	Çiğdem	9	31	Rukiye	1
10	Çilek	5	32	Sarımsak	4
11	Emir	2	33	Sayko	50
12	Filiz	1	34	Servet	3
13	Fransızca	1	35	Sevil	11
14	Gaye	1	36	Şehmuz	4
15	Hüseyin	2	37	Şengül	1
16	İngilizce	1	38	Şule	1
17	İsmail	3	39	Taner	8
18	Karamel	3	40	Tarçın	3
19	Kemik	8	41	Tork	2
20	Kıymık	10	42	Türkçe	1
21	Max	2	43	Uruguayca	1
22	Mehmet	4	44	Zeliha	1

Cingo isimli kitapta toplam 555 özel ad kullanılmaktadır. Bu özel adlar 44 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 34 incelendiğinde Cingo kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Ayşegül (f: 3), Binnur (f: 7), Boğuk (f: 4), Bone (f: 7), Can (f: 6), Cimcik (f: 2), Cingo (f: 343), Çiğdem (f: 9), Çilek (f: 5), Emir (f: 2), Hüseyin (f: 2), İsmail (f: 3), Karamel (f: 3), Kemik (f: 8), Kıymık (f: 10), Max (f: 2), Mehmet (f: 4), Mert (f: 1), Metin (f: 3), Mümtaz (f: 2), Münevver (f: 2), Müşerref (f: 15), Napolyon (f: 5), Rocky (f:9), Rox (f: 2), Rukiye (f: 1), Sarımsak (f: 4), Sayko (f: 50), Servet (f: 3), Sevil (f: 11), Şehmuz (f: 4), Şengül (f: 1), Şule (f: 1), Taner (f: 8), Tarçın (f: 3), Tork (f: 2), Türkçe (f: 1), Uruguayca (f: 1), Zeliha (f: 1).

Rox (f: 2), Sarımsak (f: 4), Sayko (f: 50), Servet (f: 3), Sevil (f: 11), Şehmuz (f: 4), Taner (f: 8), Tarçın (f: 3), Tork (f: 2). Bu kitapta 12 farklı özel ad yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 35.

Dedemin Bakkalı İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Akif	8	5	Mürüvvet	2
2	Ferit	2	6	Rukiye	2
3	Hasan	2	7	Saddam	6
4	Murat	2	8	Şükran	21
			9	Şükriye	17

Dedemin Bakkalı isimli kitapta toplam 63 özel ad kullanılmaktadır. Bu özel adlar 9 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 35 incelendiğinde Dedemin Bakkalı kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Akif (f: 8), Saddam (f: 6), Şükran (f: 21), Şükriye (f: 17). Bu kitapta 5 farklı özel ad yalnızca 2 kez kullanılmıştır.

Tablo 36.

Dedemin Bakkalı Çırac İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Akif	1	15	Keriman	3
2	Aykut	2	16	Miray	6
3	Ayşegül	1	17	Murat	4
4	Cemile	8	18	Müjdat	1
5	Elif	6	19	Mürüvvet	1
6	Fehime	2	20	Necati	4
7	Fikret	2	21	Necmiye	6
8	Gülşen	1	22	Nevriye	3
9	Hakkı Mert	12	23	Remziye	4
10	Hasan	1	24	Rıdvan	1
11	Huriye	4	25	Saddam	1
12	Hüseyin	2	26	Şenol	1
13	İsmail	5	27	Şükran	10
14	Kazım	2	28	Şükriye	3
			29	Vehbi	10

Dedemin Bakkalı Çırak isimli kitapta toplam 107 özel ad kullanılmaktadır. Bu özel adlar 29 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 36 incelendiğinde Dedemin Bakkalı - Çırak kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Aykut (f: 2), Cemile (f: 8), Elif (f: 6), Fehime (f: 2), Fikret (f: 2), Hakkı Mert (f: 12), Huriye (f: 4), Hüseyin (f: 2), İsmail (f: 5), Kazım (f: 2), Keriman (f: 3), Miray (f: 6), Murat (f: 4), Necati (f: 4), Necmiye (f: 6), Nevriye (f: 3), Remziye (f: 4), Şükran (f: 10), Şükriye (f: 3), Vehbi (f: 10), Bu kitapta 9 farklı özel ad yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 37.

Lo İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f
1	Çamur	33
2	Çavuş	188
3	İshak	2
4	Yüksel	8

Lo isimli kitapta toplam 231 özel ad kullanılmaktadır. Bu özel adlar 4 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 37 incelendiğinde Lo kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Çamur (f: 33), Çavuş (f: 188), İshak (f: 2), Yüksel (f: 8),

Tablo 38.

Oh Ne Âlâ Memleket İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Ada	1	21	İbrahim	1
2	Adana	1	22	İngiliz	1
3	Allah	5	23	Kaan	1
4	Almanya	3	24	Kağan	2
5	Amasya	1	25	Kerem	23
6	Ankara	1	26	Letafet	2
7	Antalya	1	27	Mehmet	2
8	Asya	2	28	Metin	7
9	Ata	7	29	Munch	1
10	Atatürk	10	30	Murat	1
11	Ayşe	1	31	Necati	1
12	Aziz	3	32	Necmi	1
13	Bursa	1	33	Nil	1
14	Can	1	34	Nizametullah	42
15	Cem	1	35	Pavlov	1
16	Çetin	1	36	Pışık	15
17	Elif	36	37	Rıza	2
18	Emre	43	38	Türkiye	1
19	Esra	1	39	Türkçe	3
20	Ferhat	2	40	Ülkü	1
			41	Yiğit	1

Oh Ne Âlâ Memleket isimli kitapta toplam 232 özel ad kullanılmaktadır. Bu özel adlar 41 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 38 incelendiğinde Oh Ne Âlâ Memleket kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Allah (f: 5), Almanya (f: 3), Asya (f: 2), Ata (f: 7), Atatürk (f: 10), Aziz (f: 3), Elif (f: 36), Emre (f: 43), Ferhat (f: 2), Kağan (f: 2), Kerem (f: 23), Letafet (f: 2), Mehmet (f: 2), Metin (f: 7), Nizametullah (f: 42), Pışık (f: 15), Türkçe (f: 3). Bu kitapta 24 farklı özel ad yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam özel adlara bakıldığında Abartma Tozu kitabında 467 özel ad, Babaannem Geri Döndü kitabında 197 özel ad, Cingo

kitabında 555 özel ad, Dedemin Bakkalı kitabında 63 özel ad, Dedemin Bakkalı Çırak kitabında 107 özel ad, Lo kitabında 231 özel ad ve Oh Ne Âlâ kitabında 232 özel ad kullanılmıştır. Yazarın incelenen bu 7 kitabına bakıldığında tüm kitaplarda kullanılan ortak bir özel ada rastlanmamıştır.

5.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Mert Arık'ın Çocuk Kitaplarında Yer Alan Söz Varlığı Unsurlarının (Atasözü, Deyim, İkileme, Kalıp Söz, Terim & Özel Ad) Çeşitliliği ve Kullanım Sıklığı

Araştırma kapsamında Ayvayı Yedik Müzesi, Benim Zürafam Uçabilir, Bu Kadar Tantana Yeter, Çantamdan Fil Çıktı, Dinozorunun Saklandığı Yer ve Uzaya Giden Tren kitaplarında yer alan atasözleri incelenmiştir. Bu kitaplardan sadece Ayvayı Yedik Müzesi'nde yer alan bir atasözü tablo oluşturularak gösterilmiştir. Diğer kitaplarda atasözlerine rastlanmamıştır.

Tablo 39.

Ayvayı Yedik Müzesi İsimli Kitapta Yer Alan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Atasözü	f
1	Yerin Kulağı Var	1

Araştırma Kapsamında Ayvayı Yedik Müzesi, Benim Zürafam Uçabilir, Bu Kadar Tantana Yeter, Çantamdan Fil Çıktı, Dinozorunun Saklandığı Yer ve Uzaya Giden Tren kitaplarında yer alan deyimler incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan deyimler her kitap için farklı tablolar oluşturularak gösterilmiştir.

Tablo 40.

Ayvayı Yedik Müzesi İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Akıl Havsala Almamak	1	23	İddiaya Girmek	1
2	Akıl Sır Ermemek	1		İğne Atsan Yere	
3	Aklına Gelmek	1	24	Düşmez	1
4	Aklından Geçirmek	1	25	İhraç Etmek	1
5	Anlam Vermek	1	26	İlham Almak	1
6	Ayağa Fırlamak	1	27	İmdatına Yetişmek	1
7	Ayvayı Yemek	1	28	İşe Yaramak	1
8	Çorap Söküğü Gibi Gelmek	1	29	Kafa Yormak	1
9	Dillere Destan Olmak	1	30	Kafası Karışmak	1
10	Doluya Koydum Almadı, Boşa Koydum Dolmadı	1	31	Kafasına Koymak	2
11	Elinin Tersiyile İtmek	1	32	Karar Vermek	1
12	Emek Harcamak	1	33	Kendini Tutmak	1
13	Ezber Bozmak	1	34	Mantar Gibi Üremek	1
14	Geç Kalmak	1	35	On Parmağında On Marifet Olmak	1
15	Gözden Kaybolmak	1	36	Rekor Kırmak	1
16	Gözlerine İnanamamak	1	37	Seferber Olmak	1
17	Gözü Gibi Bakmak	1	38	Sır Vermek	2
18	Harekete Geçmek	5	39	Slogan Atmak	1
19	Hayal Kırıklığına Uğramak	1	40	Tarihe Karışmak	1
20	Hayal Kurmak	1	41	Toz Kondurmamak	1
21	Heyecan Duymak	2	42	Ucu Bucağı Olmamak	1
22	İçinden Çıkmak	1	43	Yola Çıkmak	1
			44	Ziyaret Etmek	2
			45	Zorunda Kalmak	1

Ayvayı Yedik Müzesi isimli kitapta toplam 53 deyim kullanılmıştır. Bu deyimler 45 farklı deyimden tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 40 incelendiğinde Ayvayı Yedik Müzesi kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: harekete geçmek (*f*: 5),

heyecan duymak (*f*: 2), kafasına koymak (*f*: 2), sır vermek (*f*: 2), ziyaret etmek. Bu kitapta 40 deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 41.

Benim Zürafam Uçabilir İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Aklına Gelmek	2	5	Havalara Uçmak	1
2	Ayak Basmak	5	6	İşi Yolunda Gitmek	1
3	Bir İlke İmza Atmak	1	7	Kafa Sallamak	1
4	Harekete Geçmek	3	8	Karar Vermek	1
			9	Pes Etmek	1

Benim Zürafam Uçabilir isimli kitapta toplam 16 deyim kullanılmıştır. Bu deyimler 9 farklı deyim tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 41 incelendiğinde Benim Zürafam Uçabilir kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: aklına gelmek (*f*: 2), ayak basmak (*f*: 5), harekete geçmek (*f*: 3). Bu kitapta 6 deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 42.

Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Fal Taşı Gibi	1	5	Maceraya Atılmak	1
2	Gözlerine İnanamamak	1	6	Rafa Kaldırmak	1
4	İçi Burkulmak	1	7	Tadını Çıkarmak	1
3	İçi İçine Sıgmamak	2	8	Yol Almak	1
			9	Zıp Zıp Zıplamak	2

Bu Kadar Tantana Yeter isimli kitapta toplam 11 deyim kullanılmıştır. Bu deyimler 9 farklı deyim tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 42 incelendiğinde Bu Kadar Tantana Yeter kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: içi içine sığmamak (*f*: 2), zıp zıp zıplamak (*f*: 2). Bu kitapta 7 deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 43.

Çantamdan Fil Çıktı İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Akla Gelmek	1	14	Kafa Sallamak	1
2	Aklına Bir Şey Gelmek	1		Kahkaha Tufanı	
3	Can Kulağıyla Dinlemek	1	15	Koparmak	1
4	Canını Acıtmak	1	16	Karar Vermek	1
5	Düşünüp Taşınmak	1	17	Not Almak	1
6	Fal Taşı Gibi	1	18	Ortaya Koymak	1
7	Fark Etmek	1	19	Pas Atmak	1
8	Gelip Çatmak	1	20	Rekor Kırmak	1
9	Hayal Kurmak	1	21	Rüyalarına Girmek	1
10	Hayal Kurmak	1	22	Sorumluluk Almak	1
11	İğne Atsan Yere Düşmez	1	23	Söz Etmek	1
12	İlgi Göstermek	1	24	Tadını Çıkarmak	1
13	İpucu Vermek	1	25	Tayini Çıkmak	1
			26	Turp Gibi	1

Çantamdan Fil Çıktı isimli kitapta toplam 26 deyim kullanılmıştır. Bu deyimler 26 farklı deyimden tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 43 incelendiğinde Çantamdan Fil Çıktı kitabında deyimlerin tamamının birer kez kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 44.

Dinozorunun Saklandığı Yer İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Ayağa Fırlamak	1	6	Gözlerine İnanamamak	1
2	Can Atmak	1	7	Güm Güm Atmak	1
3	Çıt Çıkmamak	1	8	Havalara Uçmak	1
4	Dört Bir Yan	1	9	Hop Oturup Hop Kalkmak	1
5	Fal Taşı Gibi	1	10	Kafa Sallamak	1
			11	Yol Almak	1

Dinozorunun Saklandığı Yer isimli kitapta toplam 11 deyim kullanılmıştır. Bu deyimler farklı deyimlerin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 44 incelendiğinde Dinozorunun Saklandığı Yer kitabında deyimlerin tamamının birer kez kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 45.

Uzaya Giden Tren İsimli Kitapta Yer Alan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Ağzından Çıkmak	1	13	Kafasını Kurcalamak	1
2	Aklına Gelmek	1	14	Karar Almak	1
3	Bir Araya Gelmek	1	15	Karar Vermek	1
4	Çıt Çıkmamak	1	16	Komik Bulmak	1
5	Fark Etmek	1	17	Kulak Kesilmek	1
6	Fikir Vermek	1	18	Kulak Vermek	1
7	Gözlerini Fal Taşı Gibi Açmak	1	19	Küçük Dilini Yutmak	1
8	Gözünü Dört Açmak	1	20	Maceraya Atılmak	1
9	Günlük Tutmak	3	21	Not Almak	3
10	Hayal Kurmak	2	22	Not Etmek	2
11	İğne Atsan Yere Düşmez	1	23	Punduna Getirmek	1
12	İhtiyaç Duymak	2	24	Tozunu Almak	1
13	Kafasını Kurcalamak	1	25	Yol Almak	2
			26	Yol Gözükmek	1

Uzaya Giden Tren isimli kitapta toplam 34 deyim kullanılmıştır. Bu deyimler 26 farklı deyimden tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 45 incelendiğinde Uzaya Giden Tren kitabında en çok kullanılan deyimler ve sıklıkları şu şekildedir: günlük tutmak (*f*: 3), hayal kurmak (*f*: 2), ihtiyaç duymak (*f*: 2), not almak (*f*: 3), not etmek (*f*: 2), yol almak (*f*: 2). Bu kitapta 7 deyim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam deyimlere bakıldığında Ayvayı Yedik Müzesi kitabında 53, Benim Zürafam Uçabilir kitabında 16, Bu Kadar Tantana Yeter kitabında 11, Çantamdan Fil Çıktı kitabında 26, Dinozorunun Saklandığı Yer kitabında 11 ve Uzaya Giden Tren kitabında 34 deyim kullanmıştır. Yazarın incelenen bu 6 kitabına

bakıldığında tüm kitaplarda kullanılan ortak bir deyme rastlanmamıştır. Deyimlerin her kitapta kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma Kapsamında Ayvayı Yedik Müzesi, Benim Zürafam Uçabilir, Bu Kadar Tantana Yeter, Çantamdan Fil Çıktı, Dinozorunun Saklandığı Yer ve Uzaya Giden Tren kitaplarında yer alan ikilemeler incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan ikilemeler her kitap için farklı tablolar oluşturarak gösterilmiştir.

Tablo 46.

Ayvayı Yedik Müzesi İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Apar Topar	1	17	Karış Karış	1
2	Birer Birer	1	18	Kıpır Kıpır	1
3	Cakkıdı Cakkıdı	1	19	Koca Koca	1
4	Cıvıl Cıvıl	1	20	Neler Neler	1
5	Duyar Duymaz	1	21	Pat Pat	1
6	Ekşi Ekşi	1	22	Patır Patır	1
7	Gece Gündüz	3	23	Pır Pır	2
8	Gelir Gelmez	1	24	Sabah Sabah	1
9	Hapur Hupur	3	25	Sıkı Sıkı	1
10	Hapur Hupur	1	26	Sıkı Sıkı	3
11	Hele Hele	1	27	Şaka Maka	1
12	Hemen Hemen	1	28	Şaşkın Şaşkın	1
13	Işıl Işıl	1	29	Teker Teker	1
14	İçten İçe	1	30	Tıkır Tıkır	1
15	İrili Ufaklı	1	31	Yediden Yetmiş	1
16	Kapış Kapış	1	32	Yok Yok	1

Ayvayı Yedik Müzesi isimli kitapta toplam 39 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 32 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 46 incelendiğinde en çok kullanılan ikilemeler ve sıklıkları şu şekildedir: gece gündüz (f : 3), hapur hupur (f : 3), pır pır (f : 2), sıkı sıkı (f : 2). Bu kitapta 28 ikileme yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 47.

Benim Zürafam Uçabilir İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Deyim	f			
1	Çeşit Çeşit	1	7	Komik Komik	1
2	Dilden Dile	1	8	Koşa Koşa	1
3	Gider Gitmez	1	9	Lapa Lapa	1
4	Harıl Harıl	1	10	Sağlı Sollu	1
5	Kendi Kendine	1	11	Süzüle Süzüle	1
6	Kimse Kimseye	1	12	Şaşkın Şaşkın	1
			13	Uyanır Uyanmaz	1

Benim Zürafam Uçabilir isimli kitapta toplam 13 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler farklı ikilemelerin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 47 incelendiğinde ikilemelerin eşit sıklıklarla kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 48.

Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Büyük Küçük	1	5	Süzüle Süzüle	1
2	Işıl Işıl	1	6	Şakır Şakır	1
3	Oradan Oraya	1	7	Şırıl Şırıl	1
4	Parıl Parıl	1	8	Uçsuz Bucaksız	1

Bu Kadar Tantana Yeter isimli kitapta toplam 8 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler farklı ikilemelerin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 48 incelendiğinde ikilemelerin eşit sıklıklarla kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 49.

Çantamdan Fil Çıktı İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Bol Bol	1	8	Kana Kana	1
2	Gece Gündüz	2	9	Kıkır Kıkır	1
3	Gıdı Gıdı	3	10	Kulaktan Kulağa	1
4	Gider Gitmez	1	11	Neler Neler	1
5	Gürültü Patırtı	1	12	Süpüre Süpüre	1
6	Hemen Hemen	1	13	Teker Teker	1
7	İyiden İyiye	1	14	Tekrar Tekrar	1
			15	Uçsuz Bucaksız	1

Çantamdan Fil Çıktı isimli kitapta toplam 18 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 15 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 49 incelendiğinde en çok kullanılan ikilemeler ve sıklıkları şu şekildedir: gece gündüz ($f: 2$), gıdı gıdı ($f: 3$).

Tablo 50.

Dinozorunun Saklandığı Yer İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Boncuk Boncuk	1	7	Neler Neler	1
2	Çeşit Çeşit	1	8	Pat Pat	1
3	Fıldır Fıldır	1	9	Paytak Paytak	1
4	Hay Hay	1	10	Sık Sık	1
5	Işıl Işıl	1	11	Tıpış Tıpış	1
6	Marş Marş	1	12	Ziv Ziv	1

Dinozorunun Saklandığı Yer isimli kitapta toplam 12 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler farklı ikilemelerin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 50 incelendiğinde ikilemelerin eşit sıklıklarla kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 51.

Uzaya Giden Tren İsimli Kitapta Yer Alan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	İkileme	f			
1	Apar Topar	1	7	Giden Gidene	1
2	Birer Birer	1	8	Gider Gitmez	1
3	Bol Bol	1	9	Günü Gününe	1
4	Çeşit Çeşit	1	10	Güp Güp	1
5	Didik Didik	1	11	Harıl Harıl	1
6	Geçip Gitme	1	12	Tek Tek	2
			13	Türlü Türlü	1

Uzaya Giden Tren isimli kitapta toplam 14 ikileme kullanılmaktadır. Bu ikilemeler 13 farklı ikilemenin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 51 incelendiğinde en çok kullanılan ikilemeler ve sıklıkları şu şekildedir: tek tek (*f*: 2).

Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam ikilemelere bakıldığında Ayvayı Yedik Müzesi kitabında 39, Benim Zürafam Uçabilir kitabında 13, Bu Kadar Tantana Yeter kitabında 8, Çantamdan Fil Çıktı kitabında 18, Dinozorunun Saklandığı Yer kitabında 12 ve Uzaya Giden Tren kitabında 14 ikileme kullanılmıştır. Yazarın incelenen bu 6 kitabına bakıldığında tüm kitaplarda kullanılan ortak bir ikilemeye rastlanmamıştır. İkilemelerin her kitapta kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma Kapsamında Ayvayı Yedik Müzesi, Benim Zürafam Uçabilir, Bu Kadar Tantana Yeter, Çantamdan Fil Çıktı, Dinozorunun Saklandığı Yer ve Uzaya Giden Tren kitaplarında yer alan kalıp sözler incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan kalıp sözler her kitap için farklı tablolar oluşturarak gösterilmiştir.

Tablo 52.

Ayvayı Yedik Müzesi Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Aman Allah'ım	1	4	Hoşça Kal	2
2	Yaşasın	2	5	Eyvahlar Olsun	1
3	Teşekkür Ederim	1	6	Yolcudur Abbas, Bağlasan Durmaz	1
			7	Hokus Pokus	1

Ayvayı Yedik Müzesi isimli kitapta toplam 9 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 7 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 52 incelendiğinde en çok kullanılan kalıp sözler ve sıklıkları şu şekildedir: yaşasın (f: 2), hoşça kal (f: 3).

Tablo 53.

Benim Zürafam Uçabilir Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Hoş Geldin	1	3	Mutlu Yıllar	1
2	Merhaba	1	4	Vay Canına	1
			5	Yaşasın	1

Benim Zürafam Uçabilir isimli kitapta toplam 5 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler farklı kalıp sözlerin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 53 incelendiğinde kalıp sözlerin eşit sıklıklarla kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 54.

Bu Kadar Tantana Yeter Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Aman Allah'ım	1		Tanıştığıma Memnun Oldum	1
2	Hoşça Kal	1	5	Teşekkürler	1
3	Merhaba	1	6	Vay Be	1

Bu Kadar Tantana Yeter isimli kitapta toplam 6 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler farklı kalıp sözlerin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 54 incelendiğinde kalıp sözlerin eşit sıklıklarla kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 55.

Çantamdan Fil Çıktı Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f			
1	Günaydın	2	3	Teşekkür Ederim	1
2	Maşallah	1	4	Yaşasın	2

Çantamdan Fil Çıktı isimli kitapta toplam 6 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 4 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 55 incelendiğinde en çok kullanılan kalıp sözler ve sıklıkları şu şekildedir: günaydın (f: 2), teşekkür ederim (f: 3).

Tablo 56.

Dinozorunun Saklandığı Yer Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f
1	Bu Kadarına da Pes	1
2	Hoş Geldin	1
3	Vay Canına	1

Dinozorunun Saklandığı Yer isimli kitapta toplam 3 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler farklı kalıp sözlerin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 56 incelendiğinde kalıp sözlerin eşit sıklıklarla kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 57.

Uzaya Giden Tren Kitabında Yer Alan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Kalıp Sözler	f
1	Fevkalade	1
2	Harikulade	1
3	Yaşasın	2

Uzaya Giden Tren isimli kitapta toplam 4 kalıp söz kullanılmaktadır. Bu kalıp sözler 3 farklı kalıp sözün tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 57 incelendiğinde en çok kullanılan kalıp söz ve sıklığı şu şekildedir: yaşasın (*f*: 2).

Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam kalıp sözlere bakıldığında Ayvayı Yedik Müzesi kitabında 9, Benim Zürafam Uçabilir kitabında 5, Bu Kadar Tantana Yeter kitabında 6, Çantamdan Fil Çıktı kitabında 6, Dinozorumun Saklandığı Yer kitabında 3 ve Uzaya Giden Tren kitabında 4 kalıp söz kullanmıştır. Yazarın incelenen bu 6 kitabına bakıldığında tüm kitaplarda kullanılan ortak bir kalıp söze rastlanmamıştır. Kalıp sözlerin her kitapta kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırma Kapsamında Ayvayı Yedik Müzesi, Benim Zürafam Uçabilir, Bu Kadar Tantana Yeter, Çantamdan Fil Çıktı, Dinozorumun Saklandığı Yer ve Uzaya Giden Tren kitaplarında yer alan terimler incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan terimler her kitap için farklı tablolar oluşturarak gösterilmiştir.

Tablo 58.

Ayvayı Yedik Müzesi Kitabında Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f
1	Ağaç	1
2	Ahtapot	1
3	Aile	1
4	Akrobasi	1
5	Akşam	1
6	Anı	4
7	Animasyon	1
8	Ansiklopedi	1
9	Aroma	2
10	Aslan	1
11	Ay	1
12	Ayva	77
13	Belgesel	1
14	Bergamot	1
15	Bilimsel	1
16	Bilmece	1
17	Boy	1
18	Bulmaca	2
19	Cam	1
20	Cevap	9
21	Çay	2
22	Çekirdek	17
23	Çiçek	2
24	Çocuk	3
25	Ders	1
26	Dükkân	8
27	Dünya	3
28	Eğitim Sistemi	1
29	Ejderha	1
30	El	6
31	Elektronik	1

32	Enginar	1
33	Enstrüman	1
34	Ev	3
35	Festival	4
36	Fil	1
37	Film	1
38	Filo	1
39	Gazete	1
40	Gergedan	1
41	Gezegen	2
42	Gökyüzü	1
43	Göz	2
44	Gün	3
45	Hafta	1
46	Harita	1
47	Havuç	1
48	Hayal	9
49	Hayal Gücü	1
50	Heykel	1
51	Hikâye	4
52	Ispanak	1
53	İnsan	13
54	İnsanlık	1
55	İnternet	1
56	Kabak	1
57	Kamera	1
58	Kaplan	1
59	Kasaba	19
60	Kedi	2
61	Kelime	1
62	Kent	1
63	Kereviz	1

64	Kış	1
65	Kıta	1
66	Kilo	1
67	Kirpi	1
68	Kitap	14
69	Koleksiyon	2
70	Komut	1
71	Köpek	1
72	Köy	1
73	Krem	1
74	Kukla	1
75	Kulak	2
76	Kuş	1
77	Labirent	1
78	Lahana	1
79	Leblebi	1
80	Marka	1
81	Masal	1
82	Maydanoz	1
83	Maymun	2
84	Mektup	2
85	Meslek	1
86	Mirket	1
87	Mor Lahana	1
88	Müze	30
89	Okul	3
90	Oyun	10
91	Ödev	2
92	Ödül	3
93	Öğrenci	1
94	Öğretmen	6
95	Panel	1
96	Para	5
97	Parfüm	1

98	Parmak	1
99	Patates	1
100	Patlıcan	1
101	Pırasa	1
102	Plan	1
103	Prensip	1
104	Proje	2
105	Reklam	1
106	Saat	3
107	Sabah	6
108	Sabun	1
109	Saç	1
110	Sakız	1
111	Salgın	1
112	Sanatçı	1
113	Sarımsak	2
114	Satranç	1
115	Sayfa	1
116	Ses	3
117	Ses	1
118	Sınav	1
119	Soğan	1
120	Sonbahar	1
121	Soru	9
122	Spor	2
123	Su	3
124	Şair	1
125	Şarkı	1
126	Tarım	1
127	Tat	2
128	Tekerleme	1
129	Telefon	1
130	Timsah	1
131	Toprak	3

132	Turp	1
133	Türkü	1
134	Uçak	1
135	Ulusal	1
136	Usta	1
137	Uzay	5
138	Ülke	9
139	Yanak	1
140	Yanıt	2
141	Yaş	2

142	Yazar	1
143	Yer	1
144	Yetenek	1
145	Yıl	5
146	Yol	1
147	Yolculuk	8
148	Yönetmen	1
149	Zekâ	1
150	Zeytin	1
151	Zürafa	1

Ayvayı Yedik Müzesi isimli kitapta toplam 444 terim kullanılmıştır. Bu terimler 151 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 58 incelendiğinde Ayvayı Yedik Müzesi kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: anı(f: 4), aroma (f: 2), ayva (f: 77), bulmaca (f: 2), cevap (f: 9), çay (f: 2), çekirdek (f: 17), çiçek (f: 2), çocuk (f: 3), dükkân (f: 8), dünya (f: 3), el (f: 6), ev (f: 3), festival (f: 4), gezegen (f: 2), göz (f: 2), gün (f: 3), hayal (f: 9), hikâye (f: 4), insan (f: 13), kasaba (f: 19), kedi (f: 2), kitap (f: 14), koleksiyon (f: 2), kulak (f: 2), maymun (f: 2), mektup (f: 2), müze (f: 30), okul (f: 3), oyun (f: 10), ödev (f: 2), ödül (f: 3), öğretmen (f: 6), para (f: 5), proje (f: 2), saat (f: 3), sabah (f: 6), sarımsak (f: 2), ses (f: 3), soru (f: 9), spor (f: 2), su (f: 3), tat (f: 2), toprak (f: 3), uzay (f: 5), ülke (f: 9), yanıt (f: 2), yaş (f: 2), yıl (f: 5), yolculuk (f: 8). Bu kitapta 101 terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 59.

Benim Zürafam Uçabilir Kitabında Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f
1	Ahtapot	3
2	Akasya	1
3	Astronomi	1
4	Avukat	1
5	Ayı	2
6	Bahçe	4
7	Benek	10
8	Berber	1
9	Bilgi	1

10	Bilgisayar	6
11	Bilim	1
12	Boy	4
13	Boyun	1
14	Bulut	1
15	Burun	1
16	Çadır	4
17	Çam	1
18	Çay	1
19	Çiçek	1

20	Çiftçi	1
21	Çizer	1
22	Çizim	3
23	Çocuk	22
24	Ders	11
25	Detay	1
26	Dijital	1
27	Dinozor	5
28	Dükkân	1
29	Ejderha	4
30	El	10
31	Ev	7
32	Fil	2
33	Fotoğraf	1
34	Futbol	2
35	Gazete	1
36	Gezegen	2
37	Gökyüzü	6
38	Göz	2
39	Gözlük	1
40	Gün	8
41	Güneş	1
42	Haber	1
43	Haber	2
44	Hava	3
45	Havuç	1
46	Hayal	1
47	Hayal	24
48	Hayal Gücü	3
49	Hikâye	1
50	İcat	1
51	İkiz	2
52	İlkbahar	1
53	İnsan	2
54	İnsanlık	2

55	Kafa	1
56	Kahraman	1
57	Kaplan	3
58	Kar	45
59	Kare	1
60	Karınca	4
61	Kasaba	10
62	Kız	2
63	Kitap	2
64	Kitap	5
65	Kodlama	1
66	Kozalak	4
67	Kulak	2
68	Lastik	1
69	Maç	6
70	Mevsim	1
71	Mikrofon	1
72	Mimar	1
73	Müze	5
74	Nesil	2
75	Okul	12
76	Orman	1
77	Oyun	19
78	Öğrenci	5
79	Öğretmen	13
80	Parmak	1
81	Penguen	3
82	Renk	4
83	Resim	56
84	Rüzgâr	2
85	Sabah	5
86	Saç	4
87	Sanatçı	1
88	Satranç	2
89	Savan	1

90	Sayfa	1
91	Sayı	1
92	Ses	1
93	Sınıf	3
94	Sıra	1
95	Slogan	1
96	Soru	2
97	Su	1
98	Şarkı	5
99	Şekil	4
100	Takım	1
101	Tarih	1
102	Teknoloji	1
103	Terzi	1
104	Tilki	3
105	Top	7
106	Şarkı	1

107	Takım	1
108	Uçak	4
109	Ulusal	1
110	Uzay	3
111	Üçgen	2
112	Ülke	1
113	Veli	1
114	Yaprak	1
115	Yaşam	1
116	Yazı	2
117	Yazılım	1
118	Yeryüzü	1
119	Yetenek	1
120	Yıl	8
121	Yıldız	3
122	Zaman	4
123	Zürafa	190

Benim Zürafam Uçabilir isimli kitapta toplam 669 terim kullanılmıştır. Bu terimler 123 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 59 incelendiğinde Benim Zürafam Uçabilir kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ahtapot(*f*: 3), ayı (*f*: 2), bahçe (*f*: 4), benek (*f*: 10), bilgisayar (*f*: 6), boy (*f*: 4), çadır (*f*: 4), çizim (*f*: 3), çocuk (*f*: 22), ders (*f*: 11), dinozor (*f*: 5), ejderha (*f*: 4), el (*f*: 10), ev (*f*: 7), fil (*f*: 2), futbol (*f*: 2), gezegen (*f*: 2), gökyüzü (*f*: 6), göz (*f*: 2), gün (*f*: 8), haber (*f*: 2), hava (*f*: 3), hayal (*f*: 24), hayal gücü (*f*: 3), ikiz (*f*: 2), insan (*f*: 2), insanlık (*f*: 2), kaplan (*f*: 3), kar (*f*: 45), karınca (*f*: 4), kasaba (*f*: 10), kız (*f*: 2), kitap (*f*: 7), kozalak (*f*: 4), kulak (*f*: 2), maç (*f*: 6), müze (*f*: 5), nesil (*f*: 2), okul (*f*: 12), oyun (*f*: 19), öğrenci (*f*: 5), öğretmen (*f*: 13), penguen (*f*: 3), renk (*f*: 4), resim (*f*: 56), rüzgâr (*f*: 2), sabah (*f*: 5), saç (*f*: 4), satranç (*f*: 2), sınıf (*f*: 3), soru (*f*: 2), şarkı (*f*: 5), şekil (*f*: 4), tilki (*f*: 3), top (*f*: 7), uçak (*f*: 4), uzay (*f*: 3), üçgen (*f*: 2), yazı (*f*: 2), yıl (*f*: 8), yıldız (*f*: 3), zaman (*f*: 4), zürafa (*f*: 190). Bu kitapta 60 terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 60.

Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Ağaç	1	30	Kalamar	1
2	Ahtapot	7	31	Kanat	8
3	Ananas	8	32	Kar	1
4	Arı	2	33	Karides	1
5	Aslan	1	34	Kartal	1
6	Balık	2	35	Kasaba	1
7	Balina	1	36	Kedi	1
8	Bulut	1	37	Kitap	20
9	Ceylan	1	38	Kurgu	15
10	Çiçek	1	39	Kuş	1
11	Çocuk	1	40	Mercan	1
12	Dağ	1	41	Mikrofon	1
13	Deniz	2	42	Orkinos	1
14	Deniz Atı	1	43	Ova	1
15	Deniz Kestanesi	1	44	Oyun	1
16	Dere	1	45	Öğretmen	1
17	Ders	1	46	Papatya	1
18	Dinozor	11	47	Patlıcan	1
19	Domates	1	48	Rüya	1
20	El	1	49	Sayfa	4
21	Fener Balığı	1	50	Soğan	1
22	Fok	1	51	Su	4
23	Futbol	1	52	Şarkı	2
24	Göz	2	53	Taş	1
25	Gül	1	54	Tepe	1
26	Hayal	1	55	Yaprak	1
27	Hayal Gücü	5	56	Yengeç	1
28	Hikâye	4	57	Yılan Balığı	1
29	İsim	3	58	Yosun	1

Bu Kadar Tantana Yeter isimli kitapta toplam 141 terim kullanılmıştır. Bu terimler 58 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 60 incelendiğinde Bu Kadar Tantana Yeter kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ahtapot(*f*: 7), ananas (*f*: 8), arı (*f*: 2), balık (*f*: 2), deniz (*f*: 2), dinozor (*f*: 11), göz (*f*: 2), hayal gücü (*f*: 5), hikâye (*f*: 4), isim (*f*: 3), kanat (*f*: 8), kitap (*f*: 20), kurgu (*f*: 15), sayfa (*f*: 4), su (*f*: 4), şarkı (*f*: 2). Bu kitapta 42 terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 61.

Çantamdan Fil Çıktı İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Ağaç	5	28	Dağ	3
2	Ahtapot	2	29	Dakika	2
3	Akşam	1	30	Dalga	1
4	Altın	1	31	Damla	1
5	Ambulans	2	32	Davranış	2
6	Araba	4	33	Denizanası	1
7	Armut	1	34	Ders	3
8	At	1	35	Diken	2
9	Ay	2	36	Doktor	2
10	Ayak	1	37	Duyuru	2
11	Bahçe	4	38	Dünya	1
12	Balık	3	39	Dümbün	1
13	Balina	1	40	Eczane	1
14	Bataklık	1	41	Ekip	1
15	Beceri	1	42	Ekran	1
16	Bilek	1	43	Elma	9
17	Bilgi	1	44	Ev	3
18	Bitki	1	45	Fenomen	1
19	Boy	1	46	Fil	10
20	Boynuz	1	47	Futbol	1
21	Bulut	2	48	Futbolcu	1
22	Buz	2	49	Gazete	1
23	Buzdolabı	3	50	Gemi	3
24	Cevap	8	51	Gezegen	5
25	Çiçek	11	52	Gökyüzü	1
26	Çocuk	45	53	Göl	3
27	Çöl	1	54	Gölet	3
			55	Görevli	2

56	Gösteri	1
57	Göz	5
58	Gözlük	1
59	Grup	2
60	Gün	5
61	Haber	1
62	Hafıza	1
63	Hafta	1
64	Hakem	1
65	Halk	1
66	Harf	2
67	Hastane	2
68	Hava	5
69	Hayal	4
70	Hayal Gücü	4
71	Hayvan	2
72	Hece	2
73	Hemşire	1
74	Hikâye	5
75	Hipopotam	2
76	İnci	1
77	İnsan	1
78	Kabak	1
79	Kabuk	1
80	Kahraman	18
81	Kanat	1
82	Kanguru	1
83	Kar	1
84	Karakter	1
85	Karanfil	1
86	Kargı	1
87	Karınca	1
88	Kasaba	16
89	Kaş	1

90	Kaz	1
91	Keçi	1
92	Kedi	1
93	Kelime	6
94	Kirpi	1
95	Kitap	23
96	Konu	1
97	Koşu	2
98	Köpek Balığı	1
99	Kupa	3
100	Kurbağalama	1
101	Maç	8
102	Madalya	5
103	Makine	2
104	Merhem	1
105	Metre	1
106	Mikrofon	1
107	Nehir	3
108	Nokta	1
109	Okul	17
110	Okyanus	4
111	Olimpiyat	6
112	Olta	1
113	Organizasyon	1
114	Orman	1
115	Oyun	104
116	Oyuncu	2
117	Ödül	4
118	Öğrenci	8
119	Öğretmen	24
120	Parmak	4
121	Reçel	1
122	Renk	3
123	Resim	5

124	Saat	1
125	Sabah	5
126	Saç	1
127	Sağlık	2
128	Sargı Bezi	2
129	Satranç	4
130	Savan	1
131	Sayı	3
132	Serum	1
133	Ses	3
134	Ses	7
135	Sınıf	2
136	Sıra	1
137	Sinek	1
138	Siren	2
139	Söz	1
140	Stadyum	1
141	Su	7
142	Süre	4
143	Şarkı	2
144	Şiir	1

145	Takım	4
146	Taş	8
147	Tedavi	1
148	Tepe	2
149	Tıp	1
150	Top	11
151	Uçak	1
152	Ülke	2
153	Ürün	1
154	Virgül	1
155	Yağmur	1
156	Yaprak	1
157	Yarış	1
158	Yarışma	8
159	Yeryüzü	2
160	Yetenek	1
161	Yıl	1
162	Yıldız	1
163	Yunus Balığı	2
164	Zebra	1

Çantamdan Fil Çıktı isimli kitapta toplam 619 terim kullanılmıştır. Bu terimler 164 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 61 incelendiğinde Çantamdan Fil Çıktı kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: ağaç(*f*: 5), ahtapot (*f*: 2), ambulans (*f*: 2), araba (*f*: 4), ay (*f*: 2), bahçe (*f*: 4), balık (*f*: 3), bulut (*f*: 2), buz (*f*: 2), buzdolabı (*f*: 3), cevap (*f*: 8), çiçek (*f*: 11), çocuk (*f*: 45), dağ (*f*: 3), dakika (*f*: 2), davranış (*f*: 2), ders (*f*: 3), diken (*f*: 2), doktor (*f*: 2), duyuru (*f*: 2), elma (*f*: 9), ev (*f*: 3), fil (*f*: 10), gemi (*f*: 3), gezegen (*f*: 5), göl (*f*: 3), gölet (*f*: 3), görevli (*f*: 2), göz (*f*: 5), grup (*f*: 2), gün (*f*: 5), harf (*f*: 2), hastane (*f*: 2), hava (*f*: 5), hayal (*f*: 4), hayal gücü (*f*: 4), hayvan (*f*: 2), hece (*f*: 2), hikâye (*f*: 5), hipopotam (*f*: 2), kahraman (*f*: 18), kasaba (*f*: 16), kelime (*f*: 6), kitap (*f*: 23), koşu (*f*: 2), kupa (*f*: 3), maç (*f*: 8), madalya (*f*: 5), makine (*f*: 2), nehir (*f*: 3), nehir (*f*: 3), okul (*f*: 17), okyanus (*f*: 4), olimpiyat (*f*: 6), oyun (*f*: 104), oyuncu (*f*: 2), ödül (*f*: 4), öğrenci

(f: 8), öğretmen (f: 24), parmak (f: 4), renk (f: 3), resim (f: 5), sabah (f: 5), sağlık (f: 2), sargı bezi (f: 2), satranç (f: 4), sayı (f: 3), ses (f: 10), sınıf (f: 2), siren (f: 2), su (f: 7), süre (f: 4), şarkı (f: 2), takım (f: 4), taş (f: 8), tepe (f: 2), top (f: 11), ülke (f: 2), yarışma (f: 8), yeryüzü (f: 2), yunus balığı (f: 2). Bu kitapta 83 terim yalnız 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 62.

Dinozorunun Saklandığı Yer İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Adım	1	31	Karton	1
2	Ağırlık	1	32	Kat	3
3	Ahtapot	1	33	Kirpi	1
4	Akasya	1	34	Kitap	8
5	Aslan	4	35	Lav	2
6	At	1	36	Mercan	1
7	Ay	2	37	Okul	2
8	Ayı	2	38	Okyanus	2
9	Balina	2	39	Orman	3
10	Balon	1	40	Öğretmen	23
11	Boy	1	41	Parmak	1
12	Buz	1	42	Penguen	2
13	Cambaz	1	43	Raf	1
14	Çocuk	6	44	Resif	1
15	Dağ	2	45	Sabah	1
16	Deniz	2	46	Ses	1
17	Ders	2	47	Sınıf	8
18	Dinozor	5	48	Sonbahar	1
19	Fil	5	49	Spor	1
20	Futbol	1	50	Şehir	1
21	Gemi	1	51	Uçak	1
22	Gergedan	1	52	Uzay	1
23	Gezegen	1	53	Yağmur	1
24	Göz	3	54	Yazar	1
25	Gün	2	55	Yer	3
26	Hayal	1	56	Yolculuk	3
27	Hayal Gücü	1	57	Yunus	1
28	Kapı	2	58	Zaman	1
29	Kaplan	1	59	Zebra	1
30	Kartal	1	60	Zürafa	3

Dinozorunun Saklandığı Yer isimli kitapta toplam 136 terim kullanılmıştır. Bu terimler 60 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 62 incelendiğinde Dinozorunun Saklandığı Yer kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: aslan (f: 4), ay (f: 2), ay (f: 2), ayı (f: 2), çocuk (f: 6), dağ (f: 2), deniz (f: 2), ders (f: 2), dinozor (f: 5), fil (f: 5), göz (f: 3), gün (f: 2), kapı (f: 2), kitap (f: 8), lav (f: 2), okul (f: 2), okyanus (f: 2), orman (f: 3), öğretmen (f: 23), penguen (f: 23), penguen (f: 2), sınıf (f: 8), yer (f: 3), yolculuk (f: 3), zürafa (f: 3). Bu kitapta 35 terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Tablo 63.

Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Terim	f			
1	Afiş	1	24	Ceviz	1
2	Ağaç	1	25	Cümle	2
3	Akrostiş	2	26	Çağ	1
4	Animasyon	1	27	Çarşı	1
5	Ansiklopedi	1	28	Çay	1
6	Antika	1	29	Çocuk	10
7	Antikacı	1	30	Dalga	2
8	Atasözü	1	31	Dedektör	1
9	Ay	1	32	Deniz	4
10	Bahçe	4	33	Dergi	1
11	Balık	1	34	Ders	2
12	Balina	1	35	Deyim	6
13	Beceri	1	36	Dize	1
14	Belgesel	1	37	Dükkân	8
15	Biber	1	38	Dinozor	1
16	Bilgi	1	39	Duyu	1
17	Bilgisayar	2	40	Duygu	1
18	Boya	1	41	Elma	3
19	Bölge	1	42	Ev	2
20	Brokoli	1	43	Fıkra	1
21	Bulut	1	44	Film	1
22	Canlı	1	45	Futbol	1
23	Cevap	6	46	Gazete	1
			47	Gemi	1

48	Gezegen	1
49	Gök Cismi	1
50	Gök Taşı	1
51	Gökyüzü	2
52	Göz	1
53	Güneş	3
54	Güney	2
55	Haber	1
56	Hafta	1
57	Harf	2
58	Hikâye	32
59	İlaç	1
60	İmlâ	1
61	İnsan	3
62	İnternet	1
63	İşçi	1
64	Kâğıt	3
65	Kahraman	2
66	Kaktüs	2
68	Kalp	1
69	Kaplan	2
70	Kapı	1
71	Karides	1
72	Kas	2
73	Kasaba	10
74	Kelime	85
75	Kent	1
76	Kılavuz	2
77	Kitap	13
78	Koku	1
79	Kol	1
80	Kondüktör	1
81	Konserve	5
82	Köy	1
83	Kurt	2
84	Kuzey	2

85	Malzeme	1
86	Masal	6
87	Meteor	1
88	Metin	1
89	Mevsim	1
90	Mısır	2
91	Muz	2
92	Müzik	1
93	Noktalama İşaretleri	1
94	Okul	9
95	Okyanus	4
96	Oyun	7
97	Oyuncu	1
98	Öğrenci	4
99	Öğretmen	8
100	Patlıcan	3
101	Program	3
102	Prospektüs	1
103	Prova	1
104	Raf	2
105	Renk	3
106	Resim	4
107	Rüzgâr	1
108	Sabah	1
109	Sahne	1
110	Sarımsak	2
111	Sayfa	4
112	Ses	2
113	Sınıf	4
114	Sıra	2
115	Sirke	1
116	Sonbahar	1
117	Soru	8
118	Söz	3
119	Sözcük	1
120	Sözlük	1

121	Spor	1
122	Su	2
123	Şarkı	2
124	Şiir	5
125	Tarla	2
126	Tekerleme	1
127	Teknoloji	1
128	Televizyon	1
129	Tezgâh	1
130	Tiyatro	1
131	Tuz	2
132	Uydu	1

133	Uzay	25
134	Üniversite	1
135	Yağmur	1
136	Yaz	1
137	Yazar	3
138	Yazı	13
139	Yerleşim Yeri	1
140	Yıl	2
141	Yıldız	4
142	Zam	2
143	Zaman	1
144	Zürafa	1

Uzaya Giden Tren isimli kitapta toplam 452 terim kullanılmıştır. Bu terimler 144 farklı terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 63 incelendiğinde Uzaya Giden Tren kitabında en çok kullanılan terimler ve sıklıkları şu şekildedir: akrostiş(f: 2), bahçe (f: 4), bilgisayar (f: 2), cevap (f: 6), cümle (f: 2), çocuk (f: 10), dalga (f: 2), deniz (f: 4), ders (f: 2), deyim (f: 6), dükkân (f: 8), elma (f: 3), ev (f: 2), gökyüzü (f: 2), harf (f: 2), hikâye (f: 32), insan (f: 3), kâğıt (f: 3), kahraman (f: 2), kaktüs (f: 2), kaplan (f: 2), kas (f: 2), kasaba (f: 10), kelime (f: 85), kılavuz (f: 2), kitap (f: 13), konserve (f: 5), kurt (f: 2), kuzey (f: 2), masal (f: 6), mısır (f: 2), muz (f: 2), okul (f: 9), okyanus (f: 4), oyun (f: 7), öğrenci (f: 4), öğretmen (f: 8), patlıcan (f: 3), program (f: 3), raf (f: 2), renk (f: 3), resim (f: 4), sarımsak (f: 2), sayfa (f: 4), ses (f: 2), sınıf (f: 4), sıra (f: 2), soru (f: 8), söz (f: 3), su (f: 2), şarkı (f: 2), şiir (f: 5), tarla (f: 2), tuz (f: 2), uzay (f: 25), yazar (f: 3), yazı (f: 13), yıl (f: 2), yıldız (f: 4), zam (f: 2). Bu kitapta 84 terim yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam terimlere bakıldığında Ayvayı Yedik Müzesi kitabında 444, Benim Zürafam Uçabilir kitabında 669, Bu Kadar Tantana Yeter kitabında 141, Çantamdan Fil Çıktı kitabında 619, Dinozorunun Saklandığı Yer kitabında 136 ve Uzaya Giden Tren kitabında 452 terim kullanmıştır. Yazarın incelenen bu 6 kitabına bakıldığında tüm kitaplarda kullanılan ortak terime rastlanmamıştır. Terimlerin her kitapta kullanıldığı tespit edilmiştir.

Mert Arık'ın Çocuk Kitaplarında Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Kullanım Sıklığı

Araştırma Kapsamında Ayvayı Yedik Müzesi, Benim Zürafam Uçabilir, Bu Kadar Tantana Yeter, Çantamdan Fil Çıktı, Dinozorunun Saklandığı Yer ve Uzaya Giden Tren kitaplarında yer alan özel adlar incelenmiştir. Bu kitaplarda yer alan özel adlar her kitap için farklı tablolar oluşturularak gösterilmiştir.

Tablo 64.

Ayvayı Yedik Müzesi İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Afrika	1	13	İsviçre	1
2	Avrupa	1	14	Japonya	1
3	Ayva Çiçek Açmış (Beste Adı)	1	15	Jüpiter	1
4	Ayvayı Yedik Festivali	1	16	Kanada	1
5	Ayvayı Yedik Müzesi	11	17	Kızıl Gezegen	2
6	Balkan (Bölge)	1	18	Madagaskar	1
7	Belma	1	19	Mars	1
8	Cakkıdı Cakkıdı (Dükkân)	2	20	Mert	1
9	Cakkıdı Cakkıdı (Sakız)	5	21	Nermin	1
10	Güneş	3	22	Sarıkayalar (Kasaba)	6
11	İngiltere	1	23	Tokyo	1
12	İrfan	1	24	Ulusal Uzay Konseyi	2
			25	Üzeyir	1

Ayvayı Yedik Müzesi isimli kitapta toplam 49 özel ad kullanılmıştır. Bu özel adlar 25 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 64 incelendiğinde Ayvayı Yedik Müzesi kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Ayvayı Yedik Müzesi(f: 11), Cakkıdı Cakkıdı (Dükkân) (f: 2), Cakkıdı Cakkıdı (Sakız Markası) (f: 5), Güneş (f: 3), Kızıl Gezegen (f: 2), Sarıkayalar (Kasaba) (f: 6), Ulusal Uzay Konseyi (f: 2). Bu kitapta 18 özel ad yalnızca 1 kez kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 65.

Benim Zürafam Uçabilir İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Afrika	2	8	Naci	3
2	Ay	1	9	Orman Okulu	2
3	Güneş	4	10	Portakal Çiçeği Kasabası	1
4	İnci	9	11	Raci	2
5	Jüpiter	1	12	Süper Orman Ligi	1
6	Mars	6	13	Taci	5
7	Moni	59		Uluslar arası Zürafa	
			14	Bilim Şenlikleri	1
			15	Zürafalar Dünyası	1

Benim Zürafam Uçabilir isimli kitapta toplam 98 özel ad kullanılmıştır. Bu özel adlar 15 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 65 incelendiğinde Benim Zürafam Uçabilir kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Afrika(*f*: 2), Güneş (*f*: 4), İnci (*f*: 9), Mars (*f*: 6), Moni (*f*: 59), Naci (*f*: 3), Orman Okulu (*f*: 2), Raci (*f*: 2), Taci (*f*: 5). Bu kitapta 6 özel adın yalnızca 1 kez kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 66.

Bu Kadar Tantana Yeter İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Arda	1	4	Defne	1
2	Asya	1	5	Eymen	1
3	Atlas	3	6	Nil	1

Bu Kadar Tantana Yeter isimli kitapta toplam 8 özel ad kullanılmıştır. Bu özel adlar 6 terimin tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 66 incelendiğinde Bu Kadar Tantana Yeter kitabında en çok kullanılan özel ad ve sıklığı şu şekildedir. Atlas (*f*: 3). Bu kitapta 5 özel adın yalnızca 1 kez kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 67.

Çantamdan Fil Çıktı İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Çamaşır Makinesi (Karakter)	1	16	Mis Kokulu Çiçekler Okulu	1
2	Çınar Ağacı (Karakter Adı)	1	17	Moni	23
3	Denizaltı Hastanesi	1	18	Mutfak Robotu (Karakter)	1
4	Everest Dağı	1	19	Naci	1
5	Güneş	1	20	Niyazi	29
6	Hayal Olimpiyatları	6	21	Papatya Kafa (Karakter Adı)	1
7	İtrnaz	1	22	Raci	1
8	İnci	10	23	Rüya	1
9	İncinaz	7	24	Satürn	3
10	Jüpiter	1	25	Satürn Devlet Hastanesi	1
11	Kahve Makinesi (Karakter)	1	26	Süpürge (Karakter)	1
12	Küçük Ev Aletleri İlkokulu	1	27	Taci	7
13	Mars	1	28	Tacikopi (Karakter)	1
14	Mete	16	29	Tost Makinesi (Karakter)	1
15	Metecan	1	30	Uzay Korsanları	2
			31	Ütü (Karakter)	1

Çantamdan Fil Çıktı isimli kitapta toplam 125 özel ad kullanılmıştır. Bu özel adlar 31 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 67 incelendiğinde Çantamdan Fil Çıktı kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Hayal Olimpiyatları(f: 2), İnci (f: 10), İncinaz (f: 7), Mete (f: 16), Moni (f: 23), Niyazi (f: 29), Satürn (f: 3), Taci (f: 7), Uzay Korsanları (f: 2). Bu kitapta 22 özel adın yalnızca 1 kez kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 68.

Dinozorunun Saklandığı Yer İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Afrika	1	6	Kuru Salatalık Kasabası	1
2	Ağrı Dağı	1	7	Kuzey Kutbu	1
3	Atlas	1	8	Mars	1
4	İncir Çekirdeği İlkokulu	1	9	Mor Portakal Köyü	1
5	Jüpiter	1	10	Sahra Çölü	1
			11	Satürn	1

Dinozorunun Saklandığı Yer isimli kitapta toplam 11 özel ad kullanılmıştır. Tablo 68 incelendiğinde 11 özel adın yalnızca 1 kez kullanıldığı belirlenmiştir.

Tablo 69.

Uzaya Giden Tren İsimli Kitapta Yer Alan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Özel Ad	f			
1	Ağrı Dağı	1	15	Mete	16
2	Ay	1	16	Mısır Piramitleri	1
3	Cumburlop Kasabası	2	17	Mızmızlar Beldesi	2
4	Corcor İlçesi	1	18	Moni	35
5	Gergedanlar Köyü	2	19	Naci	2
6	Göbekli Tepe	1	20	Neptün	1
7	Güneş	1	21	Nil Nehri	1
8	Güneş Sistemi	1	22	Portakal İlkokulu	1
9	İnci	19	23	Raci	1
10	İtalya	1	24	Rüya	1
11	Jüpiter	1	25	Satürn	1
12	Kapadokya	1	26	Taci	2
13	Mars	2	27	Uranüs	1
14	Merkür	2	28	Van Gölü	1
			29	Venüs	1

Uzaya Giden Tren isimli kitapta toplam 103 özel ad kullanılmıştır. Bu özel adlar 29 farklı özel adın tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Tablo 69 incelendiğinde Uzaya Giden Tren kitabında en çok kullanılan özel adlar ve sıklıkları şu şekildedir: Cumburlop Kasabası(f: 2), Gergedanlar Köyü (f: 2), İnci (f: 19), Mars (f: 2), Merkür (f: 2), Mete (f: 16), Mızızlar Beldesi (f: 2), Moni (f: 35), Naci (f: 2), Taci (f: 2). Bu kitapta 19 özel ad yalnızca 1 kez kullanılmıştır.

Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında kullanılan toplam özel adlara bakıldığında Ayvayı Yedik Müzesi kitabında 49 özel ad, Benim Zürafam Uçabilir kitabında 98 özel ad, Bu Kadar Tantana Yeter kitabında 8 özel ad, Çantamdan Fil Çıktı kitabında 125 özel ad, Dinozorunun Saklandığı Yer kitabında 11 özel ad ve Uzaya Giden Tren kitabında 103 özel ad kullanılmıştır. Yazarın incelenen bu 6 kitabına bakıldığında tüm kitaplarda kullanılan ortak bir özel ada rastlanmamıştır.

5.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın çocuk kitaplarında kullandıkları söz varlıkları bakımından farklılıkları ve benzerlikleri

Araştırma kapsamında incelenen Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın kitaplarında yer alan söz varlığı unsurları kullanım sıklıkları bakımından karşılaştırılmıştır. Veriler söz varlığı unsurlarına göre tablolastırılarak sunulmuştur.

Tablo 70.

Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Atasözlerinin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Yazar	Ç	f
1	Şermin Yaşar'ın Kitapları	9	11
2	Mert Arık'ın Kitapları	1	1

Tablo 70 incelendiğinde Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında 9 farklı toplamda 11 atasözü, Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında toplam 1 atasözü kullanılmıştır. Veriler (Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3, Tablo 39) incelendiğinde kullanılan ortak bir atasözüne rastlanmamıştır.

Tablo 71.

Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Deyimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Yazar	ç	f
1	Şermin Yaşar'ın Kitapları	443	925
2	Mert Arık'ın Kitapları	99	151

Tablo 71 incelendiğinde Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 443 toplamda 925 deyim, Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 99 toplamda 151 deyim kullanılmıştır. Veriler (Tablo 4, Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7, Tablo 8, Tablo 9, Tablo 10, Tablo 40, Tablo 41, Tablo 42, Tablo 43, Tablo 44, Tablo 45) incelendiğinde aklına bir şey gelmek, can atmak, çorap söküğü gibi gelmek, fark etmek, fikir vermek, gözden kaybolmak, gözlerine inanmamak, günlük tutmak, havalara uçmak, hayal kurmak, ihtiyaç duymak, işe yaramak, kafa sallamak, kafası karışmak, karar almak, karar vermek, küçük dilini yutmak, not almak, not etmek, pes etmek, tadını çıkarmak, zıp zıp zıplamak, zorunda kalmak deyimlerinin ortak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 72.

Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan İkilemelerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Yazar	ç	f
1	Şermin Yaşar'ın Kitapları	223	494
2	Mert Arık'ın Kitapları	72	104

Tablo 72 incelendiğinde Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 223 toplamda 494 ikileme, Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 72 toplamda 104 ikileme kullanılmıştır. Veriler (Tablo 11, Tablo 12, Tablo 13, Tablo 14, Tablo 15, Tablo 17, Tablo 46, Tablo 47, Tablo 48, Tablo 49, Tablo 50, Tablo 51) incelendiğinde apar topar, bol bol, çeşit çeşit, dilden dile, duyar duymaz, gece gündüz, gelir gelmez, hapur hupur, hay hay, hele hele, ıslıl ıslıl, kendi kendine, koca koca, koşa koşa, lapa lapa, neler neler, sabah sabah, sık sık, şaşkın şaşkın, tek tek, teker teker, tekrar tekrar, uçsuz bucaksız, yok yok ikilemelerinin ortak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 73.

Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Kalıp Sözlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Yazar	ç	f
1	Şermin Yaşar'ın Kitapları	114	247
2	Mert Arık'ın Kitapları	19	33

Tablo 73 incelendiğinde Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 114 toplamda 247 kalıp söz, Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 19 toplamda 33 kalıp söz kullanılmıştır. Veriler (Tablo 18, Tablo 19, Tablo 20, Tablo 21, Tablo 22, Tablo 23, Tablo 24, Tablo 52, Tablo 53, Tablo 54, Tablo 55, Tablo 56, Tablo 57) incelendiğinde aman Allah'ım, eyvahlar olsun, hoş geldin, hoşça kal, maşallah, merhaba, teşekkür ederim, teşekkürler kalıp sözlerin ortak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 74.

Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Terimlerin Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Yazar	ç	f
1	Şermin Yaşar'ın Kitapları	795	8804
2	Mert Arık'ın Kitapları	412	2461

Tablo 74 incelendiğinde Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 795 toplamda 8804 terim, Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 412 toplamda 2461 terim kullanılmıştır. Veriler (Tablo 25, Tablo 26, Tablo 27, Tablo 28, Tablo 29, Tablo 30, Tablo 31, Tablo 58, Tablo 59, Tablo 60, Tablo 61, Tablo 62, Tablo 63) incelendiğinde adım, afiş, ağaç, aile, akşam, altın, ambulans, anı, ansiklopedi, arı, armut, aslan, at, atasözü, avukat, ay, ayak, ayı, ayva, bahçe, balık, balon, berber, bilek, bilgi, bilgisayar, bilim, bitki, boy, boya, boyun, bulmaca, bulut, burun, buzdolabı, cam, cevap, cümle, çadır, çağ, çay, çekirdek, çiçek, çiftçi, çocuk, dağ, dakika, davranış, deniz, dere, dergi, ders, deyim, dinazor, doktor, domates, duygu, duyu, dükkân, dünya, eczane, ekran, el, elektronik, elma, ev, film, fotoğraf, futbol, futbolcu, gazete, gemi, gökyüzü, göl, göz, gözlük,

grup, gün, Güneş, haber, hafıza, hafta, halk, harf, hastane, havuç, hayal, hayal gücü, hayvan, hece, hikâye, icat, ilaç, insan, isim, işçi, kabak, kafa, kâğıt, kahraman, kamera, kanat, kapı, karakter, karanfil, kare, karınca, karton, kas, kasaba, kaş, kat, kedi, kelime, kent, kereviz, kış, kız, kilo, kitap, koku, komut, konu, kozalak, köpek, kulak, kurt, kuş, lahana, lastik, maç, makine, malzeme, makine, marka, masal, maydanoz, maymun, mektup, meslek, metin, metre, mevsim, mısır, mikrofon, muz, müze, müzik, nesil, nokta, okul, olimpiyat, ova, oyun, oyuncu, ödev, ödül, öğrenci, öğretmen, para, parfüm, parmak, plan, prensip, proje, prova, raf, reçel, reklam, renk, resim, rüya, rüzgâr, saat, sabah, saç, sağlık, sahne, salgın, satranç, sayfa, sayı, ses, sınıf, sıra, sinek, sirke, slogan, soğan, sonbahar, soru, spor, su, şarkı, şehir, şiir, takım, tarım, tarih, tarla, taş, tat, tedavi, teknoloji, telefon, televizyon, tepe, terzi, tezgâh, tilki, tiyatro, top, toprak, tuz, türkü, uçak, uzay, ülke, ürün, veli, virgül, yağmur, yanak, yaprak, yarışma, yaş, yaşam, yaz, yazar, yazı, yazılım, yol, yolculuk, zaman, zekâ, zeytin terimlerinin ortak olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 75.

Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın Kitaplarında Kullanılan Özel Adların Çeşitliliği ve Frekansları

Sıra No	Yazar	ç	f
1	Şermin Yaşar'ın Kitapları	154	1620
2	Mert Arık'ın Kitapları	88	394

Tablo 75 incelendiğinde Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 154 toplamda 1620 özel ad, Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında birbirinden farklı 88 toplamda 394 özel ad kullanılmıştır. Veriler (Tablo 25, Tablo 26, Tablo 27, Tablo 28, Tablo 29, Tablo 30, Tablo 31, Tablo 64, Tablo 65, Tablo 66, Tablo 67, Tablo 68, Tablo 69) incelendiğinde Asya, Güneş, Mert, Nil özel adlarının ortak olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada elde edilen verileri adil bir şekilde karşılaştırmak amacıyla ele alınan kitaplardaki kelimelerin sıklığının toplam kelime sayısına oranları karşılaştırılmıştır. Bu amaçla kitaplarda yer alan toplam kelime sayıları belirlenmiştir. Görsel metinlerdeki kelimeler de bu söz varlığı unsurlarına dahil edildiği için kelimeler elle tek tek sayılmıştır. Araştırmanın bu bölümünde verilen sayılar söz varlığını oluşturan unsurdaki kelimeler tek tek ele alınmıştır. Örneğin; “Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın.” atasözü 6 kelimeden oluşmaktadır. Verilerin tüm metindeki kelimelere oranı verilirken 6 kelimenin oranı verilmiştir. İlk iki alt problemde çeşitlilikleri verilmiştir, tekrar etmemek amacıyla bu bölümde yinelenmemiştir.

Elde edilen veriler Tablo 76’da gösterilmiştir.

Tablo 76.

Mert Arık’ın ve Şermin Yaşar’ın Kitaplarında Bulunan Kelimelerin Frekansları

Sıra No	Yazar	f
1	Şermin Yaşar’ın Kitaplarında Bulunan Kelimelerin Sayısı	104864
2	Mert Arık’ın Kitaplarında Bulunan Kelimelerin Sayısı	17626

Şermin Yaşar’ın çocuk kitaplarında bulunan 104864 kelimenin; 63 kelimesi yani 0,001’i atasözü, 1933 kelimesi yani 0,018’i deyim, 1008 kelimesi yani 0,010’u ikileme, 581 kelimesi yani 0,006’sı kalıp söz, 8810 kelimesi yani 0,084’ü terim ve 1851 kelimesi yani 0,018’ özel ad olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen veriler Şekil 24’de gösterilmiştir.

Şekil 24. Şermin Yaşar’ın çocuk kitaplarında bulunan söz varlığını oluşturan kelimelerin dağılımı

Mert Arık'ın çocuk kitaplarında bulunan 17626 kelimenin 3 kelimesi yani 0,0001'i atasözü, 247 kelimesi yani 0,014'ü deyim, 208 kelimesi yani 0,012'i ikileme, 56 kelimesi yani 0,003'ü kalıp söz, 2479 kelimesi yani 0,141'i terim ve 527 kelimesi yani 0,030'u özel ad olarak tespit edilmiştir. Elde edilen veriler Şekil 25'de gösterilmiştir.

Şekil 25. Mert Arık'ın çocuk kitaplarında bulunan söz varlığını oluşturan kelimelerin dağılımı

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın çocuk kitaplarının söz varlığına dair verilen sonuçlarına ve bu sonuç doğrultusunda oluşturulan önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuç ve Tartışma

Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın çocuk kitaplarında söz varlığı unsurlarını belirlemeye ve karşılaştırmaya yönelik bulgular doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarına bakıldığında; Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitaplarında 12333 söz varlığı unsuru, Mert Arık'ın incelenen çocuk kitaplarında 3313 söz varlığı unsuru kullanıldığı tespit edilmiştir. Şermin Yaşar'ın kitaplarında kullanılan söz varlığı unsurlarının Mert Arık'ın kitaplarında kullanılan söz varlığı unsurlarından oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir. Şermin Yaşar'ın incelenen çocuk kitapları toplamda 1144 sayfa iken Mert Arık'ın kitapları ise 283 sayfadır. Kitaplarda kullanılan yazı puntoları, sayfa sayıları, yayınevlerinin tanıtım bültenlerinde belirtilen yaş aralıkları gibi faktörler göz önünde bulundurulduğunda Şermin Yaşar'ın kitapları 10 yaş ve üzeri okuyucuya, Mert Arık'ın kitapların ise 9 yaş ve altı okuyucuya hitap etmektedir. Kitaplardaki söz varlığı unsurlarının sayısal olarak bu kadar farklı olmasının sebebi, hedeflenen okuyucuların yaş gruplarında sahip olabilecekleri söz varlığı unsurlarındaki farklılık, kitapların sayfa sayıları gibi etmenler olduğu düşünülmektedir.

Şermin Yaşar'ın araştırma kapsamında incelenen çocuk kitaplarında 9 farklı toplamda 11 atasözü tespit edilirken, Mert Arık'ın kitaplarında yalnızca 1 atasözü tespit edilmiştir. Her iki yazarın da kitaplarındaki toplam söz varlığı öğeleri göz önünde bulundurulduğunda oldukça az sayıda kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazındaki araştırmalar göz önünde bulundurulduğunda atasözü kullanımının diğer söz varlığı unsurlarına göre çok az sayıda kullanıldığı ya da hiç kullanılmadığı tespit edilmiştir. Çetinkaya (2023) çalışmasında yaklaşık 1000 söz varlığından 21 tanesinin atasözü olduğunu; Aktuğ (2023) çalışmasına konu kitapların bazılarında atasözlerinin hiç kullanılmadığını bazılarında da çok az sayıda kullanıldığını; Karakaya (2023) atasözüne rastlamadığını; Güner (2023) incelediği masallarda atasözüne rastlamadığını; Tekin (2022) atasözlerinin diğer söz varlığı öğelerine göre çok az kullanıldığını ifade etmişlerdir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında atasözlerinin çocuk kitaplarında kullanımına özen gösterilmesi gerektiği yorumu yapılabilir.

Yapılan çalışmada Şermin Yaşar'a ait çocuk kitaplarında 443 farklı toplamda 925 deyim kullanıldığı belirlenirken, Mert Arık'ın kitaplarında 99 farklı 140 deyim kullanıldığı belirlenmiştir. Şermin Yaşar'ın deyimleri Mert Arık'a göre oldukça fazla sayıda kullandığı tespit edilmiştir. Aynı zamanda her iki yazarın da kitaplarında deyimlere atasözlerinden daha fazla yer verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazında incelenen diğer çocuk kitaplarında da deyimlere sıkça yer verildiği görülmektedir (Çetinkaya, 2023; Aktuğ, 2023; Karakaya, 2023; Güner, 2023, Tekin, 2023).

Söz varlığı çalışmalarında ikilemeler başlığını tüm araştırmacıların ele aldığı görülmüştür. Araştırma kapsamında ele alınan Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarında 223 farklı toplamda 494 ikilemeye yer verilirken, Mert Arık'ın kitaplarında 72 farklı toplamda 104 ikilemeye yer verilmiştir. Şermin Yaşar'ın ikilemleri Mert Arık'a göre daha fazla sayıda kullandığı tespit edilmiştir. Deyimlere göre daha az çeşitlilik ve sıklıkta kullanılmıştır. Alan yazın taramasında söz varlığı unsurlarını inceleyen araştırmacıların ikilemeler başlığını çoğunlukla ele aldığı görülmüştür. İkilemelerin kullanımı Hatiboğlu (1981)'nin de ifadesiyle bir metnin anlatım gücünü artırır ve anlamı pekiştirir (s. 9). Bu bağlamda incelenen çocuk kitaplarının sevilmesinde, çok okunmasında ikileme kullanımının çokluğunun da etkili olduğu söylenebilir.

Çalışma kapsamında incelenen eserlerde Şermin Yaşar'a ait çocuk kitaplarında 341 farklı toplamda 494 ikilemenin kullanıldığı tespit edilirken, Mert Arık'ın kitaplarında 93 farklı 104

ikilemenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Dilimizin en önemli zenginliklerinden olan, okuyucunun okuma zevki geliştirmesinde önemli etkisi olan ikilemelerle ilgili verilere alan yazındaki diğer araştırmacılarında yer verdiği belirlenmiştir Çetinkaya, 2023; Aktuğ; 2023; Karakaya, 2023; Güner, 2023, Tekin, 2023). Bayraktar (2004), çalışmasında Türk dilinin tarihî devirlerini dikkate alarak yaptığı incelemede tespit ettiği 2513 ikileme üzerine inceleme yapmıştır. Sayısal açıdan da zengin olan ikilemeleri o dile sahip bireylere öğretmek için, söz varlıklarının sonraki nesillere aktarılabilmesi için bu çeşitliliğin çocuk kitaplarına da yansması, kitapların bu açılardan değerlendirilmesi gerekmektedir.

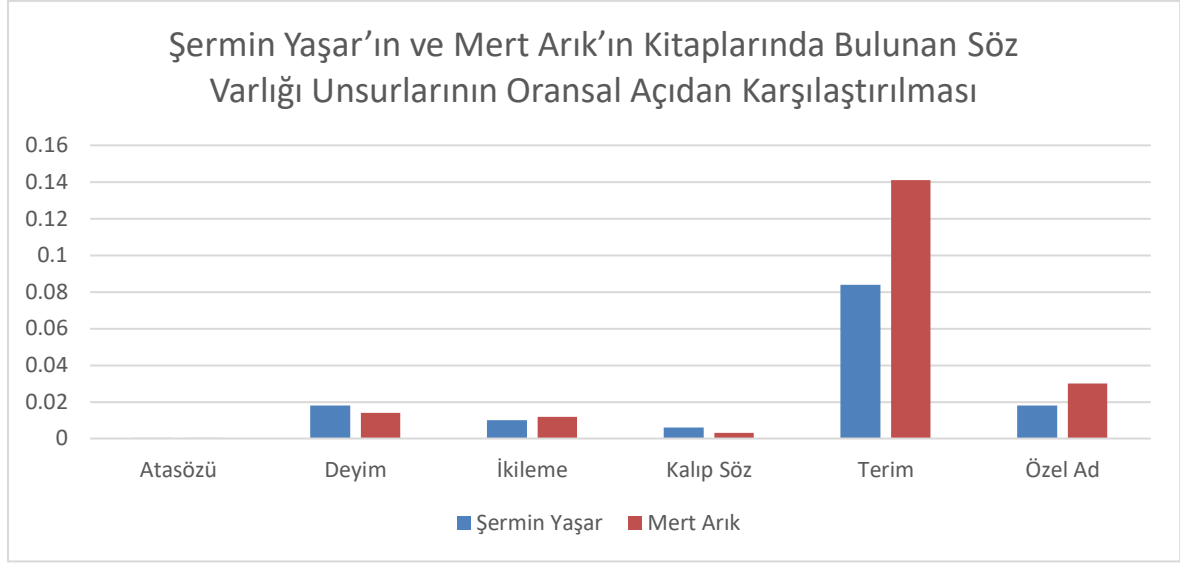
İncelenen kitaplara bakıldığında Şermin Yaşar'ın kitaplarında 114 farklı toplamda 247 kalıp söz bulunurken, Mert Arık'ın kitaplarında 19 farklı 33 kalıp söz bulunmuştur. Şermin Yaşar'ın kalıp sözleri Mert Arık'a göre daha fazla kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Dilimizin zenginliklerinden olan, günlük hayatta sık kullanılan bu ifadelerin de kitaplarda anlamlı bir biçimde yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Az sözcük ile çok şey anlatan (Terme, 2021) kalıp sözler günlük olayları ve durumları anlatmayı kolaylaştıran, daha anlaşılır hale gelmesini sağlayan ifadelerin çocuklar tarafından öğrenilmesi ve kullanılması hem dil hazinesinin aktarımında hem de öğrencilerin düşünme, ifade etme becerilerinin gelişiminde önemli bir yeri vardır. Belirli durumlarda söylenen bu sözler Kula (1996)'nın da ifadesiyle kültürel aktarımı da sağlama görevindedir. Çocuk kitapları yazılırken bu bağlamda kültürün taşıyıcısı görevini yerine getireceği düşünülerek çocuk okuyucuya zengin içerikler sunmakla görevlidir. Çocuk edebiyatı yazarlarının kalıp sözler kullanımında özenli olması önemlidir.

Araştırma için söz konusu olan kitapların incelemesinde Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarında 795 farklı toplamda 8804, Mert Arık'ın kitaplarında ise 412 farklı toplamda 2461 terim kullanıldığı belirlenmiştir. Her iki yazarın da terimlere kitaplarında oldukça sayıda yer verdiği sonucuna ulaşılrken, Şermin Yaşar'ın kullandığı terim sayısındaki farklılık oldukça göze çarpmaktadır. Terim anlamının Öz (2023), tek ve net olması gerektiği göz önünde bulundurularak kitaplardaki söz varlığı unsurları belirlenmiştir. Sözcüklerin akla gelen farklı anlamları ifade etmeleri durumunda bu kelimeler terim anlam olarak ele alınmamıştır. Yine de alan yazındaki diğer araştırmalarda olduğu gibi en çok veri “terim” olan söz varlığı unsurlarından oluşmaktadır. Terimlerin söz varlığı araştırmalarında son yıllarda ele alındığı, o çalışmalarda da terimlerin diğer söz varlığı unsurlarına göre daha zengin olduğu görülmüştür. Bir dilin en önemli zenginliklerinden olan terimlerin doğru kullanımı, çocuk kitaplarında yer alması, kullanıldığı alanların çeşitlendirilmesi, ihtiyaç doğrultusunda yeni

terimlerin türetilmesi bakımından çocuk kitaplarının ve çocuk okuyucuların rolü göz önünde bulundurulmalıdır.

Ele alınan kitaplarda özel adlar incelendiğinde Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarında 154 farklı toplamda 1852, Mert Arık'ın kitaplarında 88 farklı toplamda 394 özel ad kullanıldığı tespit edilmiştir. Dilimizde önemli bir yeri olan özel adların kullanımında yine Şermin Yaşar'ın çok daha çeşitli ve sıklık bakımından fazla olacak şekilde özel adlara yer verdiği görülmüştür. Aslan (2022)'nin de çalışmasında belirttiği gibi ilkokul çağındaki çocukların kendi dillerindeki özel adların ne olduğu, özellikleri ve türlerini bilmesi, onları günlük hayatta ve akademik alanda kullanması söz varlıklarının gelişmesinde önemli bir yere sahiptir. Alan yazında “Ad bilim”in alt başlığı olan özel adların çocuk kitaplarında özenli ve çeşitli kullanımı önemli bir yere sahiptir.

Yazarların incelenen eserlerinde sayfa sayısında ve toplam kelime sayısında büyük fark olduğu için eserlerde bulunan söz varlığı unsurlarının karşılaştırması oransal olarak yapılmıştır. Şermin Yaşar'ın kitaplarında atasözleri (0,001), Mert Arık'ın kitaplarında bulunan (0,0001) atasözlerine göre daha fazla yer almıştır. Şermin Yaşar'ın kitaplarında deyimler (0,018), Mert Arık'ın kitaplarında bulunan deyimlere (0,014) göre daha fazla bulunmaktadır. Mert Arık'ın kitaplarında bulunan ikilemeler (0,012), Şermin Yaşar'ın kitaplarında bulunan ikilemelerden (0,010) daha fazla kullanılmıştır. Şermin Yaşar'ın kitaplarında bulunan kalıp sözler (0,006), Mert Arık'ın kitaplarında bulunan kalıp sözlerden (0,003) daha fazla yer almıştır. Mert Arık'ın kitaplarında yer alan terimler (0,141), Şermin Yaşar'ın kitaplarında bulunan terimlerden (0,084) daha fazla oranla yer almıştır. Mert Arık'ın kitaplarında özel adlar (0,030), Şermin Yaşar'ın kitaplarında yer alan özel adlardan (0,018) daha fazla yer verilmiştir. Şekil 16'da elde edilen verilere yer verilmiştir.

Şekil 26. Şermin Yaşar'ın ve Mert Arık'ın kitaplarında bulunan söz varlığı unsurlarının oransal açıdan karşılaştırılması

6.2. Öneriler

1. Yapılan bu çalışmada Şermin Yaşar'ın 7 kitabı, Mert Arık'ın 6 kitabı ele alınmıştır. Bundan sonraki çalışmalarda yazarların kitaplarının tamamı ele alınarak çalışma yapılabilir.
2. Araştırma kapsamında incelenen çocuk kitaplarında her iki yazarın da atasözlerini belirgin bir farkla, kalıp sözleri de diğer söz varlıklarına göre önemli bir farkla daha az sıklıkta kullandıkları tespit edilmiştir. Atasözlerine, her birinin kültürel bir hazine olduğu bilinci ile çocuk edebiyatı eserlerinde diğer söz varlığı unsurları gibi yoğunluklu olarak yer verilmelidir.
3. Kitaplara at söz varlığı unsurlarının araştırma sonuçları farklı farklı sunulmuştur. Söz varlığı öğretimi için öğreticinin amacına uygun şekilde bu sonuçlar göz önünde bulundurularak kitap ya da yazar tercihi yapılabilir. Örneğin; özel ad kullanımı ile ilgili bir öğretim süreci planlanıyorsa Mert Arık'ın kitapları tercih edilebilirken, deyim öğretimi için eser ya da yazar tercihi Şermin Yaşar ve eserleri olabilir. Kitaplar tek tek ele alınarak öğretim aracı olarak kullanılacaksa burada verilen verilerden yola çıkarak ön ya da son çalışma planlanabilir. Söz varlığı araştırma bulguları öğretmenler için zaman kazandıran veriler olarak ele alınabilir.

4. Söz varlığı çalışma sonuçlarının çocuk edebiyatı yazarları tarafından dikkate alınması gerekir. Çocuğun dil zenginliğini geliştirecek önemli araçlardan biri olan çocuk edebiyatı ürünlerinin temel malzemesi ana dildeki söz varlığı unsurları olmalıdır.

5. Her iki yazarın kitaplarında etkileşimli okuma çalışmalarına örnek olabilecek, okuyucu görevleri olarak isimlendirilebilecek bölümler bulunmaktadır. Bu bölümlere çocuklar tarafından daha az kullanılan, bilinen söz varlığı öğeleri ile ilgili bölümler de eklenebilir.

6. 2024 yılında yeniden ele alınan Türkçe öğretim programında çocuk kitapları ile ilgili yapılan söz varlığı araştırmaları göz önünde bulundurularak kaynak materyallerdeki ifadeler çocukların sıklıkla kullandığı ya da karşılaştığı kelimelerden, söz varlığı unsurlarından yararlanarak bilinenden bilinmeyene olacak şekilde oluşturulabilir.

7. Çocuk edebiyatı alanında eserler vermiş ya da verecek olan yazarların çalışmaları söz varlığı çeşitliliği ve sıklığı editörler tarafından incelenebilir, içeriklerin bu anlamda zenginleştirilmesi ile ilgili yönlendirmelerde bulunulabilir.

8. Çok daha fazla yazar-eser incelemesi ve karşılaştırması yaparak çocuklar için söz varlığı öğretimi ile ilgili yeni modeller ve eğitim – öğretim sürecinde kullanılabilecek materyaller geliştirilebilir.

9. Alan yazın incelendiğinde çocuk kitaplarında yer alan kalıp söz kullanımıyla ilgili bir derleme ya da karşılaştırma çalışmasına rastlanmamıştır. Söz varlığı ve çocuk edebiyatı alanında yapılabilecek anlamlı bir kalıp söz derleme çalışması yapılabilir.

10. Söz varlığı araştırmalarının sonuçlarından elde edilecek verilerle Türkçe Öğretim Programlarına, okuma – yazma öğretim sürecinde kullanılacak materyallerin geliştirilmesine katkıda bulunulabilir. Aynı zamanda söz varlığı alanında yapılan çalışmalarda kullanılabilecek ortak bir veri toplama aracının geliştirilmesine, ortaya çıkan değerlerin anlamlandırılabilmesine katkı sağlayabilir.

KAYNAKLAR

- Akgün, S. E. (2024). *Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarının duyarlık eğitimi bağlamında incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Aksan, D. (1983). Ana dili. *Türk Dili Dergisi*, Dil Öğretimi Özel Sayısı, 63-64.
- Aksan, D. (2021). Türkçenin söz varlığı. Ankara: Bilgi.
- Aksan, Y. (2001, Mayıs). *Türkçede zaman anlatımı ve kimi ikileme yapıları. XV. Dilbilim Kurultayı'nda sunulmuş bildiri*, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Aksoy, Ö. A. (1998). *Atasözleri ve deyimler sözlüğü*. İstanbul: İnkılap.
- Aksoy, Ö. A. (2020). *Atasözleri ve deyimler sözlüğü, 1 atasözleri sözlüğü*. İstanbul: İnkılap
- Aksoy, Ö. A. (2020). *Atasözleri ve deyimler sözlüğü, 2 deyimler sözlüğü*. İstanbul: İnkılap
- Akyalçın, N. (2007). *Türkçe ikilemeler sözlüğü*. Ankara: Anı.
- Alenezi, H. (2014). *Vocabulary instruction practices of highly effective kindergarten teachers*. Doctor of philosophy, Kuwait University.
- Altınay, Y. B. (2022) *Dördüncü sınıf Türkçe dersinin söz varlığı öğretimi açısından değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arık, M. (2023). *Ayvayı yedik müzesi*. İstanbul: Timaş.
- Arık, M. (2023). *Çantamdan fil çıktı*. İstanbul: Timaş.
- Arık, M. (2023). *Uzaya giden tren*. İstanbul: Timaş.
- Arık, M. (2024). *Benim zürafam uçabilir*. İstanbul: Timaş.
- Arık, M. (2024). *Bu kadar tantana yeter*. İstanbul: Timaş.

- Arık, M. (2024). *Dinozorunun saklandığı yer*. İstanbul: Timaş.
- Arslan, K. (2023). *İlkokul Türkçe ders kitaplarının söz varlığı bakımından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Artuğ, M. (2023). *Okuma eğitimi açısından Gülten Dayıoğlu'nun çocuk öykülerinde değerler eğitimi ve söz varlığı*. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Kütahya.
- Aslan, M. (2022). *Gerçek yaşam temelli okul sözlüğü bağlamında özel adlar*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Asyiah, D. N. (2017). The vocabulary teaching and vocabulary learning: perception, strategies, and influences on students vocabulary mastery. *Jurnal Bahasa Lingua Scientia*, 9(2), 293-318.
- Bağcı, H. (2010). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin atasözleri ve deyimleri algılama düzeyleri. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 91-110.
- Bahşi, N. & Gençer, G. (2024). Mert Arık'ın Çocuk Kitaplarının Yaratıcılık Bağlamında İncelenmesi. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı Ve Eğitim Araştırmaları Dergisi (ÇEDAR)*, 7(1), 1-13.
- Başar, S. ve Akın E. (2022). Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarının eğitsel iletiler ve değer kavramları açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 62-71.
- Batmaz, Ö. (2020). *Çocuk edebiyatı eserlerinin estetik ölçütler bakımından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bayraktar, S. (2004). *Türk dilinde ikilemelerin yapı-görev-anlam özellikleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Berne, J. I. ve Blachowicz, C. L. Z. (2008). What reading teachers say about vocabulary instruction: voices from the classroom. *The Reading Teacher*, 62(4), 314-323.
- Bulut, M. (2013). Türkçe eğitimi ve öğretiminde dil ve kültür aktarımı aracı olarak atasözleri ve deyimlerin önemi. *Electronic Turkish Studies*. 8(13), 559-575.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Pegem.

- Cavga, S. & Eyüp, B. (2021). Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarındaki eğitsel iletilerin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1400-1420.
- Cebecioğlu, T. (2023). *Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarının estetik ölçütler bağlamında incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun.
- Cesur, O. (2005). *(Kastamonu ilinde bir inceleme) Pansiyonlu ilköğretim okulu öğrencileri üzerinde kelime serveti araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Cresswell, J. W. *Eğitim araştırmaları: Nicel ve nitel araştırmaların planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi*. (1. baskı). Edam.
- Çelik, G. H., Er, S. & Bıçakçı, M. Y. (2020). Etkileşimli kitabı okuma sürecinin çocukların dil gelişimlerine etkisi. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-10.
- Çer, E. (2019). Çocuk edebiyatı yapıtlarının çocuğa göre olmasını sağlayan başat değişken: eğitsel özellikler. *Uluslararası Çocuk Edebiyatı ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*. 3(1), 1-11.
- Çetin, G. (2023). *Atasözü ve deyimler bağlamında türkçe öğretim kaynaklarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Çetinkaya, S. (2023). *Nezihe Meriç'in çocuk kitapların Küçük Bir Kız Tanıyorum serisinin söz varlığı açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Çotuksöken, Y. (1994). *Deyimlerimiz*. İstanbul: Özgül.
- Dağ, A. (2021). *Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarının çocuğa görelik ilkesi ve eğitsel iletiler açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Demir, C. (2016). Türkçe eğitim-öğretim programları ve kişisel söz varlığı. *Söz Varlığı Milli Eğitim Dergisi*, 210(2), 265-285.
- Demir, S. B. (Ed.). (2014). *Eğitim araştırmaları*. Ankara: Eğiten Kitap
- Düz, R. (2023). *Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarının değerler eğitimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

- Ergin, M. (2005). *Türk dili*. İstanbul: Bayrak.
- Evler, D. (2023). *Şermin Yaşar'ın çocuklara yönelik eserlerinde söz varlığı*. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Göktolga, O. (2004). Bilim terimlerinin Türkçeleştirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 103-111.
- Gülsevin, G. (2013). Türk dilinin dünya dilleri arasındaki yeri ve önemi. *Yeni Türkiye*, 55, 753-758.
- Güner, B. (2023). *Aytül Akal'ın çocuk kitaplarındaki söz varlığı*. Yüksek Lisans Tezi. Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Muğla.
- Habibli, R. (2009). Ad bilimsel birimler ve sosyal etmenler. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, 28, 33-38.
- Haryanti, D. (2017). Draw me a proverb: enhancing writing skills through wisdom. *The 4th UAD TEFL International Conference*, 1, 179-183.
- Hatiboğlu, V. (1982). *Dilbilgisi terimleri sözlüğü*. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi.
- Hatipoğlu, H. (1981). *Türk dilinde ikilemeler*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Hawkins, O. R., Musti-Rao, S., Hale, A. D., Mcguire, S., & Hailley, J. (2010). Examining listening previewing as a classwide strategy to promote reading comprehension and vocabulary. *Psychology In The Schools*, 47(9), 903-916.
- Hengirmen, M. (2002). *Türkçe dilbilgisi*. Ankara: Engin.
- İlhan, N. (2005). Çocukların dil edinimi, gelişimi ve dile katkıları. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 155-160.
- İpek, A. E. (2022). *Cengiz Aytmatov'un Elveda Gülsarı adlı romanında ikilemeler*. Yüksek Lisans Tezi, Iğdır Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Iğdır.
- Kaban, A. & Bulut, A. (2020). Atasözü ve deyimlerin çoklu ortam materyalleriyle somutlaştırılmasının okul öncesi eğitime etkisi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(30), 2684-2709.
- Karaağaç, G. (2017). *Dil tarih ve insan*. İstanbul: Kesit.

- Karakaya, N. (2023). *Aytül Akal'ın "Süper Çocuklar" adlı serisinin söz varlığı açısından incelenmesi ve Türkçe eğitime katkısı*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Bolu.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Karatay, H. (2004). *İlköğretim II. kademe Türkçe ders kitaplarının ortak kelime kazandırma yönünden değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karatay, H. (2007). Dil edinimi ve değer öğretimi sürecinde masalın önemi ve işlevi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(3), 463-475.
- Karatay, H. (2016). 6-8. Sınıf öğrencilerinin mecazlı dili anlama düzeyleri. *Söz Varlığı Milli Eğitim Dergisi*, 210(2), 265-285.
- Karol, S., Ayvalı, C., Güven, T. & Suludere, Z. (1982). *Zooloji*. Ankara: Milli Eğitim.
- Kaya, A. İ. & Şimşek, E. (2021). Şermin Yaşar'ın çocuk kitaplarında bir anlatım tarzı olarak mizah. *Türkbilig*, (42), 291-302.
- Keklik, S. (2015). Atasözlerinin öğretime ilişkin bir öneri: Atasözlerinin anlamlarına göre derecelendirilmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(12), 31-47.
- Kenzhalin, K. (2017). Türk dünyasında deyim bilimi çalışmaları. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, (43), 107-124.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 170 – 189.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi grameri (şekil bilgisi)*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Kula, O. B. (1996). Dilin kültürelliği ya da kültürün dilselliği. *Bilim ve Ütopya*, 23, 46-47.
- Kurudayıoğlu, M. (2011). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin kelime hazinesi, okuma kültürü ve söz varlığını geliştirme çalışmayı bildirileri. Ankara: Talim Terbiye Kurulu Yayınları.
- Maden, A. (2021). Söz varlığını (sözvarlığını) zenginleştirme açısından Türkçe dersi öğretim programı. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 10(2), 756-777.

- Mae, R. & Moore, E.T. (1987). Who dies and who cries: *Death and bereavement in children's literature*, *Journal of Communication*, 37(4), 52-64.
- Mansyur, F. A. and Suherman, L. (2020). The function of proverbs as educational media: anthropological linguistics on wolio proverbs. *ELS Journal on Interdisciplinary Studies on Humanities*, 3(2), 271-286.
- Maynard, K. L., Pullen, P.C. and Coyne, M. D. (2010). Teaching vocabulary to first-grade students through repeated shared storybook reading: A comparison of rich and basic instruction to incidental exposure. *Literacy Research and Instruction*, 49(3), 209-242.
- McCarten, J. (2007). *Teaching vocabulary*. America: Cambridge University Press.
- Miles, M. B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. (2nd Edition). Calif: SAGE.
- Miranda, A. C. A., Bettio, A. D. B. and Schmidt, A. (2020). Word teaching strategies in story reading for preschool children. *Psico-USF*, 25(4), 671-683.
- Nagy, W. E. (1988). *Why vocabulary instruction needs to be long-term and comprehension, eric clearinghouse on reading and communication skills, the national council of teachers of english and the international reading associations*. USA.
- O'Sullivan, E. (2010). *Historical dictionary of children's literature (1st Edition)*. Plymouth: The Scarecrow Press.
- Oğuzkan, F. (2013). *Çocuk edebiyatı*. Ankara: Anı.
- Öz, S. (2023). *Türk Dil Kurumu'nun süreli yayınlar veri tabanındaki özel alan terimlerinin terim oluşturma yöntemleri çerçevesinde incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Özcan, S. (2018). *Sabahattin Ali'nin "Kuyucaklı Yusuf" romanında sözvarlığı*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Özdemir, E. (1973). *Terim hazırlama kılavuzu*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Öztürk, Y. & Kayadibi, N. (2021). Hüseyin Yurttaş'ın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatı Yapıtlarında Bulunması Gereken Özellikler Açısından İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(1), 188-209. <https://doi.org/10.16916/aded.741592>

- Pilav, S. (2008). Terim sorunu ve eğitim öğretimde terimlerin yeri ve önemi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 267-276.
- Protopopescu, D. (2013). Theories of terminology – past and present, *Studii și Cercetări de Onomastică și Lexicologie (SCOL)*, 6 (1-2), s.196.
- Saygı, E. (2023). *Ortaokul öğrencilerine tavsiye edilen çocuk kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Scot, K.B., Deborah, C.S. & Edward, J.K. (1995). Vocabulary acquisition: synthesis of the research. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED386860.pdf>, sayfasından erişilmiştir.
- Sever, S. (2017). *Çocuk ve edebiyat*. Ankara: Tudem.
- Sınar, A. (2006). Türkiye’de çocuk edebiyatı çalışmaları. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 4(7), 175-225.
- Sinan, A. T. (2008). Deyim kavramı üzerine notlar-I. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(2), 91-98.
- Sinha, A., Banejee, N., Sinha, A. & Shastri, R. (2009). Interference of firstlanguage in theavquisition of secondlanguage. *Journal of PsychologyAndCounseling*, 1(7), 177-122.
- Sönmez, V. & Alacapınar, F.G. (2019). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Şahin, M. (1995). Çocukta dil gelişimi. *Türk Dili Dergisi*, (544), 64-70.
- Şahin, S. T. (2024). *Ürdün’de çocuk edebiyatı*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Şanda, N. (2022). *Özgür Balpınar’ın çocuk edebiyatı yapıtlarının Türkçenin söz varlığı açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sinop Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sinop.
- Şimşek, Z.C. (2017). *Farklı kitap okuma tekniklerinin 44-66 ay grubu çocuklarının dil gelişimine olan etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Şirin, M. R. (2019). *Çocuk, Çocukluk ve Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Uçan At.

- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (2019), *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. <http://meb.gov.tr>, sayfasından erişilmiştir.
- Tekin, N. D. (2022). *Çocuk dergilerinde söz varlığının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Temiz, G. (2002). *Okulöncesi eğitimin çocuğun gelişimine olan etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Terme, K. K. (2021). TTK ders kitaplarındaki kalıp sözler: kalıp sözlerin kullanımında İsviçre örneği. Yüksek Lisans Tezi. <https://yok.tez.gov.tr> adresinden erişilmiştir.
- Tetik, G. & Erdoğan, N. (2015). Diyaloga dayalı okumanın 48-60 aylık çocukların dil gelişimine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 1-16.
- Toklu, M. O. (2007). *Dilbilimine giriş*. Ankara: Akçağ.
- Topaloğlu, A. (1989). *Dil bilgisi terimleri sözlüğü*. Ankara: Ötüken.
- Topaloğlu, M. A. (2019). *Karşılaştırmalı dilbilgisi terimler sözlüğü*. İstanbul: Dergah.
- Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Türkçe Sözlük (2024). *Türk Dil Kurumu* içinde. <https://sozluk.gov.tr/> sayfasından erişilmiştir.
- Türkçe Sözlük I (1988). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Uysal, H. (2013). İlk dönem Türkçeleştirme çalışmalarında (1932-1950) öyküntü yöntemi (Calque) ve örnekleri. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, C: XX (2), 111-134.
- Üçer, M. (1998). *Atalar sözü yerde kalmaz: Sivas'ta sözlü gelenek*. Sivas: Sivas'ta Halk Kültürü Araştırmaları.
- Wach, E. (2013) *Learning about Qualitativ eDocument Analysis*. https://www.researchgate.net/publication/259828893_Learning_about_Qualitative_Document_Analysis, sayfasından erişilmiştir.

- White, T. G., Graves, M. F. & Slater, W. H. (1990). Growth of reading vocabulary in diverse elementary schools: decoding and word meaning. *Journal of Educational Psychology*, 82(2), 281-290.
- Yakar, M.Y. &Yılmaz, O. (2018). Türk çocuk edebiyatında sorun odaklı yaklaşım. *Çocuk ve Medeniyet Dergisi*, 2, 29-42.
- Yaşar, Ş. (2021). *Dedemin bakkalı*. İstanbul: Taze.
- Yaşar, Ş. (2022). *Abartma tozu*. İstanbul: Taze Kitap.
- Yaşar, Ş. (2022). *Babaannem geri döndü*. İstanbul: Taze.
- Yaşar, Ş. (2022). *Cingo*. İstanbul: Taze.
- Yaşar, Ş. (2022). *Dedemin bakkalı çırak*. İstanbul: Taze.
- Yaşar, Ş. (2022). *Lo*. İstanbul: Doğan.
- Yaşar, Ş. (2022). *Oh ne âlâ memleket*. İstanbul: Doğan.
- Yeşildağ, N. (2024). *Şermin Yaşar'ın yetişkinler için yazdığı öykülerinde psikolojik travma*. Yüksek Lisans Tezi. Sıtkı Kocaman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Zülfikar, H. (2007), Dünden bugüne Türkçe. *Türk Dili Dergisi*, 668, 349 – 350.
- Zülfikar, H. (2011). Terim sorunları ve terim yapma yolları. Ankara: Türk Dil Kurumu.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..